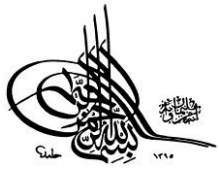

Konevi Yayınları
Hadis

NAMAZ
Risalesi

Editör
Ramazan SÖNMEZ
•
978-605-5772-00-0

Baskı
Dizgi Ofset
•

Kapak Tasarım
İç Düzen
H.İbrahim CEYLAN
•

KONEVÎ DER
Çiftemerdiven mah. Ahmet Özdemir sk. No: 17
Karatay/Konya
0332 353 85 36

İÇİNDEKİLER

1-NAMAZIN FAZİLETİ.....5
2-NAMAZ KILMANIN GEREKLİLİGİ.....21
3-NAMAZ VAKİTLERİ.....30
4-MEKRUH VAKİTLER.....37
5-EZANIN FAZILETİ.....40
6-EZANIN BAŞLANGICI.....49
7-EZAN VE İKÂMETLE İLGİLİ HÜKÜMLER.....55
8-HADESTEN TAHARET.....58
9-SETRÜ'L-AVRET.....61
10-NAMAZIN MAHİYETİ VE ŞARTLARI.....63
11-KIRÂAT.....73
12-TA'DİL-İ ERKÂN.....87
13-RÜKÛ VE SECDENİN ŞEKLİ.....93
14-KUNÛT.....104
15-TEŞEHHÜD.....108
16-KA'DE (OTURMA).....114
17-SELAM.....117
18-NAMAZIN UZUNLUĞU VE KISALIĞI HAKKINDA...126
19-NAMAZ KILINAN YERLER.....128

20-NAMAZDA YAPILMASI YASAK VE UYGUN OLAN İŞLER 133

21-SEHİV (YANILMA) SECDESİ.....149

22-TİLAVET SECDESİ.....154

23-ŞÜKÜR SECDESİ.....157

24-CEMAATLE NAMAZIN FAZİLETİ VE HÜKÜMLERİ..160

25-MESCİDLER.....183

26-CUM'A NAMAZININ FAZİLETİ VE HÜKÜMLERİ...190

27-YOLCU NAMAZI.....204

28-HAVF (KORKU) NAMAZI BÂBI.....209

29-BEŞ VAKİT NAMAZA BAĞLI NAFİLELER.....214

30-VİTİR NAMAZI.....223

31-GECE NAMAZI.....228

32-KUŞLUK NAMAZI.....233

33-RAMAZANDA GECE KALKIŞI TERAVİH NAMAZI...236

34-BAYRAM NAMAZLARI.....240

35-KÜSÛF NAMAZI.....246

36-İSTİSKA (YAĞMUR İSTEME) NAMAZI.....248

37-CENAZE NAMAZI.....251

38-TAHİYYETÜ'L-MESCİD, İSTİHARE NAMAZI, HACET NAMAZI, TESBİH NAMAZI.....258

1-NAMAZIN FAZİLETİ

1. Ebû Hüreyre'den (r.a) : "Hz. Peygamber (s.a.v) şöyle buyurdu:

"Sizden birinizin kapısının önünden bir nehir aksa ve bu nehirde hergün beş kez yıkansa, acaba üzerinde hiç kir kalır mı, ne dersiniz?" Ashab:

"Bu durumda kirden bir şey kalmaz" dediler.

Peygamber (s.a.v): "İşte bu, beş vakit namazın örneğidir. Allah beş vakit namaz sebebiyle bütün günahları bağışlar" buyurdu.[1]

***

2. Sa'd İbnu Ebî Vakkas (r.a) anlatıyor: "İki erkek kardeş vardı. Bunlardan biri diğer kardeşinden kırk gün kadar önce vefat etti. Rasûlullah (s.a.v)ın yanında bunlardan birincinin faziletleri anlatıldı. Bunun üzerine Efendimiz (s.a.v):

"Diğeri müslüman değil miydi?" diye sordu.

---

[1] Buhâri, Mevâkît 6; Müslim, Mesâcid 282, (666); Tirmizî, Emsâl 5, (2872); Nesâî, Salât 7, (1, 231); Muvatta, Sefer 91, (1,174).

"Evet, müslümandı ve kötü biri de değildi!" dediler. Peygamber (s.a.v) :

"Öldükten sonra, namazının ona neler kazandırdığını biliyor musunuz? Namazın örneği, sizden birinin kapısının önünde akan ve her gün içine beş kere girip yıkandığı suyu bol ve tatlı bir nehir gibidir. Bu (nehrin) onun üzerinde kir bıraktığını göremezsiniz. Öyleyse, siz ona namazının neler kazandırdığını bilemezsiniz."[2]

3. Ebü Ümâme (r.a) anlatıyor: "Rasûlullah(s.a.v) ile beraber mescidde idik. O esnada bir adam geldi ve:

"Ey Allah'ın Resûlü, ben bir suç işledim, bana cezasını ver!" dedi, Rasûlullah (s.a.v) adama cevap vermedi. Adam isteğini tekrar etti. Peygamber yine sustu. Derken namaz vakti girdi ve namaz kılındı. Rasûlullah (s.a.v)namazdan çıkınca adam yine peşine düştü, ben de adamı izledim. Ona ne cevap vereceğini duymak istiyordum. Hz. Peygamber, adama:

"Evinden çıkınca abdest almış, abdestini de güzel yapmış mıydın?" buyurdu. O:

"Evet, ey Allah'ın Resûlü!" dedi. : Rasûlullah:

"Sonra da bizimle namaz kıldın mı?" diye sordu. Adam:

---

[2] Muvatta, Kasru's-Salât 91, (1,174).

"Evet, ey Allah'ın Resûlü!" deyince, Rasûlullah:

"Öyleyse Allah, suçunu -veya günahını demişti- bağışladı" buyurdu."[3]

***

4. Ukbe İbnu Âmir'den (r.a) : "Rasûlullah (s.a.v)'ın şöyle buyurdu: "Allah, koyun güden bir çobanın, bir dağın tepesine çıkıp namaz için ezan okuyup sonra da namaz kılmasından hoşlanır da şöyle buyurur:

"Benim şu kuluma bakın! Ezan okuyor, namaz kılıyor, yani benden korkuyor. Yemin olsun, kulumu bağışladım ve onu cennetime koydum."[4]

5. İmam Mâlik (r.a)'e ulaştığına göre, Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: "Dosdoğru yol üzere olun. Bunun sevabını siz sayamazsınız. Şunu bilin ki, en hayırlı ameliniz namazdır. Abdestli olmaya ancak mü'min kişi özen gösterir."[5]

***

6. Hz. Huzeyfe (r.a) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v)'ı bir şey üzecek olsa hemen namaz kılmaya başlardı."[6]

---

[3] Buhârî, Hudüd 27, Müslim, Tevbe 44, 45, (2764, 2765); Ebü Davud, Hudüd 9, (4381).
[4] Ebü Dâvud, Salât 272, (1203); Nesâî, Ezân 26, (2, 20).
[5] Muvatta, Tahâret 36, (1, 34); İbnu Mâce, Tahâret 4, (277).
[6] Ebü Dâvud, Salât 312, (1319); Nesâî, Mevâkît 46, (1, 289).

***

7. Abdullah İbnu Selmân, Rasûlullah (s.a.v)'ın ashabından birisinden aktarıyor: "Hayberin fethedildiği gün bir adam Hz. Peygamber'e gelerek:

"Ey Allah'ın Resûlü! Bugün ben öyle bir kâr ettim ki böyle bir kârı şu vadideki insanlardan hiçbiri elde tmmiştir." dedi. Efendimiz:

"Bak hele! Neler kazandın?" diye sordu. Adam:

"Ben alış verişe durmadan devam ettim. Öyle ki üçyüz ukiyye kâr ettim” dedi. Peygamber efendimiz:

"Sana kârların en hayırlısını haber vereyim mi?" diye sordu. Adam:

"O nedir? Ey Allah'ın Resûlü!" dedi. Efendimiz şöyle buyurdu:

"Farz namazdan sonra, kılacağın iki rekât sünnet namazdır."[7]

***

8. Enes’den (r.a) : Peygamber efendimiz (s.a.v) şöyle buyurdu: "Bana kadın ve güzel koku sevdirildi, namaz da gözümün nuru kılındı."[8]

---

[7] Ebû Dâvud, Cihâd 180, (2785).
[8] Nesâî, İşretu'n-Nisâ 1, (7, 61).

9. Rebî'a İbnu Ka'b el-Eslemî (r.a) anlatıyor: "Ben Rasûlullah (s.a.v) ile beraber gecelemiştim. Kendisine abdest suyunu ve diğer isteklerini getirdim. Bana:

"Dile benden (ne dilersen)!" buyurdu. Ben:

"Senden cennette seninle beraber olmayı diliyorum!" dedim. Bana:

" Bundan başka birşey?" dedi. Ben de:

"Hayır, sadece bunu istiyorum!" dedim. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v):

"Öyleyse kendin için çok secde ederek (namaz kılarak) bana yardımcı ol!" buyurdu."[9]

***

10. Ma'dan İbnu Ebî Talha el-Ya'merî (r.a) anlatıyor: "Rasûlullah'ın (s.a.v) azadlısı Sevbân'a (r.a) rastladım. Kendisine: "Allah katında en hayırlı ameli bana bildir." dedim. Sevbân sustu. Sonra ben tekrar aynı şeyi sordum. O yine sustu. Ben üçüncü kez sordum. Sonunda dedi ki:

"Aynı şeyleri ben de Rasûlullah (s.a.v)'a sormuştum. Bana şu cevabı vermişti:

Çokça secde yapman (namaz kılman) gerekir. Çünkü sen secde ettikçe, her secden

[9] Müslim, Salât 226, (489); Ebü Dâvud, Salât 312, (1320).

sebebiyle Allah dereceni artırır, günahını bağışlar." [10]

***

11. Humrân'dan (r.a) Allah Resûlü (s.a.v)'nün şöyle buyurduğunu duydum: "Herhangi bir kişi, mükemmel bir abdest alıp da namaz kılarsa, o kıldığı namaz ile gelecek namaz arasında yaptığı bütün günahları bağışlanır."[11]

***

12. Hanzale el-Kâtib'den (r.a): Allah Resûlü (s.a.v): "Kim beş vakit namaza rükû ve secdelerini düzgünce yerine getirerek devam ederse ve onun Allah tarafından bir hak (farz) olduğunu bilir ve vaktinde kılmaya dikkat ederse, cennete girer" buyurdu.[12]

***

13. Enes'den (r.a): Allah Resûlü (s.a.v) şöyle buyurdu:

"Şüphesiz Allah Teâlâ'nın her namaz vaktinde, şöyle seslenen bir meleği vardır: "Ey Âdemoğulları! Kendi zararınıza yaktığınız ateşi (namaz kılarak) kalkın söndürün!"[13]

***

[10] Müslim, Salât 225, 226, (488, 489). Nesâî, Tatbik 81; Tirmizî, Salât 169, (388); İbnu Mâce, İkâmet 201, (1422-1424).
[11] Müslim, Taharet 5. Nesai, Taharet 108.
[12] Ahmed,4;267
[13] Taberânî,1;299

14. Enes’den (r.a): Allah Resûlü (s.a.v) şöyle buyurdu: "Kim mükemmel abdest alarak beş vakit namazı vakitlerinde, kıyamını, huşûunu, rükûsunu, secdesini tamamlayarak namazları kılarsa, bembeyaz ve tam bir aydınlık içinde namazı çıkıp şöyle der: "Beni koruduğun gibi Allah da seni korusun!"

Kim de vaktine dikkat etmeden, abdestini mükemmel almadan, huşûunu, rükûsunu ve secdesini tam yapmadan namazları kılarsa, kapkara bir şekilde namazı çıkıp şöyle der: "Beni yitirdiğin gibi Allah da seni yitirsin" Allah'ın dilediği yere kadar gider, sonra yırtık bir elbise gibi dürülür ve namaz kılanın yüzüne çarpılır."[14]

***

15. Ebû Zer’den (r.a): Peygamber (s.a.v) kışın dışarı çıktı, yapraklar dökülüyordu. Bir ağaç dalı aldı, yaprakları dökülüyordu. Dedi ki: "Ey Ebû Zer! " "Buyur Ey Allah'ın Resûlü!" diye cevap verdim. Şöyle buyurdu:

"Müslüman bir kul, sadece Allah rızasını kazanmak için kalkıp namaz kılarsa günahları, bu ağacın yapraklarının döküldüğü gibi dökülür." [15]

***

16. Ebû Hureyre’den (r.a): Allah Resûlü (s.a.v)şöyle buyurdu:

---

[14] Taberânî,1;302
[15] Ahmed,5;179

"Beş vakit namaz, iki Cum’a namazını kılmak ve iki ramazan ayını değerlendirmek insan büyük günahlardan sakındığı sürece- aralarında geçen günahlara keffâret olur." [16]

17. Ebû Hureyre’den (r.a): Allah Resûlü (s.a.v) şöyle buyurdu: "Kim sabah namazını kılarsa artık Allah'ın korumasında (garantisinde) olur. Allah, kendi korumasında olan kişiyi mutlaka korur.[17]

***

18. Enes’den (r.a): Allah Resûlü (s.a.v) şöyle buyurdu:

"Kim sabah namazını cemaatle kılar, sonra güneş doğuncaya kadar oturup Allah'ı zikrederse ve ondan sonra kalkıp iki rek'at (kuşluk) namazı kılarsa tastamam (eksiksiz) yerine getirilmiş bir hac ve umre sevabı kazanır."[18]

***

19. Zeyd bin Hâlid’den (r.a): Allah Resûlü (s.a.v) şöyle buyurdu:

"Kim mükemmel bir abdest alıp da sonra yanılmadan iki rek'at namaz kılarsa, geçmiş günahları bağışlanır" [19]

***

[16] Müslim, Taharet 16.Tirmizî, 214. İbni Mace, 1086
[17] Tirmizî,2164
[18] Tirmizî,586
[19] Ebû Dâvud, 95. Ahmed, 4;117

20. İbn Mes'ûd'dan (r.a): Allah Resûlü'ne (s.a.v) "Allah'ın en çok sevdiği amel hangisidir?" diye sordum; şöyle buyurdu: "Vaktinde kılınan namaz."

"Sonra hangisi?"

"Ana-babaya iyilik yapmak."

"Sonra hangisi?"

"Allah yolunda cihad etmektir" buyurdu.[20]

21. Ebû Hüreyre'den (r.a):

Rasûlullah'a (s.a.v) bir kişi geldi ve dedi ki: 'Filan, gece namaz kılıyor, gündüz olunca da hırsızlık yapıyor." Rasûlullah (s.a.v) şöyle dedi: "Kıldığı namaz, o kişiyi işlediği suçtan mutlaka vazgeçirecektir." [21]

***

22. Câbir b. Abdullah'dan (r.a) Rasûlullah (s.a.v) şöyle dedi:

"Şeytan namaz kılanların tekrar kendisine tapmayacağını biliyor. Ama aralarında fitne/savaş çıkarma konusunda hâlâ ümitli."[22]

***

23. Câbir b. Abdullah'dan (r.a): Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu:

"Cennetin anahtarı namazdır, namazın anahtarı da temizliktir."[23]

---

[20] Buhâri, Mevakit 5. Müslim, İman 137. Tirmizî, 173. Nesâî, Salat 75.
[21] Ahmed; 9740
[22] Ahmed;14303

***

24. Abdullah b. Muhammed İbnü'l-Hanefiyye'den (r.a):

Babamla birlikte Ensardan bir akrabamızın yanına gittik. Namaz vakti geldi ve dedi ki:

'Ey Cariye! Bana abdest suyu getir, namaz kılarsam rahatlarım. Bu hareketini bizim yadırgadığımızı görünce de dedi ki:

Rasûlullah'ın (s.a.v) şöyle dediğini işittim: "Kalk ey Bilâl! Namaz ile bizi rahatlat!" [24]

***

25. Ümmü Selem'den (r.a):

Rasülullah'ın (s.a.v) en son vasiyetlerden birisi şuydu: "Namaza, namaza devam edin ve emriniz altındaki kişilerin hakkına da riâyet edin! "Hz. Peygamber buna o kadar önem verdi ki mübarek dilleri söyleyemeyecek hale gelince, bunları içinden tekrarlamaya başladı.[25]

***

26. Ebû Ümâme'den (r.a): Hz. Peygamber (s.a.v) şöyle buyurdu:

"Temiz abdestli olarak kim farz namaz kılmaya yönelirse/devam ederse ona ihramlı

---

[23] Ahmed;14597
[24] Ahmed; 23047
[25] Ahmed; 26363

olarak hac yapana verilen ecir gibi sevap vardır.

Kim duha namazını kılmaya yönelirse/devam ederse ona umre yapana verilen ecir gibi sevap vardır.

Aralarında gereksiz fiil/söz olmaksızın bir namazdan diğer namaz (vaktine) kadar beklemenin karşılığı yüce makamlarda (illiyyûnda) yazılmış (amel) olur."

Ebû Ümâme dedi ki: “Mescitlere geliş ve gidiş Allah yolunda cihad etmekten (onun parçasından) sayılır.”[26]

***

27. Ümmü Eymen’den (r.a): Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: "Sakın namazı bilerek terk etme! Çünkü kim namazı bilerek terk ederse Allah ve Rasûlü’nün onu himayesi ortadan kalkar."[27]

***

28. Ebû Hüreyre’den (r.a): Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu:

"(Amelleri kaydeden) gece ve gündüz melekleri sabah ve ikindi namazında nöbet değişimi için buluşurlar. Sabah namazında buluşurlar ve nöbeti biten gece melekleri yanında sizin amelleriniz olduğu hâlde Allah'a yükselir. Gündüz melekleri sizinle kalırlar

[26] Ahmed; 22205
[27] Ahmed; 27237

ve ikindi namazında gece meleği ile buluşurlar. Nöbeti biten gündüz melekleri yanında sizin amelleriniz olduğu hâlde Allah'a yükselir ve gece melekleri sizinle kalırlar.

Allah olayları en iyi bilen olduğu hâlde meleklere sorar:

'Kullarımı hangi hâlde bıraktınız?' Melekler (her seferinde) şöyle derler:

“Kendilerinden ayrıldığımızda namaz kılıyorlardı, yanlarına vardığımızda da namaz kılıyorlardı.”[28]

***

29. Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu:

“Emanete ihanet edenin imanı, abdesti olmayanın namazı, namaz kılmayanın dini yoktur. Çünkü dine göre namaz, vücudu idare eden başa benzer. (Başı olmayan bir kimsenin vücudu nasıl yaşamazsa, namazsız din de yaşamaz.)”[29]

***

30. Ebû Hureyre’den (r.a): Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu:

“Kim sabah namazının hemen sonrasında yüz kere "Sûbhanallah" yüz kere de "Elhamdülillah" demeye devam ederse, günahları deniz lerin köpüğü kadar bile olsa yine de af olu-

[28] Ahmed; 9124
[29] İmam Suyuti, Camiu’s-Sağir, 1/708

nur.”[30]

***

31. Meymûne’den (r.a) Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: "Yüce Allah buyurdu ki: Kim benim bir dostuma eziyet ederse, düşmanlığımı hak etmiş olur.' Kulum farz kıldığım ibadetleri eda etmekle bana yaklaştığı kadar başka herhangi bir ibadetle yaklaşamaz. Nafile ibadetlerle de bana yaklaşmaya devam eder, tâ ki, ben onu severim. Onu sevdim mî de onun yürüyen ayağı, tutan eli, konuşan dili ve akleden kalbi olurum. Benden bir şey isterse, onu kendisine veririm. Bana dua ederse, icabet ederim. Onun ruhunu almakta tereddüt ettiğim gibi hiç bir şeyi yapmakta tereddüt etmemişimdir. Çünkü o bundan hoşnut olmaz, ben de onu rahatsız etmekten hoşnut olmam. "[31]

***

32. Enes’den (r.a) Peygamber (s.a.v) şöyle buyurdu: “Kıyamet günü kulun ilk sorguya çekileceği şey namazdır. Eğer namazı tam düzgün olursa, diğer amelleri de düzgün olur. Namazı bozuk olursa, diğer amelleri de bozuk olur.”[32]

***

33. Ebû Hureyre’den (r.a) Rasûlullah (s.a.v) ümmetinden etrafında toplanmış kim-

[30] İmam Suyuti, Camiu’s-Sağir, 1/738
[31] Metâlîbu’l-Âliye;505
[32] Mecmuz’-Zevâid; 1608

selere: “Siz bana altı hususta güvence verin, ben de size cennet konusunda güvence vereyim” buyurdu. Ebû Hureyre der ki: “Onlar nelerdir, ya Rasulallah?” diye sordum. “Namaz, zekât, emanete riayet, cinsel organı haramdan korumak, mide ve dil” buyurdu.[33]

***

34. Beyhare b. Amir (r.a) anlatmaktadır: “Hz. Peygamber’in (s.a.v) yanına giderek Müslüman olduk ve kendisinden, bizim üzerimizden yatsı namazını kaldırmasını istedik.” “Yatsı namazını kaldırmak mı?” deyip buna yanaşmadı. Biz: “O saatte develerimizi sağmakla meşgul oluyoruz” deyince de: “Siz, Allah’ın izniyle hem develerinizi sağacak, hem de namazı kılacaksınız.” buyurdu.[34]

***

35. İbn Abbas (r.a) demiştir ki: Gözlerim kör olunca insanlar bana: “Seni tedavi edelim. Bu süre içinde birkaç gün namaza ara ver” dediler. Ben de “Olmaz, çünkü Rasûlullah (s.a.v): “Kim namazı terk ederse, Allah’ın huzuruna, üzerinde O’nun gazabını taşıyarak çıkar.” buyurdu diyerek reddettim.”[35]

***

36. Selman el-Farisi’den (r.a) Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: “Müslüman

[33] Mecmuz’-Zevâid; 1617
[34] Mecmuz’-Zevâid; 1624
[35] Mecmuz’-Zevâid; 1632

kimse namaz kılarken günahları başının üstüne kaldırılır ve her secdeye gittiğinde, onlardan bir parça dökülür. Namazını bitirdiğinde bütün günahları dökülmüş olur.” [36]

***

37. İbn Abbas (r.a) demiştir ki: Rasûlullah (s.a.v): “Hendek savaşında düşmanla savaşa girdi ve savaş meydanından ayrılamadı. Bu yüzden ikindi namazının vaktini geçirdi. Bunun farkına varınca “Allah’ım! Orta namazını vaktinde kılmamıza engel olanların evlerini ateşle doldur.” diye beddua etti.”[37]

***

38. Ebû Hureyre’den (r.a) Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: “Namaz üç bölümden oluşur. Üçte biri abdest, üçte biri rükû ve üçte biride secdedir. Kim bu bölümleri hakkını vererek eda ederse, namazı kabul edildiği gibi, diğer amelleride kabul edilir. Kimin de namazı kabul edilmezse, diğer amelleri de kabul edilmez.”[38]

***

39. Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: "Kim şu farz namazları sürekli kılarsa, gafillerden yazılmaz. Yine kim gecede yüz ayet okursa, gafillerden yazılmaz

[36] Mecmuz’-Zevâid; 1668
[37] Mecmuz’-Zevâid; 1719
[38] Mecmuz’-Zevâid;2890

yahut Allah'a gönülden boyun eğmişlerden yazılır."

Rasûlullah (s.a.v) yine şöyle buyurdu: "Sözlerin en güzelleri şu dört sözdür: Subhanallah (Allah'ın şanı pek yücedir. O eksik sıfatlardan münezzehtir), Elhamdülillah (Allah'a hamd olsun) La ilahe illa'llah (Allah'tan başka ilah yoktur). Allahu ekber (Allah en büyüktür.)[39]

***

40. Ebu Hureyre'den (r.a): "Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu:

"Evine girdiğinde iki rekât namaz kıl. Bu iki rek'at namaz seninle birlikte kötülüğün eve girmesini engeller. Evden çıkacağında da iki rekât namaz kıl. Bu iki rek'at namaz da seni kötülükle evden çıkmaktan alıkoyar."[40]

***

[39] İbni Huzeyme (21180)
[40] Mecme'u'z-Zevâid (2/283)

2-NAMAZ KILMANIN GEREKLİLİĞİ

41. Hz. Enes (r.a) anlatıyor: "Bir adam, Rasûlullah (s.a.v)'a: "Allah, kullarına kaç vakit namazı farz kıldı?" diye sordu.

Hz. Peygamber (s.a.v): "Allah, kullarına beş vakit namazı farz kıldı" diye cevap verdi. Adam tekrar sordu:

"Bunlardan önce veya sonra başka bir şey var mı?"

"Allah kullarına beş vakit namazı farz kıldı. " Bu cevap üzerine adam, Beş vakit farz namazları tam kılacağına ve eksik kılmayacağına dair yemin etti.

Rasûlullah (s.a.v): "Bu adam sözünde durursa mutlaka cennete girecektir!" buyurdu."[41]

***

42. Hz. Enes (r.a) anlatıyor: "Rasûlullah'a (s.a.v) Mi'râc'a çıktığı gece elli vakit namaz farz kılındı. Sonra bu azaltılarak beşe indirildi. Sonra da şöyle hitap edildi:

---

[41] Müslim, İman,10, (12); Tirmizî, Zekât 2, (619); Nesâi, Salât 4, (1, 228, 229)

"Ey Muhammed! Artık, hüküm kesinleşti, değiştirilmez. Bu beş vakit, (Rabbinin bir lüftu olarak on katıyla kabul edilerek) senin için elli vakit sayılacaktır."[42]

***

43. Hz. Aişe (r.a) anlatıyor: "Allah namazı ilk defa farz kıldığı zaman iki rek'at olarak farz etmişti. Sonra onu yolcu olmayan için dörde tamamladı. Yolcu namazı ilk farz edildiği şekilde iki rekat olarak bırakıldı."[43]

***

44. Hz. Ömer (r.a) anlatıyor: "Kurban bayramında kılınan namaz iki rek'attir, Ramazan bayramında kılınan namaz iki rek'attir, yolcu namazı iki rek'attir, cum'a namazı da iki rek'attir. Bunlar Rasûlullah (s.a.v)'ın sözü üzere, tamamdır, kısaltma yoktur."[44]

***

45. Sebretü' bnu Ma'bed (r.a) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: "Yedi yaşına gelince çocuğa namazı emredin,

---

[42] Buhârî, Bed'ül-Halk 6, Enbiya 22, 43, Menâkıbu'l-Ensâr 42; Müslim, İman 259, (162); Tirmizî, Salât 159, (213); Nesâî, Salât 1, (1, 217-223).

[43] Buhârî, Salât 1, Taksîru's-Salât 5, Menâkıbu'l-Ensâr 47; Müslim, Salâtu'-Müsâfarîn 2, (685); Muvatta, Kasru's-Salât 8, (1,146; Ebü Dâvud, Salât 270, (1198); Nesâî, Salât 3, (1, 225).

[44] Nesâî, Cum'a 37, (3,111), Taksir 1, (3,118), İdeyn 11, (3,183).

on yaşına geldiği halde hâla kılmazsa cezalandırın."[45]

***

46. Sebretü' bnu Ma'bed (r.a) "Rasûlullah'a çocuğun namaz kılmaya ne zaman başlayacağı hakkında soru sorulmuştu:

"Çocuk sağını solundan ayırmaya başladıpı zaman ona namaz kılmasını emredin" buyurdu."[46]

***

47. Hz. Enes (r.a) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: "Kim bir namazı kılmayı unutursa hatırlayınca hemen kılsın. Unutulan namazın bundan başka keffareti yoktur."[47]

***

48. Hz. Enes (r.a) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu "Sizden biriniz namaz kılınacağı vakitte uyumuşsa veya namazı kılmayı unutmuş ise, hatırlar hatırlamaz onu kılsın. Çünkü Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur: "Beni anmak için namaz kıl!" (Tâ-hâ 14).[48]

---

[45] Ebü Dâvud, Salât 26, (494); Tirmizî, Salât 299, (407).
[46] Ebü Davud, Salât 26, (497).
[47] Buhârî, Mevakîtu's-Salât 37; Müslim, Mesâcid 314, (684); Tirmizî, Salât 131, (178); Ebü Dâvud, Salât 11, (442); Nesâî, Mevâkît 52, 53, (2, 293, 294).
[48] Buhârî, Mevakîtu's-Salât 37; Müslim, Mesâcid 314, (684); Tirmizî, Salât 131, (178); Ebü Dâvud, Salât 11, (442); Nesâî, Mevâkît 52, 53, (2, 293, 294).

***

49. Ebû Katâde (r.a) anlatıyor: "Rasûlullah ile beraber bir gece boyu yürüdük. Cemaatten bazıları: "Ey Allah'ın Resûlü! Biraz mola verseniz!" diye istekte bulundular.

Peygamber Efendimiz: "Namaz vaktinde uyuya kalmanızdan korkuyorum" buyurdu. Bunun üzerine Hz. Bilâl: "Ben sizi uyandırırım!" dedi. Böylece Rasûlullah (s.a.v) mola verdi ve herkes uyudu. Nöbette kalan Bilâl de sırtını devesine dayamıştı ki gözleri kapanıverdi, o da uyuyakaldı.

Güneşin doğmasıyla Rasûlullah (s.a.v)uyandı ve:

"Ey BiIâI! Sözün ne oldu?" diye seslendi ve Hz. Bilâl: "Üzerime böyle bir uyku şimdiye kadar hiç çökmedi" diyerek cevap verdi. Peygamber efendimiz:

"AIIah Teâlâ, ruhlarınızı dilediği zaman alır, dilediği zaman geri gönderir. Ey Bilâl! İnsanlara namaz için ezan oku" buyurdu. Sonra abdest aldı ve güneş yükselip beyazlaşınca kalktı, insanlara cemaatle namaz kıldırdı."[49]

***

[49] Buhârî, Mevâkît 35, Tevhîd 31; Müslim, Mesâcid 309-311; Muvatta, Vaktu's-Salât 25; Ebû Dâvud, Salât 11, (435-441); Tirmizî, Salât 130, (177), Tefsir, Tâ-hâ (3162); Nesâî, Mevâkît 53, 54, 55, (1, 294-298), İmâmet 47, (2,106).

50. Bu hadis Ebû Dâvud'un bir rivayetinde şöyle gelmiştir: "Güneşin sıcaklığı onları uyandırınca kalktılar, bir süre yürüdüler, sonra tekrar konaklayıp abdest aldılar. Hz. Bilâl (r.a) ezan okudu. Sabahın iki rekatlik (sünnet) namazını kıldılar, sonra da sabah namazını (kaza ederek) kıldılar. Namazdan sonra hayvanlara binip yola koyuldular. Giderken birbirlerine: "Namazımızda ihmalkârlık ettik" diye yakınıyorlardı. Rasûlullah (s.a.v):

"Uyurken namaz vaktinin geçmesi ihmal sayılmaz. Asıl ihmal uyanıklıktadır. Sizden biri, herhangi bir namazı unutarak kaçırırsa, hatırlayınca onu hemen kılsın. Ertesi sabahın namazı da vaktinde kılınır" buyurdu."[50]

***

51. Câbir (r.a) anlatıyor: "Hz. Ömer, Hendek savaşı sırasında bir keresinde güneş battıktan sonra geldi ve Kureyş kafirlerine kızmaya başladı ve : "Ey Allah'ın Resûlü! güneş batmak üzereyken ikindi namazını kılabildim."dedi. Rasûlullah (s.a.v):

"Vallâhi ikindiyi ben kılamadım!" dedi. Beraberce kalkıp Butha denilen yere gittik. Orada Efendimiz abdest aldı, biz de abdest

[50] Buhârî, Mevâkît 35, Tevhîd 31; Müslim, Mesâcid 309-311; Muvatta, Vaktu's-Salât 25; Ebû Dâvud, Salât 11, (435-441); Tirmizî, Salât 130, (177), Tefsir, Tâ-hâ (3162); Nesâî, Mevâkît 53, 54, 55, (1, 294- 298), İmâmet 47, (2,106).

aldık. Güneş battıktan sonra ikindiyi kıldı, sonra da akşamı kıldı."[51]

***

52. İbnu Mes'üd (r.a) anlatıyor: "Müşrikler Hendek günü Rasûlullah'ı (s.a.v) fazlaca meşgul ederek dört vakit namazı kazaya bıraktırdılar. Geceden Allah'ın dilediği bir müddet geçinceye kadar onları kılamadı. Sonra Bilâl (r.a)'e emretti, o da ezan okudu. Sonra kâmet getirdi. Rasûlullah öğleyi kıldı. Bilâl tekrar kâmet getirdi, Rasûlullah ikindiyi kıldı. Sonra Bilâl tekrar kâmet getirdi. Rasûlullah akşamı kıldı. Sonra Bilâl yatsı için kâmet getirdi ve Rasûlullah yatsıyı kıldı."[52]

***

53. Câbir (r.a) Rasûlullah'ın (s.a.v) şöyle söylediğini işitmiştir "Kişi ile şirk arasında namazın terki vardır."

Tirmizinin metni şöyledir: "Küfür ile îman arasında namazın terki (kılınmaması) vardır."

---

[51] Buharî, Mevâkît 36, 38, Ezân 26, Salâtu'l-Havf 4, Megâzî 29; Müslim, Mesâcid 209, (631); Tirmizî, Salât 132, (180); Nesâî, Sehv 105, (3, 84, 85).

[52] Tirmizi, Salât 132, (179); Nesâî, Mevâkît 55, (1, 297, 298).

Tirmizî ve Ebü Dâvud'un bir diğer rivayetinde: "Kul ile küfür arasında namazın terki vardır."[53]

***

54. Ubade b. Samit'ten (r.a): "Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: "Allah kullarına beş vakit namazı farz kılmıştır. Küçümsemeden kim bu namazları tam kılarsa, Allah ona kıyamet gününde cennete koyacağına dair kesin söz vermiştir. Kim de onları hafife alıp eksik bir şekilde yapıp gelirse, Allah katında ona verilmiş bir söz olmaz. Dilerse onu cezalandırır, dilerse bağışlar."[54]

***

55. Hz. Büreyde (r.a) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: "Benimle münafıklar arasındaki antlaşma namazdır. Kim onu terk ederse kafir olur."[55]

***

56. Abdullah İbnu Şakik (r.a) anlatıyor: "Rasûlullah'ın (s.a.v) Ashâb'ı, yapılan ameller içerisinde sadece kişiyi namaz kılmadığı zaman kafir sayarlardı."[56]

***

[53] Müslim, İman 134, (82); Ebü Dâvud, Sünnet 15, (4678); Tirmizî, İman 9, (2622).
[54] İbn Mace,1401. Nesai, Salat 6.
[55] Tirmizî, İman 9, (2623); Nesâî, Salât 8, (1, 231, 232); İbnu Mâce, Salât 77, (1079).
[56] Tirmizî, İman 9, (2624).

57. İbnu Ömer (r.a) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: "İkindi namazını kaçıran bir insanın durumu, malını ve ailesini kaybeden kimsenin durumu gibidir."[57]

***

58. Ebü'l-Melih (r.a) anlatıyor: "Biz bulutlu bir günde Büreyde (r.a) ile bir savaşta beraberdik. Dedi ki: "İkindi namazını erken kılın, çünkü Rasûlullah (s.a.v): "Kim ikindi namazını terkederse ameli boşa gider" buyurdu."[58]

59. İbn Amr'dan (r.a): Bir gün Peygamber (s.a.v) namazdan bahsetti. Şöyle buyurdu: "Kim namaza devam ederse namaz, onun için kıyamet gününde bir nur, delil ve kurtuluş sebebi olur. Kim de namaz kılmaya devam etmezse, onun için bir nur, delil ve kurtuluş sebebi olmaz. Üstelik o kıyamet gününde Firavun, Haman ve Ubey b. Halef ile beraber olur."[59]

***

60. İbnu Ömer'in (r.a) bildirdiğine göre Rasûlullah (s.a.v) "Kim yarın Allah'ın huzuruna Müslüman olarak çıkmak isterse, her

---

[57] Buhârî, Mevâkît 14; Müslim, Mesâcid 200, (626); Muvatta, Vukütu's-Salât 21, (1,11,12); Ebü Dâvud, Salât 5, (414, 415); Tirmizî, Salât 128, (175); Nesâî, Salât 17, (1, 238).

[58] Buhârî, Mevâkit 15, 34; Nesâî, Salât 15, (1, 236).

[59] Ahmed,2, 169.

nerede ezan okunursa, beş vakit namaza devam etsin” buyurdu.[60]

***

[60] Mecmuz’-Zevâid; 2144

3-NAMAZ VAKİTLERİ

61. Hz. Büreyde (r.a) anlatıyor: "Bir adam Rasûlullah'a (s.a.v) namazların vaktinden sormuştu. Ona:

"Şu (önümüzdeki) iki günde namazları bizimle kıl!" buyurdu. (O gün) güneş tam tepe noktasından (batıyor) kayınca ezan için Bilâl'e emretti. O da öğle ezanını okudu. Sonra öğle için kâmet okumasını emretti. Sonra güneş yüksekte, beyaz parlak iken emretti ve ikindi için kâmet okudu. Sonra güneş batınca emretti, akşam için kâmet okudu. Sonra ufuktaki aydınlık kaybolunca emretti, yatsı için kâmet okudu. Sonra şafak sökünce emretti sabah için kâmet okudu. İkinci gün olunca, Bilâl'e ortalığın serinlemesini beklemeyi emretti. O da öğleyi, ortalık iyice serinleyinceye kadar geciktirdi. İkindiyi, güneş yüksekten, dünkü vakitten biraz sonra kıldı. Akşamı ufuktaki beyazlık kaybolmazdan az önce kıldı. Yatsıyı gecenin üçte biri geçtikten sonra kıldı. Sabahı ortalık iyice ağarınca kıldı. Sonra:

"Namaz vakitlerinden soran kimse nerede?" diye sordu. Soru sahibi:

"Benim ey Allah'ın Resûlü !" dedi.

"Namazlarınızın vakti, gördüğünüz iki vakit arasındadır." dedi.[61]

***

62. Hz. Âişe (r.a) anlatıyor: "Mü'min kadınlar Rasûlullah (s.a.v) ile birlikte sabah namazlarını, bürgülerine sarılmış olarak kılarlardı. Sonra, namazlarını kılınca evlerine dönerlerdi de bu sırada karanlıktan dolayı kimse de onları tanıyamazdı."[62]

***

63. Hz. Enes (r.a) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v) güneş yüksekte ve canlı iken ikindiyi kılardı. Bu sırada kişi Medine'nin dış semtlerine gider, oraya varırdı ve hâlâ güneş yüksekliğini korurdu. Gidilen bu bölgelrdenden bazıları Medîne'ye dört mil uzaklıkta idi."[63]

***

64. Hz. Ali İbnu Ebî Tâlib (r.a) anlatıyor:"Rasûlullah (s.a.v) bana şu nasihatta bulundu:

"Ey Ali! Şu üç şeyi sakın geciktirme:

Vakti girince namaz, (hemen kıl!)

---

[61] Müslim, Mesâcid 176, 177, (613); Tirmizî, Salât 115, (152); Nesâî, Mevâkît 12, (1, 258).

[62] Buhârî, Mevâkît 13, 27, Ezân 162,165; Müslim, Mesâcid 231, (645); Muvatta, Vuküt 4, (1, 5); Ebü Dâvud, Salât 8, (423); Tirmizî, Salât 116, (153); Nesâî, Mevâkît 25, (1, 271).

[63] Buhârî, Mevâkît 13, İ'tisâm 16; Müslim, Mesâcîd 192-197, (621-624); Muvatta, Vuküt 11, (1, 8-9); Ebü Dâvud, Salât 5, (404-405); Nesâî, Mevâkît 8, (1, 252-254).

Hazır olunca cenaze, (hemen defnet!)

Kendisine denk birini bulduğun kız, (hemen evlendir!)"[64]

***

65. Ebû Hüreyre (r.a) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v) buyurdular ki: "Kim sabah namazından bir rek'ati güneş doğmazdan önce kılabilirse, sabah namazına yetişmiş demektir. Kim ikindi namazından bir rek'ati güneş batmadan önce kılabiIirse ikindi namazına yetişmiş demektir."[65]

***

66. Ebû Hüreyre (r.a) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v) buyurdular ki: "Sıcaklık şiddetlenince (öğle) namazını hava biraz serinleyince kılın. Çünkü, şiddetli sıcaklık cehennemden bir kabarmadır.”[66]

***

67. Ebû Zerr (r.a) anlatıyor: "Biz bir yolculuk sırasında Rasûlullah (s.a.v) ile beraberdik. Müezzinimiz öğle namazı için ezan okumak istedi. Rasûlullah (s.a.v)ona:

---

[64] Tirmizî, Salât 127, (171).

[65] Buhâri, Mevâkît 28,17; Müslim, Mesâcid 163, (608); Muvatta, Vuküt 5, (1, 6); Tirmizî,Salât 137, (186); Ebü Dâvud, Salât 5, (412); Nesâî, Mevâkît 11, (1, 257, 258), 28, (1, 273).

[66] Buhârî, Mevâkît 9, Bed'ü'l-Halk 10; Müslim, Mesâcid 180, (615); Muvatta, Vüküt 28, (1,16); Ebü Dâvud, Salât 4, (402); Tirmizî, Salât 7, (157); İbnu Mâce Salât 4, (677); Nesâî, Mevâkit 5 (1, 248-249).

"Serinlemeyi bekle!" dedi. Bir müddet geçince müezzin ezan okumak istemişti, yine ikinci ve hatta üçüncü defa:

"Serinlemeyi bekle!" dedi. Bekledik, hatta tümseklerin doğu yönündeki gölgelerini gördük. O zaman Peygamber efendimiz (s.a.v):

"Şiddetli sıcaklık cehennemin bir kabarmasıdır. Öyleyse, Öğle namazını sıcaklık hafiflediği zaman (ikindi vaktine yakın) kılın" dedi.[67]

***

68. Enes İbnu Mâlik (r.a) anlatıyor:"Rasûlullah (s.a.v) hava sıcaksa öğleyi serinleyince kılıyordu. Hava serinse Öğle namazını acele edip ilk vaktinde kılıyordu."[68]

***

69. Enes İbnu Mâlik (r.a) anlatıyor: Rasûlullah (s.a.v) buyurdular ki: "Akşam yemeği hazırlanmış ise, yemeğe namazdan önce başlayın. Yemeğinizi aceleye de getirmeyin."[69]

***

70. Ümmü Ferve (r.a) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v)'a, "Hangi amel daha fa-

---

[67] Buhârî, Mevâkît 9,10, Ezân 18; Bed'ü'l-Halk 10; Müslim, Mesâcid 184, (616); Ebü Dâvud, Salât 4, (401); Tirmizî, Salât 119, (1, 58).

[68] Nesâî, Mevâkît 4, (1, 248).

[69] Buhârî, Et'ime 58, Ezân 42; Müslim, Mesâcid 64, (557); Tirmizî, Salât 262, (353); Nesâî, İmâmet 57, (2,111).

ziletlidir?" diye sorulmuştu, şu cevabı verdi:

"İlk vaktinde kılınan namaz!"[70]

***

71. AbduIlah İbnu Ubeyd İbni Umeyr şunu anlatır: "İbnu'z-Zübeyr zamanında, ben Abdullah İbnu Ömer (r.a)'in yanında babamla birlikte bulunuyordum. Abbâd ibnu Abdillah ibni'z-Zübeyr sordu:

"Biz işittik ki, akşam yemeğine namazdan önce başlanırmış, (doğru mu?)"

Abdullah ibnu Ömer (r.a) şu cevabı verdi:

"Bak hele! Onların akşam yemekleri nasıldı? Zanneder misin ki, bu, babanın akşam yemeği gibiydi?" (Onların akşam yemekleri hem hafif idi hem de uzun sürmezdi.)[71]

72. İbnu Ömer (r.a) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v) buyurdular ki: "Namazın ilk vaktinde kılınmasında Allah'ın rızası vardır. Son vaktinde kılınmasında da Allah'ın bağışlaması vardır."[72]

***

73. Hz. Enes (r.a) anlatıyor: "Yatsı namazı için kâmet getirilmişti ki bir adam:

---

[70] Ebü Dâvud, Salât 9, (426); Tirmizî, Salât 127, (170); Müslim, İman 137, (85) Buhârî, Mevâkît 5.

[71] Buhârî, Ezân 42; Müslim, Mesâcid 66, (559); Muvatta İsti'zân 19, (2, 971); Ebü Dâvud, Et'ime 10, (3757, 3759); Tirmizî, Salât 262, (353, 354).

[72] Tirmizî Salât 127, (172).

"Benim bir işim var!" diyerek araya girdi. Rasûlullah (s.a.v) (farzı kıldırmazdan önce) kalktı, adamla özel olarak konuşmaya başladı. İnsanlar -veya bir kısmı- uyuyuncaya kadar konuşma uzadı. Namazı daha sonra kıldılar."[73]

***

74. Ebû Musa (r.a) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v) bir gün yatsı namazını geciktirdi. Hatta gecenin çoğu gitti. Sonra çıktı ve cemaate namazlarını kıldırdı. Namazı bitirince Rasûlullah (s.a.v)orada hazır bulunan cemaate:

"(Buradan ayrılmakta) acele etmeyin, size bir şey haber vereyim de sevinin: Bilesiniz, üzerinizdeki Allah'ın nimetlerinden biri de şudur: Şu saatte namaz kılan sizden başka hiç kimse yok -veya sizden başka kimse şu saatte namaz kılmamıştır.-"

Ebü Müsa dedi ki: "Rasûlullah (s.a.v)'tan işittiklerimize sevinerek evlerimize döndük.[74]

***

75. Ebû Hüreyre (r.a) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v) buyurdular ki: "Namazdan

[73] Buharî, Ezân 27, 28, İstizân 48; Müslim, Hayz 126, (376); Ebü Dâvud, Salât 46, (542); Tirmizî, Salât 373, (517, 518); Nesâî, İmâmet 13, (2, 81).
[74] Buhârî, Mevâkît 22; Müslim, Mesâcid 224, (641).

bir rekate yetişen namazın tamamına yetişmiş sayılır."[75]

***

76. İbn Mes'ûd (r.a) demiştir ki: Namaz konusunda Rasûlullah (s.a.v)'ı : "Namazı boş saatinizden dolayı erkene almayın. İş dolayısıyla da namazı ertelemeyin" (vakti içerisinde kılın) buyururken işittim. [76]

***

[75] Buhârî, Mevâkît 28,17; Müslim, Mesâcid 161, (607); Muvatta, Vuküt 16, (1,10); Ebü Dâvud, Salât 241, (1121); Tirmizî, Salât 377, (524); Nesâî, Mevâkît 30, (1, 274); İbnu Mâce, İkâmet 91, (1122).

[76] Metâlîbu'l-Âliye;255

4-MEKRUH VAKİTLER

77. Ukbe İbnu Âmir (r.a) anlatıyor: "Üç vakit vardır ki, Rasûlullah (s.a.v) bizi o vakitlerde namaz kılmaktan veya ölülerimizi mezara gömmekten sakındırdı:

- Güneş doğmaya başladığı andan yükselinceye kadar.

- Öğleyin güneş tepe noktasına gelince, yönelinceye kadar.

- Güneş batmaya yönelip batıncaya kadar."[77]

***

78. İbnu Ömer (r.a) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v) buyurdular ki: "Hiç biriniz, güneşin doğması ve batması esnasında namaz kılmaya kalkmasın."[78]

***

79. Amr İbnu Abese es-Sülemî (r.a) anlatıyor: "Bir gün Rasûlullah (s.a.v)'a:

---

[77] Müslim, Müsâfirîn 293, (831); Ebü Davud, Cenâiz 55, (3192); Tirmizi, Cenaiz 41, (1030); Nesâi, Mevakît, 31, (1, 275, 26).

[78] Buhârî, Mevâkît 31, 30, Hacc 73; Müslim, Müsâfırîn 289, (838); Muvatta, Kur'ân 47, (1, 220); Nesâî, Mevâkît 33, (1, 277).

"Ey Allah'ın Resûlü ! Allah'a biri diğerinden daha yakın olan bir saat var mıdır?" diye sordum. Şöyle cevap verdi:

"Evet, vardır. Allah'ın kula en yakın olduğu zaman gecenin son kısmıdır. Eğer bu saatte Aziz ve Celil olan Allah'ı hatırlayanlardan olabilirsen ol. Çünkü o saatte kılınan namaza, güneş doğuncaya kadar melekler eşlik eder ve şahittir. Güneş şeytanın iki boynuzu arasından doğar ve bu doğma zamanı kafirlerin ibadet vakitleridir. O esnada, güneş bir mızrak boyunu buluncaya ve (sarı, zayıf) ışıkları kayboluncaya kadar namazı bırak.

Bundan sonra namaz -güneş gün ortasında mızrağın tepesine gelinceye kadar- yine (meleklerin) beraberlik ve şehadeti vardır. Güneşin tepe noktasına gelme saati, cehennem kapılarının açıldığı ve cehennemin coşturulduğu bir saattir; namazı (eşyaların gölgesi) doğu tarafa sarkıncaya kadar terkedin.

Bundan sonra namaz -güneş batıncaya kadar- meleklerin beraberlik ve şehadetine mazhardır. Güneş, batarken de bu beraberlik ve şehadet kalmaz, çünkü o, şeytanın iki boynuzu arasında kaybolur. O sırada yapılacak ibadet kâfirlerin ibadetidir."[79]

***

[79] Ebü Dâvud, Salât 299, (1277); Nesâî, Mevâkît 35, (1, 279, 280); Müslim, Müsâfırîn 294, (832).

80. Ebû Saîd (r.a) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: "Sabah namazını kıldıktan sonra güneş yükselinceye kadar artık namaz kılmak yoktur. İkindiyi kıldıktan sonra da güneş batıncaya kadar namaz kılmak yoktur."[80]

***

81. Ebü Basra el-Gıfârî (r.a) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v) el-Muhammas denilen yerde ikindi namazı kıldırdı ve şöyle dedi:

"Bu namaz, sizden önceki ümmetlere de sunuldu, ama onlar bunu kılmayarak kaybettiler. Kim buna devam ederse sevabı iki kat olarak verilecektir. İkindi namazından sonra, akşamın yıldızları ortaya çıkıncaya kadar herhangi bir namaz kılınmaz."[81]

***

[80] Buhârî, Mevâkît 31; Müslim, Müsâfirîn 288, (827); Nesâî, Mevâkît 35, (1, 277, 278).
[81] Müslim, Müsâfırîn 292, (830); Nesâî, Mevâkît 14, (1, 259, 260).

5-EZANIN FAZILETİ

82. Ebû Hüreyre (r.a) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: "İnsanlar, eğer ezan okumak ile namazın ilk safında yer almada ne kadar büyük hayır ve bereket olduğunu bilseler, sonra da bu hayır ve bereketi elde etmek için kur'a çekmekten başka çareleri kalmasaydı, mutlaka kur'a çekerlerdi."[82]

***

83. Ebû Hüreyre (r.a) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: "Namaz için ezan okunduğu zaman şeytan oradan sesli sesli yellenerek uzaklaşır, ezanı duyamayacağı yere kadar kaçar. Ezan bitince geri gelir. Kamete başlanınca yine uzaklaşır, kamet bitince geri dönüp kişi ile kalbinin arasına girer ve: "Şunu hatırla, bunu düşün" diye aklında daha önce hiç olmayan şeylerle vesvese verir. Öyle ki bu vesveseye kapılan kişi kaç rekat kıldığını bilemeyecek hale gelir."[83]

---

[82] Buhârî, Ezân 9, 32, Şehâdât 30; Müslim, Salât 129, (437); Tirmizî, Salât 166, (225); Nesâî, Mevâkît 22, (1, 269), Ezân 31, (2, 23); Muvatta, Nidâ 3, (1, 68); Cemâat 6, (1,131).

[83] Buhârî, Ezân 4, Amel fı's-Salât 18, Sehv 6, Bed'ü'I-Halk 11; Müslim, Salât 19, (389), Mesâcid 83, (389);

***

84. Ebû Hüreyre (r.a) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v)ile beraberdik. Bilâl (r.a) kalkıp ezan okudu. (Ezanı bitirip) susunca, Peygamber efendimiz: "Kim bu cümlelerin aynısını kesin bir şekilde inanarak söylerse cennete girer" buyurdu."[84]

***

85. Abdullah İbni'l-Amr Âs (r.a)'ın anlattığına göre, Rasûlullah (s.a.v)'ın şöyle söylediğini işitmiştir:

"Ezanı işittiğiniz zaman müezzinin söylediğini kelime kelime tekrar edin. Sonra bana salât-u selâm okuyun. Çünkü kim bana salât-u selâm okursa Allah da ona on misliyle rahmet eder. Sonra benim için el-vesîle'yi isteyin. Çünkü o, cennete bir makamdır ki, mutlaka Allah'ın kullarından birinin olacaktır. Ona sahip olacak kimsenin ben olmamı ümid ediyorum. Kim benim için Allah'tan el-Vesîle'yi isterse, şefaat kendisine hak olur."[85]

***

86. Hz. Câbir (r.a) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: "Ezanı işittiği zaman kim: "Allâhümme Rabbe

---

Ebü Dâvud, Salât 31, (516); Muvatta, Nidâ 6, (1, 69); Nesâi, Ezân 30, (2, 21).

[84] Nesâî, Ezân 34, (2, 24).

[85] Müslim, Salât 11, (384); Ebü Dâvud, Salât 36, (522); Nesâî, Ezan 33, (2, 23); Tirmizî, Salât 154, (208); İbnu Mâce, Ezân 4, (720). Hadisin ilk cümlesi Buhârî'de de rivayet edilmiştir (Ezân 7).

hâzihi'd-da'veti't-tâmmeh, ve's-salâti'I-kâimeh, ât Muhammedeni'l-Vesîlete ve'l-fadîlete veb'ashu makâmen mahmüdeni'llezî va'adteh. (Ey bu eksiksiz davetin ve kılınan namazın sahibi! Muhammed'e, Vesîle'yi ve fazîleti ver. O'nu, va'adettiğin makam-ı Mahmûda gönder" derse, ona Kıyâmet günü mutlaka şefaatim helal olur."[86]

***

87. Hz. Ömer (r.a) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v) buyurdular ki: "Müezzin, "Allahu ekber Allahu ekber" deyince sizden kim samimiyetle, "Allahu ekber Allahu ekber" derse, sonra müezzin: "Eşhedu en lâ ilâhe illallah" deyince, "Eşhedu en lâ ilâhe illallah" derse; sonra müezzin: "Eşhedü enne Muhammeden ResüIuIIah" deyince, "Eşhedü enne Muhammeden ResüIuIIah" derse; sonra müezzin: "Hayye aIa's-salât" deyince "Lâ havle velâ kuvvete illâ billah" derse; sonra müezzin: "hayye aIa'I-felâh" deyince, "Lâ havle velâ kuvvete illâ billâh" derse; sonra müezzin: "AIIahu ekber Allahu ekber" deyince, "AIIahu ekber AIIahu ekber" derse; sonra müezzin: "Lailâhe iIlaIIah" deyince "Lâilahe iIlallah" derse cennete girer."[87]

***

[86] Buhârî, Ezân 8; Ebü Dâvud, Salât 28, (529); Tirmizî, Salât 157, (211); Nesâi, Ezân 38, (2, 26); İbnu Mâce, Ezârı 4, (722).
[87] Müslim, Salât 12, (385); Ebü Dâvud, Salât 36, (527).

88. Hz. Âişe (r.a) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v), müezzinin ezan okurken şehadet getirdiğini işitince: "Ben de! Ben de!" derdi."[88]

***

89. İbnu Abbâs (r.a) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: "Kim, yedi yıl sevabına inanarak ezan okursa, Allah bunu, onun ateşten kurtulmasına bir senet yapar."[89]

***

90. Ebû Hüreyre (r.a) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: "Müezzin, sesinin gittiği yer boyunca bağışlanır. Yaş ve kuru her şey onun lehinde şahitlik yapar. Cemaatle namaza katılan kimseye yirmi beş kat namaz yazılır ve iki namaz arasındaki günahları bağışlanır."[90]

***

91. Berâ (r.a) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: "Allah ve melekleri namazda birinci safa rahmet ederler. Müezzin sesinin ulaştığı yer boyunca bağışlanır. Yaş ve kuru her varlık ezan sesini işitince, onu doğrular. Müezzine, bera-

[88] Ebü Dâvud, Salât 36, (527).
[89] Tirmizî, Salât 152, (206).
[90] Ebü Dâvud, Salât 31, (515); Nesâî, Ezân 14, (2, 13); İbnu Mâce, Ezân 5, (724).

berinde namaz kılanların sevabının bir misli de verilir."[91]

***

92. İbnu Amr İbni'l-As (r.a) anlatıyor: "Bir adam: "Ey Allah'ın Resûlü ! Müezzinler (sevapca) bizden üstün oluyorlar. (Onlara yetişmemiz için ne tavsiye edersiniz?) diye sordu. Peygamber efendimiz:

"Onların söylediklerini sen de tekrar et. Bitirip sonuna gelince Allah'tan dilediğini iste, sana da aynı sevap verilecektir" cevabını verdi. "[92]

***

93. Abdullah İbnu Abdirrahman İbni Ebî Sa'sa'a anlatıyor: "Ebû Saîd (r.a) bana dedi ki:

"Seni, koyunları ve kır hayatını seviyor görüyorum. Koyunlarınla birlikte veya kırda olunca namaz ezanı okursan, ezan sırasında sesini yükselt. Çünkü müezzinin sesini insan, cin ve her ne işitirse en uzaktaki varlıklar bile Kıyâmet günü onun lehinde şahitlik ederlr."[93]

***

94. Hz. Muaviye (r.a) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v)'ı: "Müezzinler Kıyâmet

---

[91] Nesâî, Ezân 14, (42,13).
[92] Ebü Dâvud, 36, (524).
[93] Buhârî, Ezân 5, Bed'ü'l-Halk 112, (Menâkîb 25; Nesâî, Ezân 14, (2,13); Muvatta, Nidâ 5, (1, 69).

günü, boyun itibariyle insanların en uzunu olacaklardır" derken işittim."[94]

***

95. Câbir (r.a)'dan: Allah Resûlü (s.a.v) buyurdu: "Namaz için ezan okunduğu zaman, gök kapıları açılır ve dua kabul edilir."[95]

***

96. Peygamber (s.a.v)'in müezzini Sa'd (r.a) 'dan: Peygamber (s.a.v) Bilâl'e ezan okurken parmaklarını kulağına sokmasını emrederek şöyle buyurdu: "Bu, sesinin gür çıkması için daha iyidir."[96]

***

97. Enes b. Mâlik'ten (r.a):Rasûlullah (s.a.v) şöyle dedi: "Ezan ile kamet arasında yapılan dua reddedilmez."[97]

***

98. Sa'd b. Ebî Vakkas'tan (r.a): Rasûlullah (s.a.v) şöyle dedi:

"Kim müezzini dinlerken şöyle derse günahı affolur "ve Ene Eşhedü en Lâ İlahe İllallah, Vahdehû Lâ Şerike Leh, ve enne Muhammeden Abdühû ve Rasûlüh, Radîyna billa-

---

[94] Müslim, Salât 14, (387).
[95] Müsned,3, 342
[96] İbn Mâce, Ezan;710
[97] Ahmed; 12139

hi Rabben ve bi Muhammedîn Rasûlen ve bi'l-İslâmi Dînen"

Tercemesi:

"Ve ben de Allah'tan başka ilah olmadığına, O'nun ortağı olmayan birliğine, (ayrıca) Hz. Muhammed'in de O'nun kulu ve peygamberi olduğuna şahitlik yaparım, Biz Allah'ı rab, Hz. Muhammed'i rasûl ve İslâm'ı da din olarak kabul ettik." [98]

***

99. Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: “Hz. Allah, ezan okunduğu yerin (köy ve mahallenin) ahalisini o günün fitnesinden korur.”[99]

***

100. Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: “Yangın gibi büyük bir felaket olduğu zaman ezan okuyunuz. Zira ona sebep olan şeytan, ezan sesini duyunca şiddetli bir şekilde kaçar.”[100]

***

101. Ebû Hureyre (r.a)'nin bildirdiğine göre Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: "Allah'ın kullarından Allah'a en sevgili olan-

[98] Müslim, Salât 13, (386); Ebü Dâvud, Salât 36, (525); Tirmizî, Salât 156, (210); İbnu Mâce, Ezân 4, (721); Nesâî, Ezân 38, (2, 26). Ahmed; 1565
[99] İmam Suyuti, Camiu’s-Sağir, 1/696
[100] İmam Suyuti, Camiu’s-Sağir, 1/698

ları, namaz kılmak için güneş ve ayı gözetenlerdir" [101]

***

102. Ebû Hureyre (r.a)'nin naklettiğine göre Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: "Okuduğu ezan sebebiyle müezzinin, namaza gelenlere göre yüz yirmi hasene/iyilik üstünlüğü vardır. Eğer kamet de getirirse, iki yüz kırk hasene üstünlüğü olur. Ancak müezzinin söylediklerini tekrarlayan kişi de aynı mükâfatı alır." [102]

***

103. İbn Abbas (r.a) bildiriyor: Bir adam Rasûlullah (s.a.v)a gelerek: “Beni cennete girdirecek bir amel öğret veya göster” dedi.

Rasûlullah (s.a.v) da: “Müezzin ol” buyurdu. Adam “yapamam” deyince, “İmam ol” buyurdu. Adam “onu da yapamam” deyince, “öyleyse imamın yanında dur” buyurdu.[103]

***

104. Abdullah b. Ömer (r.a)’in bildirdiğine göre Peygamber efendimiz (s.a.v) şöyle buyurmuştur: “Semanın kapıları beş şey için açılır: Kur’an kıraati, iki ordunun karşılaşması, yağmur yağması, mazlumun duası ve ezan sesi.” (Bu beş vakitte dualar mutlaka

---

[101] Metâlîbu’l-Âliye;231
[102] Metâlîbu’l-Âliye;233
[103] Mecmuz’-Zevâid;1842

kabul edilir.)[104]

105. Ebû Umame el-Bahilî'nin (r.a) bildirdiğine göre Peygamber efendimiz (s.a.v) şöyle buyurmuştur: "Namaz için kamet getirildiğinde semanın kapıları açılır ve dualar kabul edilir. Bir kimse namazını bitirince "Allahım! Beni cehennem ateşinden kurtar, cennete koy, beni hurilerle evlendir." diye dua etmezse, cehennem ateşi: "Yazıklar olsun şuna. Cehennemden Allah'a sığınma fırsatını kaçırdı!" Cennet: "Yazıklar olsun şuna. Allah'tan cenneti dileme fırsatını kaçırdı!" Huriler de: "Yazıklar olsun şuna. Allah'tan kendisini hurilerle evlendirmeyi isteme fırsatını kaçırdı!" derler."[105]

***

[104] Mecmuz'-Zevâid;1850
[105] Mecmuz'-Zevâid;2893

6-EZANIN BAŞLANGICI

106. İbnu Ömer (r.a) anlatıyor: "Müslümanlar Medîne'ye geldikleri günlerde toplanıyorlar ve namaz vakitlerini birbirlerine soruyorlardı. Namaz için hiç kimse onları çağırmıyordu. Bir gün bu konuda konuştular. Bazıları:

"Hıristiyanların çanı gibi bir çan edinin" dedi. Bazıları da:

"Yahudilerin boynuzu gibi bir boynuz edinerek (onu öttürün!)" dedi. Hz. Ömer (r.a):

''Bir adam çıkarsanız da namazı ilan etse!" dedi. Rasûlullah (s.a.v): "Ey Bilâl! Kalk! namazı ilan et!" dedi."[106]

***

107. Ebû Umeyr İbnu Enes, Ensar'dan olan bir amcasından naklen anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v) ashabı ile halkı namaza nasıl toplayacağı konusunu görüştü. Kendisine:

"Namaz vakti olunca bir bayrak dik, onu gören halk birbirine haber verir" denildi. Bu, Peygamber efendimizin'ın hoşuna gitmedi. Bunun üzerine O'na, boynuz öttürülmesi ha-

[106] Buhârî, Ezân 1; Müslim, Salât 1,(377); Tirmizî, Salât 139,(190); ibn Mâce, Ezan;1 Nesâî, Ezân 1,(622).

tırlatıldı. Bu, Yahudilerin borazanı idi. Onu bu da memnun etmedi ve hatta:

"Bu yahudi işidir!" dedi. Bunun üzerine büyük çan hatırlatıldı. Efendimiz:

"Bu Hıristiyanların işidir" dedi. Bu konuşmalardan sonra Abdullah İbnu Zeyd el-Ensârî, Rasûlullah'ın üzüldüğünü görünce O'da üzgün bir şekilde oradan ayrıldı. Bunun üzerine O'na rüyasında ezan öğretildi."

Rasûlullah'a gelerek: "Ey Allah'ın Resûlü! Ben sizin üzüntünüzü görüp ayrıldığım zaman rüyamda bir adam gördüm. Üzerinde yeşil renkli iki giysi vardı. Kalkıp mescidin üzerinde ezan okudu. Sonra bir miktar oturdu. Tekrar kalkıp aynı söylediklerini bir kere daha tekrarladı. Ancak bu sefer bir de kad kâmeti's-salât (namaz başlamıştır) cümlesini ekledi. Eğer halkın (bana yalancı diyeceğinden korkum) olmasaydı ben "uykuda değildim, uyanıktım" diyecektim" dedi. Bunun üzerine Hz. Peygamber (s.a.v):

"Allah sana hayır göstermiş. Bilâl'e söyle bu kelimeleri söyleyerek ezan okusun!" dedi. Hz. Ömer (r.a) de atılarak:

"Onun gördüğünü aynen ben de gördüm, ancak o, anlatma işinde benden önce davranınca, ben utandım anlatamadım" dedi.

"Adam anlattıkları arasında şunları da söyledi: "(Mescidin üzerine çıkan adam) kıbleye yöneldi ve dedi ki: "Allahu ekber Allahu akber Allahu ekber Allahu ekber,

eşhedu en lâ ilâhe illallah, eşhedu en lâ ilâhe illallah. Eşhedü enne Muhammeden Rasûlullah eşhedü enne Muhammeden Rasûlullah, hayye ala's-salât -iki defa-, hayye ala'l-felâh -iki defa- Allahu ekber Allahu ekber, lâilâhe illallah."

Sonra bir miktar durdu. Sonra adam tekrar kalktı, aynı şeyleri yeniden söyledi. Ancak bu sefer Hayye ala'l-felâh'tan sonra kad kâmeti's-salât kad kâmeti's-salât dedi.

"Rasûlullah (s.a.v):

"Bunu Bilâl'e öğret!" buyurdu. (Adam emri yerine getirdi) Bilâl de onları söyleyerek ezan okudu."[107]

***

108. Abdullah İbnu Zeyd (r.a) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v), halkı namaz için toplamak maksadıyla çalınmak üzere bir çan yapılmasını emrettiği zaman, ben uyurken yanıma bir adam geldi. Elinde bir çan vardı. Ben:

"Ey Allah'ın kulu, bu çanı bana satar mısın?" dedim. Adam:

"Olur, ama bunu ne yapacaksın?" dedi. Ben:

"Bununla insanları namaza çağıracağım" dedim. Bana:

"Sana bu iş için daha hayırlı bir söz göstereyim mi?" dedi. Ben de

[107] Ebü Dâvud, Salât 27, 28, (498-505-507).

Ona: "Elbette!" dedim.

"Öyleyse şunu söyle!" diyerek bana öğretti:

"Allahu ekber Allahu ekber Allahu ekber Allahu ekber.

Eşhedu en lâ ilâhe illallah, eşhedu en lâ ilâhe illallah

Eşhedü enne Muhammeden Rasûlullah, eşhedü enne Muhammeden Rasûlullah.

Hayye ala's-salât, Hayye ala's-salât.

Hayye ala'l-felâh, Hayye ala'l-felâh.

Allahu ekber Allahu ekber Lâilâhe illallah."

Abdullah İbnu Zeyd (r.a) devamında dedi ki: "(Rüyamdaki bu kişi) benden biraz uzaklaştı sonra tekrar söze başlayıp:

"Sonra namazı kılacağın zaman şunu söylersin" dedi ve öğretti:

"Allahu ekber Allahu ekber-Eşhedu en lâ ilâhe illallah, Eşhedü enne Muhammeden Rasûlullah, Hayye ala's-salât, Hayye ala'l-felâh, Kad kâmeti's-salât, kad kameti's-salât, Allahu ekber Allahu ekber Lâilâhe illallah."

Sabah olunca Rasûlullah (s.a.v)'a gelerek (rüyamda) gördüklerimi haber verdim. Bana:

"İnşallah bu hak bir rüyadır. Kalk rüyada öğrenmiş olduğunu Bilâl'e öğret. O bunları söyleyerek ezan okusun. Çünkü onun sesi senden daha gür!" buyurdu. Ben de Bilâl'le birlikte kalktım. Ona teker teker söylüyordum. O da bunları yüksek sesle söyleyerek ezan okumaya başladı.

Bunu evinde olan Ömer İbnu'l-Hattâb (r.a) işitmişti. Hemen evden çıkıp elbisesini çekerek geldi ve:

"Ey Allah'ın Resûlü! Seni hak ile gönderen Allah'a yemin olsun, onun gördüğünün aynısını ben de gördüm!" dedi.

Bunu işiten Rasûlullah (s.a.v):

"Elhamdülillah! dedi."[108]

***

109. Ebû Mahzüra (r.a) anlatıyor: "Ey Allah'ın Resûlü, bana ezanın nasıl okunduğunu öğret" dedim. Bunun üzerine başımın ön kısmını meshederek:

"Allahu ekber, Allahu -ekber, Allahu ekber, Allahu ekber dersin ve bunları derken sesini yükseltirsin. Sonra: "Eşhedü en lâ ilâhe illallah, eşhedü en lâ ilâhe illallah, eşhedü enne Muhammeden Rasûlullah, eşhedu enne Muhammeden Rasûlullah dersin ve bunları söylerken sesini azaltırsın, sonra sesini şehadette tekrar yükseltirsin: Eşhedü en lâ ilâhe illallah eşhedü en lâ ilâhe illallah.

[108] Ebü Dâvud, Salât 28, (499); Tirmizî, Salât 139, (189).

Eşhedü enne Muhammeden Rasûlullah, eşhedü enne Muhammeden Rasûlullah. Hayye ala's-salâti hayye ala's-salât. Hayye ala'l-felâhi hayye ala'l-felâh.

Eğer okuduğun ezan sabah ezanı ise şunu da söylersin:

"es-Salâtu hayrun mine'n-nevm, es-salâtu hayrun mine'n nevm (Namaz uykudan hayırlıdır). Allahu ekber Allahu ekber, Lâilâhe illallah."[109]

***

110. İbnu Ömer (r.a) anlatıyor: "Ezan Rasûlullah devrinde ikişer ikişer idi. Kâmet de birer birer. Ancak (müezzin), ayrıca ikişer sefer olmak üzere kad kâmeti'-salât, kad kâmeti's-salât da derdi."[110]

***

[109] Müslim, Salât 6, (379); Ebü Dâvud, Salât 28, (500-505); Tirmizî, Salât 140, (191); Nesâî, Ezân 3, 4, 5, 6, (2, 4-8).
[110] Ebü Dâvud, Salât 29, (510); Nesâî, Ezân 2, (2, 3).

7-EZAN VE İKÂMETLE İLGİLİ HÜKÜMLER

111. Hz. Câbir (r.a) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v) Bilâl (r.a)'e: "Ezan okuduğun zaman ağır ağır oku. Kâmet getirdiğin zaman da peş peşe hızlı oku. Ezanla kâmetin arasına, yemek yiyenin yemeğini yiyebileceği, bir şeyler içenin içebileceği, üzerine sıkışarak tuvalete girmiş olanın tuvaletten çıkacağı bir zaman ara koy" diye talimat verdi. Şunu da ilave etti: "Beni mescidde görünceye kadar da kâmet için ayağa kalkmayın."[111]

***

112. Hz. Ebû Hüreyre (r.a) anlatıyor: "Namaz için ezanı ancak abdestli olan okusun."[112]

***

113. Osman İbnu Ebî'l-As (r.a) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v)'ın bana en son vasiyetlerinden biri de, ezanı okumak için ücret almayan bir müezzin tutmamdı."[113]

***

[111] Tirmizî; Salât 143, (195).
[112] Tirmizî, Salât 147, (201).
[113] Ebü Dâvud, Salât 40, (531); Tirmizî, Salât 155, (209); Nesâî; Ezân 32, (2, 23).

114. Ebû Cuhayfe (r.a)'nin anlattığına göre, Hz. Bilâl (r.a)'i ezan okurken görmüştür. Der ki: "Ben, ezan okurken, onun ağzını şu tarafa, bu tarafa (sağa sola) döndürüken takip ettim."

Tirmizî'nin rivayetinde şu ilave mevcuttur: "İki parmağı kulaklarının üzerinde olduğu halde...

Ebû Dâvud'da şu ifadeye yer verilmiştir: "(Bilâl), hayye ala's-salâh, hayye ala'l-felâh cümlesine gelince boynunu sağa ve sola çevirdi, kendi dönmedi."[114]

***

115. Ziyâd b.el-Hâris es-Sudâî (r.a)'dan; Peygamber (s.a.v), bana sabah ezanını okumamı emretti, okudum. Sonra Bilâl kamet getirmek isteyince, şöyle buyurdu: " Ziyâd b. el-Hâris es-Sudâî ezanı okudu. Ezanı kim okumuşsa kameti de o getirsin!"[115]

***

116. Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: “Ezanı acele edip tam vaktinde okuyun. Kamet'te acele etmeden cemaati bekleyin.”[116]

***

117. Ebû Mahzure (r.a)’nin bildirdiğine

---

[114] Buhârî, Ezân 18,19, Vudü 40, Salat 17, Sütre 90, 93, 94, Menâkıb 23, Libas 3, 42; Müslim,Salât 249, (503); Ebü Dâvud, Salât 34, (520); Tirmizî, Salât 144, (197); Nesâî, Ezân 13, (2,12).

[115] Ebû Dâvud, Salat 514. Timıizî, Salat,199

[116] İmam Suyuti, Camiu’s-Sağir, 1/690

göre Resülullah (s.a.v) şöyle buyurdu: “Akşam namazı için ezan okurken hızlı oku; çünkü güneş hızla batmaktadır.” [117]

***

118. İbn Mes’ud (r.a) der ki: “Şu dört şey boşa giden amellerdendir: Kişinin müezzinin dediklerini tekrarlamaması, daha namazı bitirmeden yüzünü silmesi, ayakta küçük abdest bozması ve kıble ile arasına sütre koymadan namaza durması.” [118]

***

119. Abdullah b. Ebî Evfa (r.a) bildiriyor: Bilal, “Kad kameti’s- salat” deyince, Resülullah (s.a.v) kalkar, namaz için tekbir alırdı.[119]

***

120. Ebû Ebû Hüreyre (r.a) bir adam müezzin ezan okuduktan sonra mescitten çıkıp gidince “Bu adam Resülullah (s.a.v)a isyan etmiştir.” dedi ve ekledi: Resülullah (s.a.v) bize: “Sizler mescitte iken namaz için ezan okunursa, hiç biriniz namazı kılmadan dışarı çıkmasın” buyurdu.[120]

***

[117] Mecmuz’-Zevâid; 1735
[118] Mecmuz’-Zevâid;1873
[119] Mecmuz’-Zevâid;1920
[120] Mecmuz’-Zevâid;1922

8-HADESTEN TAHARET

121. İbnu Ömer (r.a) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v) buyurdu ki: "Allah temizlik olmayan namazı kabul etmez, haram kazanılan paradan verilen sadakayı da kabul etmez."[121]

***

122. Ebû Hüreyre (r.a) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v) buyurdu ki: "Allah, sizlerin namazını, abdest bozulunca, yeniden abdest almadıkça kabul etmez."[122]

***

123. Ebû Hüreyre (r.a) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v) buyurdu ki: "Abdesti olmayanın namazı da yoktur. Başlarken besmele çekmeyenin abdesti yoktur."[123]

***

124. Hz. Enes (r.a), Rasûlullah (s.a.v)'ın her namaz için abdest aldığını söylemişti, kendisine:

"Siz nasıl yapıyordunuz?" diye soruldu. Şu cevabı verdi:

---

[121] Müslim, Tahâret 1, (224); Tirmizî, Tahâret 1, (1).
[122] Ebü Dâvud, Taharet 31, (60); Tirmizî, Tahâret 56, (76).
[123] Ebü Dâvud, Tahâret 48, (101,102); İbnu Mâce, Tahâret 41, (399); Tirmizî, Tahâret 20, 25.

"Aldığımız abdest bozuluncaya kadar bize yetiyordu."[124]

***

125. Büreyde (r.a) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v) Mekke'nin fethi günü bütün namazları tek abdestle kıldı. Ömer İbnu'l-Hattâb (r.a) kendisine:

"Ey Allah'ın Resûlü, bugün şimdiye kadar hiç yapmadığın şeyi yapmış olmalısın?" demişti, Peygamber efendimiz şu cevabı verdi:

"Ey Ömer, bunu bilerek yaptım."[125]

***

126. Hz. Âişe (r.a) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v) buyurdu ki: Namaz kılarken kimin abdesti bozulacak olursa hemen namazdan çıksın. Eğer cemaatle kılınan bir namazda ise burnunu tutarak ayrılsın."[126]

***

127. Abdullah b. ez-Zübeyr'in (r.a) bildirdiğine göre Peygamber (s.a.v) şöyle buyurmuştur: "Eğer ümmetime güçlük çıkarmaktan endişe etmeseydim, onlara her namazda misvak kullanmalarını emrederdim."[127]

---

[124] Buhârä, vudü 54; Ebû Dâvud, Taharet 66, (171); Tirmizi, Taharet 44, (58, 60); Nesai, Taharet 101, (1, 85).
[125] Müslim, Tahâret 86, (277); Ebû Dâvud, Tahâret 66, (172); Tirmizî, Tahâret 45, (61); Nesâî, Tahâret 101, (1, 86).
[126] Ebû Dâvud, Salât 236, (1114).
[127] Metâlîbu'l-Âliye;387

***

9-SETRÜ'L-AVRET

128. Hz. Aişe (r.a) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v) buyurdu ki: "Allah akıl baliğ olan bir kadının başörtüsüz olarak kıldığı namazını kabul etmez."[128]

***

129. Ubeydullah İbnu'I-Esved el-Havlânî (r.a) anlatıyor: "Meymüne (r.a) üzerinde tek entari ile başörtüsü giyinmiş olduğu halde namaz kılardı."[129]

***

130. Muhammed İbnu Zeyd, İbnu Kunfuz'un annesinden yaptığı nakle göre, annesi Ümmü Seleme (r.a)'ye "Kadın, hangi giysiler içerisinde namaz kılmalı?" diye sormuştur. O da;

"Başörtüsü ve ayağın üzerini örtecek kadar uzun entari içerisinde!" diye cevap vermiştir."[130]

***

131. Muhammed b. Iyaz Zühri'den (r.a): Peygamber (s.a.v) şöyle buyurmuştur: "Çocuğun avret yerini örtünüz. Çünkü küçüğün av-

---

[128] Ebû Dâvud, Salat 85, (641); Tirmizî, Salât 277, (377).
[129] Muvatta, Salâtu'l-Cema'a 37, (1,142).
[130] Muvatta, Salâtu'l-Cemâ'a 36, (1,142); Ebü Dâvud, Salât 84, (639, 640).

retinin haramlığı, büyüğün avretinin haramlığı gibidir.”[131]

***

[131] Hakim, Müstedrek 3,257

10-NAMAZIN MAHİYETİ VE ŞARTLARI

132. İbnu Ömer'den (r.a): "Resülullah (s.a.v) namaza başlayacağı zaman ellerini kaldırırdı. Rüküya gitmek istediği zaman, başını rükûdan kaldırdığı ve iki rek'at arasında kalktığı zaman aynı şekilde ellerini iki omuzunun hizasına kaldırırdı."[132]

***

133. Alkame (r.a) anlatıyor: "Size Rasûlullah (s.a.v)'ın namazıyla namaz kıldırayım mı?" dedi ve namaz kıldı. Bu namazda ellerini bir kere başlama tekbiri sırasında kaldırdı, başka kaldırmadı.""Rasûlullah (s.a.v) her eğilip doğrulmalarda, ayağa kalkma ve oturmalarda tekbir getirirdi. Hz. Ebû Bekir ve Hz. Ömer (r.a) de aynı şekilde tekbir getirirlerdi."[133]

***

134. Berâ (r.a) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v)'ı başlama tekbiri alırken gördüm. Ellerini kulaklarına yakın kaldırmıştı. Son-

---

[132] Buhârî, Ezân 83, 84, 85, 86; Müslim, Salât 22, (390); Muvatta, Salât 16, (1, 75, 76, 77); Ebü Dâvud, Salât 117, (721, 722, 741, 743); Tirmizî, Salât 190, (255); Nesâî, İftitah 1, 2,3, (2,121,122); İbnu Mâce, İkâmet 15, (858 - 868).

[133] Ebü Dâvud, Salât 119, (748); Tirmizî, Salât 191, (257), 188, (253); Nesâî, İftitah 110, (2,195),124, (1, 204), Sehv 70, (3, 62).

ra (namazdan çıkıncaya kadar) başka kaldırmadı."[134]

***

135. Ebû Hüreyre (r.a) Beni Züreyk Mescidi'ne geldi ve dedi ki: "Üç şey var ki, Rasûlullah (s.a.v) onları yapıyordu, halk ise terketmiş durumda 1- Namazda ellerini uzatarak kaldırırdı 2-Fatihayı okuyunca ek sureye geçmezden önce bir miktar susardı 3-Secdeye varınca (ve secdeden kalkınca) tekbir getirirdi."[135]

***

136. Vail İbnu Hucr (r.a)'un anlattığına göre, Rasûlullah (s.a.v)'ı, namaza başladığı sırada ellerini kaldırıp tekbir getirirken görmüştür.

Râvilerden Hemmâm Rasûlullah'ın ellerini kulaklarının hizasına kadar kaldırdığını gösterdi. Sonra elbisesine gömüldü, sonra sağ elini sol elinin üstüne koydu. Rüküya gitmek isteyince, ellerini elbiseden çıkardı. Sonra onları kaldırdı, sonra tekbir getirdi ve rüküya gitti, semi'allâhu li-men hamideh dediği zaman ellerini kaldırdı, secdeye gittiğinde ellerinin arasına secde etti."

---

[134] Ebû Dâvud, Salât 119, (752).

[135] Buharî, Ezân 115; Müslim, Salât 27-32, (392); Muvatta, Salât 19, (1, 76); Ebü Dâvud, Salât 118,119, (746, 753); Tirmizî, Salât 177,198, (239, 254); Nesâî, İftitah 6, (2,124), 84, (2,181-182),184, (2, 235).

Diğer rivayette şöyle der: "Rasûlullah (s.a.v) ellerini, omuzları hizasına kadar kaldırdı. Başparmaklarını da kulaklarının hizasına kadar kaldırdı. Sonra tekbir getirdi."[136]

***

137. İbnu Mes'ud (r.a)'dan nakledildiğine göre kıyamda, ayaklarının arasını bitiştirerek namaz kılan bir adam görmüştü. Şöyle söylendi:

"(Bu adam) sünnete karşı geldi. Ayaklarının arasını açıp sırayla dinlendirse daha iyidir."[137]

138. Ebû Hüreyre (r.a) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v) namazda elleri böğre koymayı yasakladı."[138]

***

139. Vâil İbnu Hucr (r.a) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v)'ı namazda ayakta iken, sağ eliyle sol elinin üstünden tutmuş gördüm."[139]

***

[136] Müslim, Salât 54, (401); Ebü Dâvud, Salât 117, (723-729, 736, 737); Nesâî, İftitah 107, (2, 194), 139, (2, 211),187, (2, 236), Sehv 29, (3, 34-35).
[137] Nesâî, İftitah 13, (2,128).
[138] Buhârî, Amel fı's-Salât 17; Müslim, Mesâcid 46, (545); Ebü Dâvud, Salât 176, (947); Tirmizî, Salat 281, (383); Nesâî, İftitah 12, (2,127).
[139] Nesâî, İftitah 9, (2, 125, 126).

140. Saîd İbnu Haris el-Muallâ (r.a) anlatıyor: "Ebû Saîdi'l-Hudrî (r.a) bize namaz kıldırdı. Secdelerden başını kaldırırken, secdeye giderken, ikinci rek'atten kalkarken, tekbirlerini sesli olarak getirdi ve sonunda:

"Rasûlullah (s.a.v)'ı böyle yapar gördüm!" diye açıklamada bulundu."[140]

***

141. Hz. Ali (r.a) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v) farz namaza kalkınca tekbir getirir, ellerini omuzlarının hizasına kadar kaldırırdı. Okumasını tamamlayıp rüküya gitmek isteyince aynı şeyi yapardı. Rüküdan kalkınca da aynı şeyi yapardı. Oturur vaziyette iken ellerini hiçbir zaman kaldırmazdı. [141]

***

142. Ebû Kılâbe anlatıyor: "İbnu Hüveyris (r.a), Rasûlullah (s.a.v)'ın namaza başlarken tekbir getirdiği, rüküya gittiği, rüküdan başını kaldırdığı zaman, kulağının üst kısmına ulaşıncaya kadar ellerini kaldırdığını görmüştür."[142]

***

[140] Buhârî, Ezân 144.
[141] Ebû Dâvud, Salât 118, (744).
[142] Buhârî, Ezân 84; Müslim, Salat 24-26 (391); Ebü Dâvud, Salât 118, (745); Nesâî 85, (2, 182); İbnu Mace, İkâmetu's-Salât; 15, (859).

143. İmrân İbnu'l-Husayn (r.a) anlatıyor: "Bende basur vardı. Namazı nasıl kılacağım diye Rasûlullah (s.a.v)'a sordum.

"Ayakta kıl, gücün yetmezse oturarak kıl, buna da gücün yetmezse yan üzere yatarak kıl" buyurdu."

Diğer bir rivayette geldiğine göre, İmrân Rasûlullah (s.a.v)'a kişinin oturarak kılacağı namaz hususunda sordu. S.a.v:

"Ayakta kılarsa bu güzeldir. Kim de oturarak kılarsa, ona ayakta kılanın sevabının yarısı verilir. Kim de yatarak kılarsa ona da oturarak kılanın sevabının yarısı verilir" buyurdu."[143]

***

144. Abdullah İbnu Şakîk anlatıyor: "Hz. Âişe (r.a)'ye:

"Rasûlullah (s.a.v) oturarak namaz kılar mıydı?" diye sordum. Bana şu cevabı verdi:

"Evet! İnsanların sorunlarıyla ömrünü tüketince, dermandan kesilince."

Bir diğer rivayette şöyle denmiştir: "Rasûlullah (s.a.v) oturarak namaz kılar, oturduğu halde okur, okuyacağı yaklaşık otuz-kırk âyet kalınca kalkar, okumasına ayakta devam eder, sonra rüküya ve secdeye giderdi. İkinci rek'atte aynen bunun gibi

[143] Buhârî, Taksîru's-Salât 18, 17, 19; Ebü Dâvud, Salât 179, (951, 952); Tirmizî, Salât 274, (372); Nesâî, Kıyâmu'l-Leyl 21, (3, 223-224).

yapardı. Namazı bitince, ben uyanıksam benimle konuşurdu, uyuyor isem yatardı."[144]

***

145. Ümmü Seleme (r.a) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v)'ın ölümüne yakın, farzlar dışındaki namazlarının çoğu oturarak idi. Ona göre, amellerin en güzeli, az da olsa devamlı olanı idi."[145]

***

146. İbnu Amr İbni'l-Âs (r.a) anlatıyor: "Bana Rasûlullah (s.a.v)'ın: "Kişinin otururak kıldığı (nafile) namaz, normal şekilde kıldığı namazın (sevapca) yarısına eşittir" buyurduğu söylenmişti. (Kendisinden sormak üzere) derhal yanına gittim. Varınca, Peygamber Efendimizi otururak namaz kılıyor buldum. Elimi başının üzerine koydum. Bana:

"Ey Abdullah İbnu Amr! Meselen nedir?" dedi. Ben:

"Ey Allah'ın Resûlü, bana "Kişinin otururak kıldığı namaz, normal namazın yarısına eşittir" buyurduğunuz söylendi. Fakat siz de otururak kılıyorsunuz?" dedim. Peygamber Efendimiz:

---

[144] Buhârî, Taksîru's-Salât 20, Teheccüd 16; Müslim, Salatu'l-Müsâfırîn 112,115, (731, 732); Muvatta, Cum'a 20, (1, 137, 138); Ebü Dâvud, Salât 179, (953-956); Tirmizî, Salât 257, (374, 375); Nesâî, Kıyâmu'I Leyl,18, 22, (3, 219-224).

[145] Nesâî, Kıyâmul-Leyl 19, (3, 222).

"Evet öyledir. Ancak ben sizlerden biri gibi değilim" cevabını verdi."[146]

***

147. Ebû Hâzım (r.a) anlatıyor: "Sehl İbnu Sa'd (r.a) demişti ki: "İnsanlara, namazda sağ elini sol kolu üzerine koysun" diye emredilmişti. " [147]

***

148. İbnu Mes'ud (r.a)'un anlattığına göre, namaz kılarken sol elini sağ eline koymuştur. Bunu gören Rasûlullah (s.a.v) (bizzat elleriyle tutarak) sağ elini sol elinin üzerine koymuştur."[148]

***

149. Hz. Âişe'den (r.a): "Rasûlullah (s.a.v) namaza tekbir getirip 'Fatiha suresi'ni okuyarak başlardı. Rukûya gittiğinde başını fazla kaldırmaz ve indirmezdi, ikisi arasında (dengeli) dururdu. Rukûdan kalktığında iyice doğrulmadan secdeye gitmezdi. Secdeden başını kaldırdığında da iyice oturmadan (tekrar) secdeye gitmezdi. Her iki rekatta tahiyyatı okurdu. (Secdede) dirsekleri yırtıcı hayvanların uzatıp yaydığı gibi uzatmayı hoş karşılamazdı. (Oturduğunda) sol ayağı yatırır ve sağ ayağı dikerdi, şeytan

---

[146] Müslim, Müsâfırîn 120, (735); Muvatta, Salâtu'l-Cemâ'a 20, (1, 136, 137); Ebû Dâvud, Salât 179, (950); Nesâî, Kıyâmu'l-Leyl 20, (3, 223).

[147] Buhârî Ezân 89; Muvatta, Kasru's-Salât 47, (1, 859).

[148] Ebü Dâvud, Salât 120, (755); Nesâî, İftitah 10, (2, 126).

oturuşundan men ederdi. Rasûlullah namazı selâm ile bitirirdi.” [149]

***

150. Abdurrahman b. Ganm'dan:

Ebû Mâlik el-Eş'arî (r.a) kavmini topladı ve: “Ey Eş'arîler topluluğu! Toplanın! kadınlarınızı ve oğullarınızı da toplayın ki bize Medine'de namaz kıldıran Rasûlullah'ın (s.a.v) namazını size öğreteyim' dedi.

Bunun Üzerine hepsi toplandı, kadınlarını ve oğullarını topladılar. Ebû Mâlik abdest aldı, abdestin nasıl alınacağını onlara gösterdi ve abdest suyunu ilgili uzuvlara iyice ulaştırdı. Öğle vakti kalktı, ezan okudu, erkekleri öne saf tutturdu, onların arkasına (bulûğa ermeyen) erkek çocuklarını aldı, erkek çocukların arkasına da kadınları saf tutturdu. Sonra namaz kameti getirdi, öne geçti, ellerini kaldırdı ve tekbir getirdi. Ayakta Fatiha ve uygun gördüğü bir sureyi içinden okudu. Sonra tekbir aldı ve rukûya gitti, rukûda üç kere 'Subhanallahi ve bihamdihi dedi. Sonra 'Semi'a'llahü îimen hamideh dedi ve tam olarak doğruldu. Sonra tekbir getirdi ve secdeye gitti, sonra tekbir getirdi ve başını secdeden kaldırdı. Sonra tekrar tekbir getirdi ve secdeye gitti, sonra tekbir getirdi ve ayağa kalktı. İlk rekattaki tekbiri altı taneydi, ikinci

[149] Ahmed; 25493

rekata kalkarken de tekbir getirdi. Namazı bitirince kavmine döndü ve şöyle dedi:

“Namazdaki şu tekbirimi ezberleyin, rükû ve secdemi öğrenin! Çünkü bu, gündüzün şu vaktinde bize namaz kıldıran Rasûlullah'ın namazıdır. Ayrıca Rasûlullah namazı bitirince insanlara döndü ve şöyle dedi:

"Ey insanlar! İyi dinleyin, düşünün ve şunu bilin ki izzet ve celâl sahibi Allah'ın Peygamber ya da şehit olmayan bazı özel kulları vardır. Onların meclislerine ve Allah'a olan yakınlıklarına Peygamberler ve şehitler bile gıpta ederler."

İnsanların uzağından bedevilerden bir adam geldi, Allah'ın Peygamberine eliyle işaret etti ve:

‘Ey Allah 'ın Peygamberi! Peygamber ya da şehit olmadıkları hâlde Peygamber ve şehitlerin bile onların meclislerine ve Allah'a olan yakınlıklarına gıpta ettikleri bu kişileri bize anlat” dedi. Bedevinin bu sorusu üzerine Rasûlullah'ın yüzü açıldı/sevinçle doldu ve şöyle dedi:

"Onlar, insanlardan kimsesiz ve farklı kabilelerden olan bazı kişilerdir ki aralarında yakın akrabalık durumu yoktur. (Ancak) birbirlerini Allah için severler, birbirlerine samimi/dürüst davranırlar. Kıyamet günü Allah onlar için nurdan minberler yaratır ve onları üzerlerine oturtur, onların yüzlerini nurlandırır ve elbiselerine de nur saçar.

Kıyamet günü insanlar korku içinde olacakları hâlde bu kimseler korku taşımazlar. Onlar kendilerine korku verilmeyen ve üzüntüye düşmeyecek olan Allah'ın velileridir (dostlarıdır)."[150]

***

151. Hz. Ali'den (radiyallahü anh): "Sağ eli sol el üzerine koyarak göbek altında tutmak namazın sünnetlerindendir." [151]

***

152. Câbir b. Abdullah (r.a) bildiriyor: Bir yolculuk veya seriyyede Peygamber (s.a.v) ile beraberdik. Derken üzerimizi bulut kapladı, kıbleyi araştırdık ve ihtilaf ettik. Her birimiz yerlerimiz belli olsun diye önüne çizdiği bir çizgiye doğru namaz kıldı. Sonra yağmur yağıp hava açılınca kıbleden başka yöne doğru namaz kıldığımızı gördük. Bunu Hz. Peygamber'e (s.a.v) söyledik, bize namazların iadesini emretmedi ve: "Namazınız geçerlidir" buyurdu.[152]

***

[150] Ahmed; 22804
[151] Ahmed; 875
[152] Metâlîbu'l-Âliye;319

11-KIRÂAT

153. Hz. Enes (r.a) anlatıyor: "Ben, Rasûlullah (s.a.v), Hz. Ebü Bekr, Hz. Ömer, Hz. Osman (r.a) ile birlikte namaz kıldım. Onlardan hiçbirinin Bismillâhirrahmanirrahım'i açıktan okudukla-rını işitmedim."[153]

***

154. İbnu Abdillah İbnu Muğaffel (r.a) an-latıyor: "Ben namazda Bismillâhirrahmânirrahîm'i okumuştum. Babam işitti. Bana: "Oğulcuğum, bu yaptığın bir bid'attir. Bid'atten sakın!" dedi. Ben Rasûlullah (s.a.v)'ın ashâbından her kimle karşılaştıysam, hepsinin de bid'atten nefret ettiği kadar bir başka şeyden nefret etmedi-ğini gördüm. Babam sözlerine şöyle devam etmişti:

"Ben Rasûlullah (s.a.v)'la, Hz. Ebû Bekr'le, Hz. Ömer'le, Hz. Osmanla (r.a) na-maz kıldım. Onlardan hiç birinin besmeleyi açıktan okuduklarını işitmedim. Onu sen de

[153] Buhârî, Ezân 89; Müslim, Salât 50, (399); Muvatta, Salât 30, (1, 81); Ebü Dâvud, Salât 124, (782); Tirmizî, Salât 182, (246); Nesâî, İftitah 21, 22, (2, 133-135); İbnu Mâce, İkâmet 4, (813- 815).

okuma. Sadece "Elhamdülillahi rabbi'l-âlemîn" de."[154]

***

155. Ebû Hüreyre (r.a) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v) ikinci rek'ate kalktığı zaman okumaya Elhamdü lillâhi Rabil alemîn ile başlatıyor ve Fatihayı okumadan önce beklemiyordu."[155]

***

156. Ebû Hüreyre (r.a) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: "Kim Fâtihâ süresini okumadan namaz kılarsa bilsin ki bu namaz eksiktir.” Bu sözü üç kere tekrarladı

Ebû Hüreyre (r.a)'ye: "Biz imamın arkasında bulunuyorsak (ne yapalım)?" diye sorulmuştu. Şu cevabı verdi:

"Yine de içinden oku. Çünkü ben Rasûlullah (s.a.v)'ın şöyle söylediğini işittim:

"Allah Teâlâ (bir hadîs-i kudsîde) buyurdu ki: "Ben Fatiha’yı kulumla kendi aramda iki kısma böldüm, yarısı bana ait, yarısı da ona. Kuluma istediği verilmiştir: Kul: "Elhamdülillâhi Rabbi'l-âlemîn. (Hamd âlemlerin Rabbine aittir)" deyince, Azîz ve Celîl olan Allah: "Kulum bana hamdetti!" der. "er-Rahmânirrahîm" deyince, Allah: "Kulum bana

[154] Tirmizî, Salât 180, (244); Nesâî, İftitah 22, (2,135).
[155] Müslim, Mesâcid 148, (599).

övgüde bulundu" der. "Mâlikî yevmiddîn (âhiretin sahibi)" deyince, Allah: "Kulum beni büyükledi" der. "İyyakena'budü ve iyyakenestain (yalnız sana ibâdet eder, yalnız senden yardım isteriz)" deyince, Allah: "Bu benimle kulum arasında bir sözleşmedir. Kuluma istediğini verdim" der. "İhdina s-sırâta'I-müstakîm sırâtallezîne en amte aleyhim gayr'il-mağdübi aleyhim ve Ia'ddallîn. (Bizi doğru yola sevket, o yol ki kendilerine nimet verdiğin kimselerin yoludur, gadaba uğrayanların ve sapklığa düşenlerin değil)" dediği zaman, Allah: "Bu da kulumundur, kuluma istediği verilmiştir" buyurur."[156]

***

157. Ebû Saîd (r.a) anlatıyor: "Namazda Fatiha süresi ile kolayımıza gelen bir miktar Kur'ân âyetini okumakla emrolunduk."[157]

***

158. Hz. Cabir (r.a) demiştir ki: "Kim İmamla birlikte namaz kılma durumu dışında Fatiha'yı okumadan bir rek'at namaz kılarsa, namaz kılmış sayılmaz."[158]

159. Vâil İbnu Hucr (r.a) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v)'ın gayri'l-mağdübi aleyhim ve lâ'd-dâllîn'i okuyunca “âmîn” dediği-

[156] Müslim: Salat: 38 İmam Suyuti, Camiu’s-Sağir, 1/672-674
[157] Ebû Dâvud, Salât 136, (818).
[158] Muvatta, Salât 38, (1, 84); Tirmizî, Salât 283, (313).

ni ve bunu söylerken sesini uzattığını ve yükselttiğini işittim."[159]

***

160. Ebû Hüreyre (r.a) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu "İmam "âmîn" deyince siz de "âmîn" deyin. Çünkü kimin "âmîn" sözü meleklerin âmîn demesine denk gelirse geçmiş günahları affedilir."[160]

***

161. Ebû Bürde (r.a) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v) sabah namazında altmış-yüz arasında âyet okurdu."[161]

***

162. Amr İbnu Hureys (r.a) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v)'ın sabah namazında Tekvir süresini okuduğunu işittim."[162]

***

163. Câbir İbnu Semüre (r.a) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v) sabah namazında Kâf suresini ve benzeri bir sûre okurdu. Peygamber

---

[159] Ebü Dâvud, Salât 172, (932, 933); Tirmizî, Salât 184, (248).

[160] Buhârî Ezân 112; Müslim, Salât 72, (410); Muvatta, Salât 44, (1, 87); Ebü Dâvud, Salât 172, (936); Tirmizî, Salât 185 (250); Nesâî, İftitah 34, 35, (2,144); İbnu Mâce İkâmet 14, (851).

[161] Nesâî, İftitah 112, (2,157); Buhârî, Mevâkît 11,13, 39, Ezân 104; Müslim, Mesâcid 2, (1, 246),16, (1, 262).

[162] Müslim, Salât 164, (456); Ebü Dâvud, Salat 135, (817); Nesâî, İftitah 44, (2,157).

Efendimiz diğer namazları hafif kıldırırdı."[163]

***

164. İbnu Abbâs (r.a) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v) Cum'a günü, sabah namazında Secde, ve İnsan sürelerini okurdu. Yine Rasûlullah (s.a.v) Cum'a namazında Cum'a ve Münâfikûn sûrelerini okurdu."[164]

***

165. Fürâfisa İbnu Umeyr el-Hanefi der ki: "Ben Yûsuf sûresini Osman İbnu Affân (r.a)'ın sabah namazlarındaki okuyuşundan öğrendim. Çünkü o, bu sûreyi çok sık okurdu."[165]

166. Ebû Katâde (r.a) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v) öğle namazının farzının ilk iki rek'atinde Fatiha ile iki sûre okurdu. Son iki rek'atte de sadece Fatiha'yı okurdu. Bazan da namazda okuduğu ayeti bize işittirirdi. Birinci rek'atte kıraatı uzun tutar ikinci de o kadar uzatmazdı. İkindi ve sabah namazlarında da böyle yapardı."[166]

***

[163] Müslim, Salât 168, (458).
[164] Müslim, Cum'a 64, (879); Ebü Dâvud, Salât 218, (1074); Tirmizî, Salât 375, (520); Nesâî, Cum'a 38, (3,111), İftitah 47, (2,159).
[165] Muvatta, Salât 35, (1, 82).
[166] Buhârî, Ezân 107, 97, 109, 110; Müslim, Salât 154, (451); Ebü Dâvud, Salât 129, (798, 799, 800); Nesâî, İftitah 56-60, (2, 164, 166).

167. Câbir İbnu Semûre (r.a) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v) öğle namazında Leyl sûresini okur, ikindi namazında da aynısını yapar, sabah namazında bundan daha uzun bir okuyuşta bulunurdu."[167]

***

168. Berâ (r.a) anlatıyor: "Biz, Rasûlullah (s.a.v)'ın arkasında öğleyi kılmıştık. Kendisinden Lokmân ve Zâriyat surelerinin âyetlerini peş peşe işitiyorduk."[168]

***

169. İbnu Ömer (r.a) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v) bir namazda secde edip sonra ayağa kalktı ve rükû yaptı. Cemaat onun, Secde sûresindeki secde ayetini okuduğunu anladı."[169]

***

170. Mervan İbnu'l-Hakem (r.a) anlatıyor: "Bana Zeyd İbnu Sabit (r.a) dedi ki: "Sen niye akşam namazında kısa surelerden okuyorsun? Ben Resûlullâh (s.a.v)'ın Tûlâ't-Tûleyeyn'i (A'raf ve En'am sureleri) okuduğunu işittim."[170]

***

[167] Buhâri, Ezân 103, 95, 96; Müslim, Salât 159, (453); Ebü Dâvud, Salât 130, (804); Nesâî, İftitah 74, (2,174).
[168] Nesâî, İftitah 55, (2, 163).
[169] Ebü Dâvud, Salât 131, (807).
[170] Buhari, Ezan 98; Ebû Davud, Salat 132, (812); Nesai, İftitah 67, (2, 169, 170).

171. Ümmü'l-Fadl (r.a) anlatıyor: "Resûlullâh (s.a.v)'ın akşam namazında Mürselat suresini okuduğunu işittim. Bundan sonra artık bize, vefat edinceye kadar hiç namaz kıldırmadı."[171]

***

172. Hz. Aişe (r.a) anlatıyor: "Resûlullâh (s.a.v), A'raf suresiyle akşam namazını kıldırdı. Sureyi ikiye bölerek her iki rek'atte bir parçasını okudu."[172]

***

173. Cübeyr İbnu Mut'im (r.a) anlatıyor: "Resûlullâh (s.a.v)'ı akşam namazında et-Tûr suresini okurken işittim."[173]

***

174. Ebû Osman en-Nehdi anlatıyor: "İbnu Mes'ud (r.a)'ın arkasında akşam namazı kılmıştım. Namazda Kulhüvallahü ahad'i okudu."[174]

***

[171] Buhari, Ezan 98, Megazi 83; Müslim, Salat 173, (462); Muvatta, Salat 24, (1, 78); Ebû Davud, Salat 132, (810); Tirmizi, Salat 230, (308); Nesai, İftitah 64, (2, 168).
[172] Nesai, İftitah 67, (2, 170).
[173] Buhari, Ezan 99, Cihad 172, Megazi 11, Tefsir, Tur 1; Müslim, Salat 174, (463); Muvatta, Salat 23, (1, 78); Ebû Davud, Salat 132, (811); Nesai İftitah 65, (2, 169).
[174] Ebû Davud, Salat 133, (825).

175. Abdullah İbnu Utbe İbni Mes'ud (r.a) anlatıyor: "Resûlullâh (s.a.v) akşam namazında Duhan suresini okudu."[175]

***

176. Büreyde (r.a) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v) yatsı namazında Şems suresi ve benzeri sureleri okurdu."[176]

***

177. Berâ (r.a) anlatıyor: Rasûlullah (s.a.v) bir yolculuk sırasında yatsıyı kılmıştı. İki rek'atin birinde Tin sursini okudu."[177]

***

178. Amr İbnu Şu'ayb, babasından, dedesinden anlatıyor: "Mufassal sürelerden -uzunu olsun, kısası olsun- her birini Rasulullah namaz kıldırırken okuduğunu işittim. "[178]

***

179. Hz. Âşe (r.a) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v) askerî bir birliğin başına bir adamı komutan yapmıştı. Bu kişi arkadaşlarına namaz kıldırırken, her seferinde okumasını ihlas suresi ile tamamlıyordu. Döndükleri

---

[175] Nesai, İftitah 66, (2, 169).
[176] Tirmizi, Salat 231, (309); Nesai, İftitah 71, (2, 173).
[177] Buhârî, Ezâin 100, 102, Tefsîr, Vettîn 1, Tevhîd 52; Müslim, Salât 175, (464); Muvatta, Salât 27, (1, 79-80), Ebü Dâvud, Salât 275, (1221); Tirmizî, Salât 231, (310); Nesâî, İftitah 72, (2, 173).
[178] Ebü Dâvud, Salât 133. (814).

zaman durumu Hz. Peygamber'e söylediler. Peygamber Efendimiz (s.a.v):

"Sorun ona, niçin öyle yapıyormuş?" buyurdu. Dediği gibi kendisine sorulmuştu.

"Çünkü O, Rahmân'ın sıfatıdır, ben İhlas suresini okumayı seviyorum!" diye cevap verdi. Bunun üzerine Peygamber Efendimiz:

"Ona bildirin, Allah da onu seviyor!" müjdesini verdi."[179]

***

180. Şakîk İbnu Seleme (r.a) anlatıyor: "Bir adam İbnu Mes'ud'a gelerek:

"Ben bir rek'atte mufassal (kısa) surelerin tamamını okudum" dedi. İbnu Mes'ud (r.a) da:

"Şiir mırıldanır gibi mırıldanır, meyve döküştürür gibi döküştürür müsün? Olmaz öyle şey! Rasûlullah (s.a.v) tek rek'atte birbirine denk iki süre okurdu. Bir rek'atte, Kamer ve Hâkka surelerini, bir rek'atte Tur ve Zâriyât surelerini; bir rek'atte Vakıa ve Nûn surelerini; bir rek'atta Mearic ve Nâzi'ât surelerini; bir rek'atte Mutafifin ve Abese surelerini, bir rek'atte Müddessir ve Müzzemmil surelerini; bir rek'atte İnsan ve Kıyâme surelerini, bir rek'atte Nebe ve

[179] Buhari, Ezan 106, Tevhid 1; Müslim, Salat 263, (813); Nesai, İftitah, 69, (2, 171).

Mürselât sürelerini; bir rek'atte de Duhân ve Tekvir sürelerini okurdu."[180]

***

181. Ebû Zerr (r.a) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v) gece namazına kalktı ve sabah vakti girinceye kadar namaza devam etti. Namazda tek âyet okudu. O da şu (meâldeki) âyettir:

"Onlara azab edersen, doğrusu onlar senin kullarındır. Onları bağışlarsan, güçlü olan, Hakîm olan şüphesiz ancak Sensin" (Mâide 118).[181]

***

182. Ebû Hüreyre (r.a) demiştir ki: Kur'ân her bir namazda okunur. Rasûlullah (s.a.v) bize hangilerini işittirmişse (açıktan okumuşsa) biz de size işittiriyoruz. Hangilerini de içinden okumuşsa biz de size içinden okuyoruz ."[182]

***

183. Ebû Katâde (r.a) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v) bir gece evinden çıkmıştı. Hz. Ebü Bekr (r.a)'e uğradı. Düşük sesle namaz kılıyordu. Hz. Ömer (r.a)'e uğradı, o da yüksek sesle namaz kılıyordu."

---

[180] Buhârî Ezân 106, Fedâilu'l-Kur'ân 6, 28; Müslim, Müsâfırîn 275, (822); Ebü Dâvud, Salât 326, (7.396); Nesâî, İftitah 75, (2,175,176); Tirmizî, Salât 422, (602).

[181] Nesâî, İftitah 79, (2, 177).

[182] Ebü Dâvud, Salât 129, (797); Nesâî, İftitah 58, (2, 163); Buhârî, Ezân 104; Müslim, Salât 43, (396).

Ebû Katâde (r.a) der ki: "Rasûlullah'ın yanında toplanınca buyurdular ki:

"Ey Ebû Bekr! Sana uğradım sen sessizce namaz kılıyordun."

Ebû Bekr: "Ben, konuştuğum Allah'a sesimi işittirdim ey Allah'ın Resûlü!" cevabını verdi.

Hz. Ömer'e de:

"Sana da uğradım. Sen yüksek sesle namaz kılıyordun!" dedi. O da şu cevabı verdi:

"Ey Allah'ın Resûlü! Uyuklayanı uyandırıyor, şeytanı da uzaklaştırıyordum."

"Rasûlullah (s.a.v) Hz. Ebû Bekr'e: "Ey Ebû Bekr! Sen sesini biraz yükselt!" dedi. Hz. Ömer'e de: "Sesini sen de biraz azalt!" buyurdu."[183]

***

184. Beyâzî (r.a) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v) namaz kılmakta olan insanların yanına geldi. Okurken sesleri yüksekti. Hemen: "Namaz kılan kimse Rabbine münâcaatta (hususi konuşmada) bulunuyor demektir. Öyleyse ne şekilde münâcaatta bulunduğuna dikkat etsin. Kur'an'la birbirinize karşı sesinizi yükseltmeyin." dedi."[184]

---

[183] Ebü Dâvud, Salât 315, (1329); Tirmizî, Salât 330, (447); Hadisin metni Ebü Davud'a ait.

[184] Muvatta, Salât 29, (1, 80); Ebü Dâvud, Salât 310, (1332).

***

185. Ebû Hüreyre (r.a) anlatıyor: Rasûlullah (s.a.v)'ın geceleyin namazda Kur'an okuması bazan yüksek sesle, bazan da kısık sesle olurdu."[185]

***

186. Abdullah İbnu Şeddad anlatıyor: "Ben Hz. Ömer (r.a)'in: "Ben üzüntü ve hüznümü yalnız Allah'a açarım..." meâlindeki âyeti (Yûsuf 86) okurken (boğuk boğuk çıkan) sesini en arka safta olduğum halde işittim..."[186]

***

187. Semûre İbnu Cündüb (r.a) anlatıyor: "Namazda iki ara bekleyiş hatırımda kaldı. Biri, imam namaza başlarken "Allahu ekber" dedikten Fatiha'yı okumaya başladığı zamana kadar geçen ara. Diğeri de Fatiha ve ek süreyi okuyup bitirince rüküya gitme sırasındaki ara."[187]

***

188. Ebû Said el-Hudrî'den (r.a): Rasûlullah (s.a.v) gecenin bir bölümünde kalkıp tekbir getirerek namaza başladığında, şöyle derdi: "Sübhaneke Allahümme ve bihamdik ve tebârake'smük ve teâlâ ceddük velâ ilahe ğayruk" " Allahım! Sana hamdederek seni tüm noksanlık-lardan tehzih

---

[185] Ebü Dâvud, Salât 310, (1328).
[186] Buhârî, Ezân 70
[187] Ebü Dâvud, Salât 123, (777, 778, 779); Tirmizî, Salât 186, (251); İbnu Mâce, İkâmet 12, (844, 845).

ederim.İsmin mübârek ve şânın yücedir.Senden başka hakkıyla ibâdete lâyık hiçbir ilah yoktur.”

Sonra üç kere şöyle derdi: "Lâ ilahe illallah"

Sonra üç kere şöyle derdi: "Eûzü billahi mine'ş şeytani'r racîm min hemzihi ve nefhıhî" “Kovulmuş şeytanın şerrinden, vesvesinden ve aldatmasından Allah’asığınırım.”

Sonra üç kere "Allahü ekber" derdi.

Ardından da şunu eklerdi:

"Eûzü billahi mine'ş şeytani'r-racîm min hemzihi ve nefhıhî ve nefesihî" [188]

***

189. Ebû Musa'dan (r.a): Rasûlullah (s.a.v) bize şunu öğretti:

"Namaz kılmaya kalktığınızda biriniz imam olsun, imam Kur’ân okumaya başladığında siz susun/dinleyin!" [189]

190. Ebû Hüreyre'den (r.a): Abdullah b. Huzafe b. es-Sehmî namaz kılmaya kalktı ve namazında seslice okudu. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v) kendisine şöyle dedi:

---

[188] Ahmed; 11411
[189] Ahmed; 19611

"Ey Huzafe'nin oğlu! Okuduğunu bana duyurma, İzzet ve Celâl sahibi olan Rabbine duyur! [190]

***

191. Huzeyfe b. Yeman'dan (r.a): Rasûlullah (s.a.v) gece namazında Kur'ân okurken rahmet âyetine geldiğinde rahmeti isterdi. Azap zikredilen ayete geldiğinde azaptan Allah'a sığınırdı. İçinde İzzet ve Celal sahibi Allah'ı tenzih bulunan bir ayete geldiğinde de Allah'ı tesbih ederdi. [191]

***

192. Âbis el-Ğıfarî'den; "Rasûlullah (s.a.v)'in ümmeti hakkında altı şeyden endişe ettiğini duydum demiştir." Rasûlullah (s.a.v) bunlardan birini şöyle açıklar: "onlar Kur'an'ı mizmar edinmeye başlayacaklar. En anlayışlı ve en faziletli olmayan bir kişiyi imam olarak öne geçirecekler, o da Kur'an'ı şarkı okur gibi okuyacak."[192]

***

[190] Ahmed; 8309
[191] Ahmed; 23154
[192] Ahmed, 3,494

12-TA'DİL-İ ERKÂN

193. Ebû Mes'ud el-Bedrî (r.a) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: "Sizden biri, rükü ve secdelerde belini (tam olarak) doğrultmadıkça namazı düzgün olmaz."[193]

***

194. Sâlim el-Berrâd anlatıyor: "Ebû Mes'ud'a gelerek: "Bize Rasûlullah (s.a.v)'ın namazından anlat!" dedik. Hemen önümüzde kalktı, tekbir getirdi. Rüküya varınca ellerinin ayalarını dizlerinin üzerine koydu. Parmaklarını dizinin alt kısmına getirdi. Dirseklerini yan taraflarına uzattı. Bu halde her azası hareketsiz; sâbit durdu. Sonra “semi'allâhu li-men hamideh” dedi ve her azası düz oluncaya kadar doğruldu."[194]

***

195. Hz. Enes (r.a) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: "Secdede

---

[193] Ebü Dâvud, Salât 148, (855); Tirmizî, Salât 196, (265); Nesâî, İftitah 88, (2,183); İbnu Mâce, İkâmet 21, 22, (891-898).

[194] Ebü Dâvud, Salât 148, (863); Nesâî, İftitah 93, (2,186).

düzgün yapın, kimse kollarını köpeklerin yayışı gibi yaymasın."[195]

***

196. Hz. Enes (r.a) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: "Rükü ve secdeleri yerine getirin. Allah'a yemin oIsun siz secde ve rükû ettikçe ben arkamda olanları da görüyorum." [196]

***

197. Ebû Humeyd es-Saidî (r.a) Rasûlullah (s.a.v)'ın Ashâbından on kişilik bir grupla oturuyor idi. Rasûlullah'ın namazından bahsettiler. Bunun üzerine:

"Ben içinizde Peygamber efendimizin namazını en iyi bilen kimseyim!" "Nasıl olur. Allah'a yemin olsun, sen O'nunla bizden daha çok beraber olmuş bizden önce onun sohbetine katılmış değilsin!" dediler. O:

"Herşeye rağmen!" deyip (ısrar edince):

"Peki (Efendimizin nasıl namaz kıldığını) anlat görelim" dediler. O da anlattı:

"Peygamber efendimiz, namaza kalkınca kollarını omuzları hizasına kadar kaldırırdı. Bütün kemikleri düzgün şekilde yerlerinde olunca tekbir getirir, sonra okuyacağı

---

[195] Buhâri, Ezân 141; Müslim, Salât 233, (493); Ebû Dâvud, Salât 158, (897); Tirmizî, Salât 205, (276); Nesâî, İftitah 140, (2, 211, 212).

[196] Buhârî, Eymân 3, Ezân 88; Müslim, Salât 110; Nesâî, İftitah 106. (2, 193-194).

ayetleri okur, sonra tekrar tekbir getirir, ellerini omuzları hizasına kadar kaldırır, sonra rükûya gider ve el ayalarını dizlerinin üzerine koyar, sonra o durumda düzgün bir şekil alır, başını ne aşağı kırar ne de yukarı kaldırır. Sonra başını kaldırıp:

"Semi'allâhu li-men hamideh (Allah kendisine hamdedeni işitir)!" der. Sonra ellerini tekrar omuzlarının hizasına kadar düzgün bir şekilde kaldırır. Sonra: "Allahu ekber!" deyip yere eğilir, ellerini yanlarına açar, sonra başını kaldırır, sol ayağını büker, üzerine oturur, secde edince ayaklarının parmaklarını açar. Sonra secde eder. Sonra: "Allahu ekber!" der, başını kaldırır, sol ayağını büker, her kemik yerine gelinceye kadar sol ayağının üzerine oturur. Sonra aynı şeyleri diğer rek'atte yapardı.

Sonra iki rek'ati tamamlayıp kalkınca, başlama tekbirinde olduğu gibi tekbir getirir, ellerini omuzlarının hizasına kadar kaldırır. Sonra aynı şeyleri namazın geri kalan kısmında da yapardı.

Selam vereceği son rek'atin secdesini yapınca sol ayağını altından sağ tarafına çıkarır ve sol tarafı üzerine yere çökerek otururdu."

(Onun bu açıklamasını dinleyince yanındakiler:) "Doğru söyledin, Rasûlullah (s.a.v) böyle namaz kılardı!" dediler."[197]

***

198. Rifâa İbnu Râfi' (r.a) anlatıyor: "Biz mescidde iken bedeviye benzeyen bir adam çıkageldi. Namaza durup, hafif bir şekilde rükunleri, tesbihleri kısa tutarak namaz kıldı. Sonra namazı tamamlayıp Rasûlullah (s.a.v)'a selam verdi: Efendimiz:

" Sana da selam olsun. Ancak git namaz kıl, sen namaz kılmadın!" buyurdu. Adam döndü (tekrar) namaz kılıp geldi, Rasûlullah'a selam verdi. Peygamber efendimiz selamını aldı ve:

"Dön namaz kıl, çünkü sen namaz kılmadın!" dedi. Adam bu şekilde iki veya üç kez aynı şeyi yaptı, her seferinde Peygamber efendimiz:

"Dön namaz kıl, çünkü sen namaz kılmadın!" dedi. Halk korktu ve namazı hafif kılan kimsenin namaz kılmamış sayılması herkese pek ağır geldi.

Adam en sonunda:

"Ben bir insanım doğru da yaparım, hata da yaparım. Bana hatamı göster, doğruyu öğret!" dedi. Peygamber efendimiz:

---

[197] Ebû Davud, Salât 117, (730-735); Tirmizî, Salât 227, (304, 305).

"Tamam. Namaza kalkınca önce Allah'ın sana emrettiği şekilde abdest al. Sonra ezan okuyarak şehadet getir. Kâmet getir namaza dur. Ezberinde Kur'an varsa oku, yoksa Allah'a hamdet, tekbir getir, tehlîl getir, sonra rükûya git. Rükû halinde âzâların rüküda düzgün halde bir müddet dursun. Sonra kalk ve ayaktayken düzgünce dur, sonra secdeye git ve secde halinde düzgünce dur, sonra otur ve bir müddet oturuş vaziyetinde dur, sonra kalk.

İşte bu söylenenleri yaparsan namazını mükemmel bir şekilde kılmış olursun. Bundan bir şey eksik bırakırsan namazını eksilttin demektir."

Râvi der ki: "Rasûlullah (s.a.v)'ın bu sonuncu sözü Ashâb'a önceki: “Dön, namaz kıl, zîra sen namaz kılmadın!” sözünden daha kolay ve rahatlatıcı oldu. Çünkü (bu söze göre), sayılanlardan bir eksiklik yapan kimsenin namazında eksiklik oluyor ve fakat tamamı boşa gitmiyordu."[198]

***

199. Hz. Ali (r.a) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v) buyurdu ki: "Namazın anahtarı temizliktir. (Namaz dışı şeylerle uğraşmayı) haram kılan şey başlama tekbiridir, (namaz

[198] Tirmizî, Salat 226, (302); Ebü Dâvud, Salât 148, (857-861); Nesâî, İftitah 105, (2,193),167, (2, 225).

dışı uğraşmayı) helal kılan şey (de sondaki) selamdır."[199]

***

[199] Ebü Dâvud, Tahâret 31, (61); Tirmizî, Tahâret 3, (3).

13-RÜKÛ VE SECDENİN ŞEKLİ

200. Abdurrahman İbnu Şibl (r.a) anlatıyor:

"Rasûlullah (s.a.v) karga gagalaması gibi secdeyi hızlı yapmayı, secdede iken vahşi hayvanlar gibi kolları yaymayı, kişinin mescidde deve gibi her zaman aynı yeri tutmasını yasakladı"[200]

***

201. Hz. Ömer (r.a) demiştir ki: "Diz kapağı(nı tutmak) sizin için sünnet kılınmıştır. Öyle ise rükûda diz kapaklarını kavrayın."[201]

***

202. Ebü İshak anlatıyor: "Berâ İbnu Âzib (r.a) bize secdeyi şöyle anlattı: Ellerini (yere) koydu, dizleri üzerine dayandı, kalçasını (havaya) kaldırdı ve: "Rasûlullah (s.a.v) böyle secde yaparlardı" buyurdu."

---

[200] Ebü Dâvud, Salât 148, (862); Nesâî, İftitah 145, (2, 214).
[201] Tirmizî, Salât 192, (258); Nesâî, İftitah 92, (2,185).

Bir diğer rivayette: "Rasûlullah (s.a.v) namaz kılınca kollarını kanat gibi yanlarına açardı" denmiştir."[202]

***

203. Bera (r.a) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v) buyurdu ki: "Secde ettiğin zaman ellerini yere koy, dirseklerini havaya kaldır."[203]

204. Abdullah İbnu Malik İbni Buhayne (r.a) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v) namazda secdeye gidince ellerinin arasını, koltuk altı beyazlıkları görününceye kadar açardı."[204]

***

205. Ebû Hüreyre (r.a) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v) buyurdu ki: "Biriniz secde edince kollarını, köpeğin yayması gibi yere yaymasın."[205]

***

206. Âmir İbnu Sa'd babasından (r.a) naklediyor: "Rasûlullah (s.a.v) (secdede) ellerin yere konulmasını, ayakların da (ayak pamakları kıble tarafına bakılacak şekilde) dikilmesini emretti."[206]

---

[202] Ebü Dâvud, Salât 158, (896); Nesâî, İftitah 141, (2, 212).
[203] Müslim, Salât 234, (494); Tirmizî, Salât 202, (271).
[204] Buhârî, Ezân 130, Müslîm, Salât 235, (495); Nesâî, İftitah 52, (2, 212).
[205] Tirmizî, Salât 205, (275); Ebü Dâvud, Salât 158, (901).
[206] Tirmizî, Salât 206, (277, 278).

***

207. Ebû Humeyd es-Saidî (r.a) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v) rükü yapınca sırtı düzgün durur, başını yukarı dikmez, aşağı da eğmezdi. Ellerini dizkapaklarının üzerine koyardı. Secde için yere eğilince adalelerini koltuk kısmından yana açardı. Ayaklarının parmaklarını da dikerdi."[207]

***

208. Ebû Humeyd (r.a) anlatıyor: Rasûlullah (s.a.v) secde ettiği zaman, burnunu ve alnını yere koyardı. Ellerini yanlarından aralardı, avuçlarını omuzları hizasına koyardı."[208]

209. Vâil İbnu Hucr (r.a) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v) secde edince, yere, dizkapaklarını ellerinden önce koyardı. Kalkınca da ellerini dizkapaklarından önce kaldırırdı."[209]

***

210. Hz. Ali (r.a) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v) bana şunu söyledi: "Ey Ali! Ben, kendim için sevdiğimi senin için de seviyorum. Kendim için hoşlanmadığımı senin için de hoşlanmıyorum. Öyleyse iki secde arasında dizlerini dikerek oturma."[210]

---

[207] Nesaî, İftitah 96, (2, 137); 138, (2, 211).
[208] Tirmizî, Salât 201, (270).
[209] Ebû Dâvud, Salât 141, (838); Tirmizî, Salât 199, (268); Nesâî, İftitah 128, (2, 206).
[210] Tirmizî, Salât 209, (282).

***

211. İbnu Ömer (r.a) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v) namazda kişinin, elleriyle yere dayanarak oturmasını yasakladı."[211]

***

212. Mâlik İbnu'l-Huveyris (r.a)'in anlattığına göre Rasûlullah (s.a.v)'ı namaz kılarken görmüştür. Peygamber Efendimiz, tek rekatlarda, tam bir oturuş vaziyeti almadan kalkmamıştır."[212]

***

213. Nâfi (r.a) anlatıyor: "İbnu Ömer (r.a) secde ettiği zaman ellerini, yüzünü koyduğu şeyin üzerine koyardı. Ben O'nu çok soğuk bir günde gördüm, ellerini giymekte olduğu elbisenin altında çıkarmış çakılların üzerine koymuştur."[213]

***

214. Nafi (r.a) anlatıyor: "İbnu Ömer (r.a) şöyle derdi: "Hasta kimse secde etmeye gücü yetmezse başıyla ima (işaret) eder, alnına herhangi bir şey kaldırmaz."[214]

***

[211] Ebü Dâvud, Salât 187, (992).
[212] Buhârî, Ezân 142, Ebû Dâvud, Salât 142, (844); Tirmizî, Salât 213, (287); Nesâî, İftitah 181, (2, 233-234).
[213] Muvatta, Kasru's-Salât 59, (1,163).
[214] Muvatta, Kasru's-Salât 74, (1, 168).

215. İbnu Abbâs (r.a) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: "Ben yedi kemik üzerine secde etmekle emrolundum: Alın, -ve eliyle burnunu işaret etti- eller, diz kapakları, ayakların etrafları. Ne elbiseleri ne de saçı secde sırasında toplamayız."[215]

***

216. İbnu Ömer (r.a) Rasûlullah (s.a.v)'a nisbet ederek şöyle buyurdu: "Eller de secde eder, tıpkı alnın secde etmesi gibi. Öyleyse, biriniz alnını secdeye koyunca ellerini de koysun. Alnı secdeden kaldırdımı onları da kaldırsın."[216]

***

217. Berâ b. Âzib'den (r.a): Rasûlullah'ın (s.a.v) namaz kılışı; namaza başladığında, rükûa gittiğinde, rukûdan başını kaldırdığında, secdeye gittiğinde, secdeden başını kaldırdığında ve iki secde arasında hep dengeli/birbirine yakın olarak dururdu. [217]

***

218. Hz. Ali'den (r.a): “Rasûlullah (s.a.v) rükûa gittiğinde eğer sırtına su

---

[215] Buhârî, Ezan 133, 134, 137; Müslim, Salât 227-231 (490); Ebü Dâvud, Salât 155, (889, 890); Tirmizî, Salat 203, (273); Nesâî, İftitah 130, (2, 208); İbnu Mâce, İkâmet 19, (883-885).

[216] Ebû Dâvud, Salât 155, (892); Nesâî, İftitah 129, (2, 207).

[217] Ahmed; 18381

dolu bir kap konsaydı (sırtının düzlüğünden dolayı) dökülmezdi. [218]

***

219. Ukbe b. Âmir'den (r.a): Fesebbih bismi Rabbike'1-azîm (Vakıa suresi 74. Ayet) ayeti inince Rasûlullah (s.a.v) bize dedi ki:

"Bu emri rükûnuzda yerine getirin!"

Sebbih'ısme Rabbike'l-a'lâ (A'la suresi 1. Ayet) ayeti inince de Rasûlullah şöyle dedi:

"Bu emri de secdede yerine getirin!" [219]

220. Huzeyfe b. Yeman'dan (r.a): "Rasûlullah'la (s.a.v) namaz kıldım, rükûda Sübhane Rabbiye'l-azim ve secdede Sübhane Rabbiye'l-a'lâ diyordu." [220]

***

221. Ebû Katâde'den (r.a): Rasûlullah (s.a.v) şöyle dedi: "İnsanların en kötüsü namazından çalandır." Kendisine: 'Ey Allah-'ın Rasûlü kişi namazından nasıl çalar?' deyince şöyle buyurdu:

"Rükû ve secdesini tam yapmaz."

---

[218] Ahmed; 997
[219] Ahmed; 17345
[220] Ahmed; 23133

Ya da (diğer rivayete göre) şöyle dedi: "Rükû ve secdede belini düzgün tutmaz." [221]

***

222. Hz. Ali'den (r.a): Rasûlullah (s.a.v) başını rükûdan kaldırdığında şöyle dedi: "Semi Allahü limen hamideh, Rabbena velekel hamd mil'e's-semâvâti ve'l-ard vema beynehüma ve mil'e ma şi'te min şey'in ba'dü." "Allah, kendisine hamdedeni işitti. Rabbimiz! Gökler dolusu, yerle gökler arasındaki mesafe dolusunca ve bundan sonra dilediğin şeyler dolusunca hamd yalnizca sanadır."[222]

***

223. Rifâa b. Rafı' ez-Zürakî (r.a) anlattı: "Bir gün biz Rasûlullah'ın (s.a.v) arkasında namaz kılıyorduk, Rasûlullah rükûdan başını kaldırınca;"Semi' Allahü limen hamideh" Allah, kendisine hamdedeni işitti." dedi. Arkasındaki bir adam da şöyle dedi: "Rabbena leke'l-hamd hamden kesîran tayyiben mübâreken fih" "Rabbimiz! Riyâdan uzak ve bereketi kesilmeyen çokça hamd, yalnızca sanadır." Rasûlullah namazı bitirince: "Biraz önce konuşan kimdi?" deyince o adam: 'Ben, ey Allah'ın Rasûlü! dedi. Bunun üzerine Rasûlullah şöyle buyurdu: "Onun sevabını

[221] Ahmed; 22541
[222] Ahmed; 729

önce yazmak için birbiriyle yarışan otuz küsur melek gördüm."[223]

***

224. Ebû Hüreyre'den (r.a) Rasülullah (s.a.v) şöyle buyurdu: "Kulun Rabbine en yakın olduğu hâl secde hâlidir, bu durumda dua etmeyi çoğaltın.[224]

***

225. İbn Abbas'tan (r.a): Rasûlullah (s.a.v) gece namazı kılarken iki secde arasında (otururken) şöyle dedi:

"Rabbiğfirlî verhamnî vecburnî verfa'nî verzuknî vehdinî." “Allahım! Beni bağışla, bana merhamet et, beni islah eyle, beni yücelt, bana rızık ver, beni doğru yola ilet”

Sonra (tekrar) secdeye gitti. [225]

***

226. Hz. Aişe’den (r.a) Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu:

“Yahudiler üç şeyden ötürü bizi kıskanıyorlar;

Müslümanların birbirleri ile karşılaştıklarında selamlaşmaları.

Duadan sonra " Amin " demeleri.

---

[223] Ahmed; I8897
[224] Ahmed; 9415
[225] Ahmed; 3514

Rukudan kalkınca "Allahümme Rabbena Lekel Hamd. "(Rabbimiz, yetiştiricimiz ancak sensin, her türlü hamdü senalar sana mahsustur.) cümlesinin söylenmesi."[226]

***

227. İbnu Ömer'den (r.a) Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: "Kadın namazda otururken dizlerini birbirine bitiştirir. Secdeye vardığında olabildiğince tesettüre riayet ederek karnını uyluklarına yanaştırır. Çünkü Allah ona bakarak "Ey Meleklerim! Sizleri şahit tutuyorum ki ben bu kulumu bağışladım" buyurur."[227]

***

228. Aişe (r.a) anlatıyor: Bir gece Rasûlüllah (s.a.v)'ı yanımda bulamadım. Onu secdede ayaklarını dikmiş vaziyette şöyle dua ederken buldum: "İlâhi gazabından rızana, cezandan affına sığınıyorum, Senden yine Sana sığınıyorum, Seni hakkıyla övemem. Sen, kendini övdüğün gibisin"[228]

***

229. Avf b. Mâlik (r.a)'den: Rasûlüllah (s.a.v) ile birlikte (gece namazı için) kalktım. Önce dişlerini temizledi. Sonra abdest aldı ve namaza durdu. Bakara süresini

---

[226] İmam Suyuti, Camiu's-Sağir, 1/728
[227] Beyhaki, 2,223
[228] Müslim, Salât, 222; Ebû Dâvud, Salât,147-148, Vitr, 5; Nesâî, Tahâre, 119, Sehv, 89, Kıyâmü'l-leyl, 51, İftitâh, 137; Tirmizî, Deavât , 175, 112; İbn Mâce, Dua, 3; Müsned, I, 96, 118, 150, VI, 58, 204

okumaya başladı. Rahmet ayeti geçtiğinde duruyor ve Allah'tan rahmet diliyor, azab ayeti geçince yine duruyor ve Allah'a sığınıyordu. Sonra rükû ediyor ve kıyamda kaldığı kadar rükûda kalıyordu. Rükûda: "Subhâne zi'l-Ceberûti ve'l-Melekûti ve'l-Kibriya" dedikten sonra secde ediyordu. Secdede rükûda kaldığı kadar kalıyor ve şöyle dua ediyordu: "Subhâne zi'l-Ceberûti ve'l-Melekûti ve'l-Kibriya". Sonra ikinci rekâtta Âli imrân süresini okuyor, sonra başka bir süre, sonra başka süre okuyordu. (diğer rekâtlarda da böyle yapıyordu)"[229]

***

230. İbn Abbâs (r.a)'dan: Teyzem Meymûne bint. Hâris'in yanında geceledim. Rasûlüllah (s.a.v)'da teyzemin yanında geceledi. Rasûlüllah (s.a.v)'ın def'i hacet için kalktığını gördüm. Sonra su kabının yanına geldi, kırbanın bağını çözdü ve suyu israf etmeksizin abdest aldı. Daha sonra yatağına gelerek uyudu. Sonra tekrar kalktı. Yine su kabının yanına gitti, bağını çözdü ve abdest aldı. Sonra namaza durdu. Secdede şöyle dua ediyordu: "Allah'ım kalbimde bir nûr kıl, kulağımda bir nûr kıl, gözümde bir nûr kıl, altımda bir nûr kıl, üstümde bir nûr kıl, sağımda bir nûr kıl, solumda bir nûr kıl, önümde bir nûr kıl, arkamda bir nûr kıl ve benim için bir nûr halket" sonra uyudu. Hat-

[229] Nesâî, İftitâh, 163; Müsned, V, 388, 397, 398, 400, 401

ta horladı. Daha sonra Bilâl geldi Rasûlüllah(s.a.v)'ı namaza kaldırdı.[230]

***

231. Muhammed b. Mesleme (r.a)'den: Rasûlüllah (s.a.v) gecenin bir kısmında kalkıp nafile namaz kıldığında, secdede şöyle dua ederdi: "Allah'ım Sana secde ediyor, Sana iman ediyor ve Sana teslim oluyorum. Allah'ım Sen benim Rabbimsin. Yüzüm kendisini yaratan, sûret ve şekil veren, göz ve kulak veren (Allah)'a secde ediyor. En güzel yaratıcı olan Allah ne yücedir."[231]

***

232. Aişe (r.a)'den: Rasûlüllah (s.a.v) rükû ve secdelerinde "Sübbühun, Kuddûsün, Rabbu'l-melâiketi ve'r-Rûh" derdi.[232]

***

[230] Nesâî, İftitâh,154
[231] Nesâî, İftitâh,159
[232] Nesâî, İftitâh, 165

14-KUNÛT

233. Hz. Enes (r.a) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v) bir ihtiyaç sebebiyle, kendilerine Kurrâ denilen yetmiş kişiyi yola çıkardı. Süleym aşiretinden Ri'l ve Zekvân adında iki kabîle Bi'r-i Ma'üne (Ma'üne Kuyusu) denilen bir suyun yanında bunların önünü kesti. Müslümanlar bunlara: "Biz size gelmedik. Biz Rasûlullah (s.a.v)'ın bir ihtiyacı için gidiyoruz" dediler. Ancak öbürleri bunları dinlemeyip öldürdüler.

Rasûlullah (s.a.v) durumu öğrenince sabah namazlarından sonra bir ay boyu onlara bedduâ etti. Bu olay namazda kunût okumanın başlangıcı oldu. Biz kunut yapmıyorduk."[233]

***

234. İbnu Abbâs (r.a) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v) tam bir ay boyu, hiç aralık vermeden her namazın peşinde, öğle, ikindi, akşam, yatsı ve sabah namazlarında Kunût yaptı. Şöyle ki: Son rek'at'te semi'allahu li-men hamideh deyince Süleym aşiretinden Ri'l, Zekvân, Useyye

[233] Buhârî, Vitr 7, Cenâiz 41, Cizye 8, Megâzi 38, Da'avât 59; Müslim, Mesâcid 297-308, (677-679); Ebû Dâvud, Salât 345, (1444-1445); Nesâî, İftitah 116, (2, 200).

kabîlelerine bedduâ ediyor, namazda kendine uyanlar da âmîn diyorlardı."[234]

***

235. Hufâf İbnu İmâ el-Gıfârî (r.a) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v) rükü'ya gitti, sonra başını kaldırdı ve "Gıfâr kabîlesini Allah mağfiret etsin, Eslem kabîlesine Allah selâmet versin, Useyye Allah'a ve Resûlü ne isyan etmiştir. Allahım, Benî Lihyan'a lanet et. Ri'l ve Zekvân'a da lânet et" deyip secdeye gitti."[235]

***

236. İbnu Ömer (r.a)'in anlattığına göre, Rasûlullah (s.a.v)'ın sabah namazının son rekatinin rükûsundan başını kaldırınca semi'allâhu limen-hamideh Rabbenâ ve leke'l-hamd dedikten sonra şöyle söylediğini işitmiştir: "Allahım! Falancaya falancaya lânet et." Allah Teâlâ bunun üzerine şu âyeti indirdi: "Kullarımın işinden hiçbir sorumluluk sana ait değildir. Allah ya onların tevbesini kabul eder, yahud onları, kendileri zâlim kimseler oldukları için, azablandırır" (Al-i İmrân 128).[236]

***

[234] Ebû Dâvud, Salât 345, (1443).
[235] Müslim, Mesâcid 308, (679).
[236] Buharî, Tefsîr, Âl-i İmrân 9, Megâzi 21, İ'tisâm 17; Tirmizî, Tefsîr Âl-i İmrân (3007); Nesâî, İftitah 121, (2, 203).

237. Hasan İbnu Ali İbnu Ebî Tâlib (r.a) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v) bana vitirde okuduğum bir dua öğretti.

اللهم اهدني فيمن هديت وعافني فيمن عافيت وتولني فيمن توليت وبارك لي فيما أعطيت وقني شر ما قضيت فإنك تقضى ولا يقضى عليك وإنه لا يذل من واليت تباركت ربنا وتعاليت

"Allahım! Beni hidayet verdiklerinden kıl, âfiyet verdiklerinden eyle, beni, işlerini üzerine aldıkların arasına koy. (Ömür, mal, ilim, v.s.'den) verdiklerini hakkımda mübârek kıl. Olmasına hükmettiğin şerlerden beni koru. Sen dilediğin hükmü verirsin, kimse seni mahkum edemez. Sen kimin işini üzerine aldıysan o rezil olmaz. Rabbimiz! Sen eksiklerden uzak ve yücesin."[237]

***

238. Hz. Ali (r.a) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v) vitrinin sonunda şunu okurdu:

اللهم إني أعوذ برضاك من سخطك وأعوذ بمعافاتك من عقوبتك وأعوذ بك منك لا أحصي ثناء عليك أنت كما أثنيت على نفسك

"Allahım! Senin öfkenden rızana sığınırım, cezandan affına sığınırım. Senden sana sığınırım. Sana (layık olduğun) övgüyü say-

[237] Ebû Dâvud, Salât 340, (1425,1426); Tirmizî, Salat 341, (464); Nesâî, Kıyâmu'l-Leyl, 51, (3, 248).

maya gücüm yetmez. Sen, kendini övdüğün gibisin."[238]

***

239. Hz. Câbir (r.a) demiştir ki: "En faziletli namaz, kunütu (kıraatı) uzun olan namazdır."[239]

***

[238] Ebü Dâvud, Salât 340, (1427); Tirmizî, Da'avât 123, (3561); Nesâî, Kıyâmu'l-Leyl 51, (3, 248-249).
[239] Müslim, Musâfirîn 164, (756); Tirmizî, Salât 285, (387).

15-TEŞEHHÜD

240. İbnu Mes'ud (r.a) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v) bana, avucum avuçlarının içinde olduğu halde, Kur'ân'dan süre öğretir gibi Tahiyyat'ı öğretti." "Tahiyyât, tayyibât ve salâvat Allah içindir. Ey Nebi, selam, Allah'ın rahmet ve bereketleri senin üzerine olsun. Selam bizim üzerimize ve Allah'ın sâlih kulları üzerine de olsun. Şehadet ederim ki Allah'tan başka ilah yoktur, yine şehadet ederim ki Muhammed Allah'ın Resûludür."

Bir rivayette: "(Teşehhüdden) sonra dilediği övgüyü yapmakta serbesttir" denmiştir.

Ebû Dâvud'un bir rivayetinde şöyle gelmiştir: "Şehadet ederim ki, Muhammed O'nun kulu ve elçisidir" (dersiniz). Sonra her biriniz hoşuna giden duâyı seçip onunla duâ etsin."

Ebû Dâvud'un bir diğer rivayetinde şöyle gelmiştir: "...bize onları öğretirdi veya şu duâları bize teşehhüdü öğrettiği gibi öğretirdi:

"Allah'ım! Kalplerimizi birleştir, aramızdaki geçimsizliği düzelt. Bizi selâmet yollarına ilet, karanlıktan aydınlığa kavuştur. Bizi, çirkinliklerin açık ve gizli

olanlarından uzak tut. Kulaklarımızı, gözlerimizi, kalplerimizi, eşlerimizi ve çocuklarımızı hakkımızda mübârek ve hayırlı kıl. Tevbelerimizi kabul et, sen rahimsin, tevbeleri kabul edersin. Bizleri verdiğin nimetlere şükreden, onlarla seni öven, onları kabul eden kıl, onları (ahirette de nasib ederek) hakkımızda tamamla."[240]

***

241. İbnu Mes'ud (r.a)'dan yapılan rivayete göre şunu demiştir: "Teşehhüd'ün sessiz okunması sünnettir."[241]

***

242. Nafi'den (r.a) Abdullah b. Ömer (r.a) namazda oturduğunda ellerini dizlerine koyar, (şehadet) parmağı ile işaret eder ve gözüyle de onu takip ederdi. Sonra şöyle dedi:

Rasûlullah (s.a.v) buyurdu ki:

"İşte bu, şeytana kesinlikle demirden daha şiddetli gelir (canını daha çok acıtır), yani şehadet parmağı ile (tevhide) işaret."[242]

***

[240] Buhârî, Ezân 148,150, el-Amel fi's-Salât 4, İstizân 3, 28, Da'avât 17, Tevhid 5; Müslim, Salât 55-61, (402-403); Ebû Dâvud, Salât 182, (968-969); Tirmizî, Salât 215, (289); Nesâî, İftitah 189, (2, 237).
[241] Ebü Dâvud, Salât 185, (986); Tirmizî, Salât 217, (291).
[242] Ahmed; 6000

243. Ebû Mes'ûd Ukbe b. Âmr (r.a) anlattı:

Biz Rasûlullah'ın (s.a.v) yanındayken, bir adam geldi, Rasûlullah'ın önüne oturdu ve şöyle dedi:

'Ey Allah'ın Rasulü! Sana selâm vermeyi biliyoruz. Allah'ın senin makamını yükseltmesi için namazımızda salâvat getirmek istediğimizde nasıl salavât getireceğiz?'

Rasûlullah bir müddet suskun kaldı. Biz korktuk öyle ki keşke adam soru sormasaydı dedik. Sonra şöyle buyurdu:

"Bana salavât getireceğinizde şöyle deyin:

'Allahümme sallı ala Muhammedi'n-nebiyyi'l-ümmiyyi ve ala Âli Muhammed kemâ salleyte alâ îbrahime ve Âlî İbrahim, ve barik ala Muhammedi'n-nebiyyi'l-ümmiyyi kemâ bârekte alâ îbrahime ve Âli İbrahim, înneke hamîdün mecîd."[243]

***

244. Amrb. Malik el-Cenbî,

Rasûlullah'ın sahabisi Fedâle b. Ubeyd-'den dinlediği haberi şöyle nakletti: 'Rasûlullah (s.a.v), namazda izzet ve celal sahibi Allah'ı zikretmeksizin, Peygamber'e salâvat getirmeksizin bir kişinin dua ettiğini duydu ve şöyle buyurdu:

---

[243] Ahmed; 17009

"Bu kişi (usûlünü bilmediği için) duada acele etti."

Sonra onu yanına çağırdı, ona ve diğerlerine şöyle dedi:

"Sizden biri namaz kılarken Rabbine hamd ederek, onu överek (ibadete) başlasın, sonra Peygamber'e salâvat getirsin, sonra da dilediği şekilde dua etsin!"[244]

***

245. Ebû Hüreyre'den (r.a) Rasûlullah (s.a.v) şöyle dedi:

"Sizden biri son teşehhüdü bitirdiğinde dört şeyden Allah'a sığınsın:

Cehennem azabından, kabir azabından, hayatın ve ölümün fitnesinden mesih-i deccalin şerrinden."

Rasûlullah (s.a.v) mescide girdi. Baktı ki bir adam namazının (çoğunu) bitirmiş, (oturduğunda) şunları okuyarak teşehhüd yapıyor:

'Allahümme innî es 'elüke billahi vahidi ehadi-samed ellezi lem yelid ve lem yûled ve lem yekûn lehû küfuven ehad en tağfîra lîzünûbî, inneke ente'l-ğafûru'r-rahîm.'

Bunun üzerine Allah'ın Rasûlü (s.a.v):

---

[244] Ahmed; 23821

"O kişi mağfiret edildi, o kişi mağfiret edildi, o kişi mağfiret edildi" sözünü üç kere tekrarladı.

Duanın tercemesi:

'Allahım! Doğurmayan ve doğmayan, kendisine denk hiç kimse bulunmayan bir, tek ve samed (Her varlığın ihtiyacını gideren, hiçbir şeye ihtiyacı olmayan) olan Allah'a olan şehadetim) ile senden günahlarımı affetmeni istiyorum. Affeden ve bağışlayan şüphesiz, sensin.[245]

***

246. Hz. Ebû Bekir es-Sıddîk (r.a)

Rasûlullah'a: 'Bana namazda okuyacağım / kendisiyle yalvaracağım bir dua öğret deyince Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu:

"De ki: Allahümme zalemtü nefsî zulmen kesîran (Başka bir rivayette; kebiran), velâ yağfiru'z-zünûbe illâ ente, fağfirlî mağfiraten min ındike ve'r-hamnî. inneke Ente'l-gafûru'r-rahîrn."

"Allahım! Ben kendime çok zulmettim, günahı ancak sen affedersin, katından bir mağfiret ile beni affet ve bana merhamet et. Şüphesiz sen affeden ve bağışlayansın."[246]

***

247. Muâz b. Cebel (r.a) anlattı:

---

[245] Ahmed; 7236
[246] Ahmed; 8

Rasûlullah (s.a.v) benimle karşılaştığında şöyle dedi:

"Ey Muâz! Ben seni kesinlikle seviyorum." Ben:

'Ey Allah'ın Rasûlü! Vallahi ben de seni seviyorum' deyince o şöyle

"O zaman her namazda şu kelimeleri okumanı sana tavsiye ederim:

Allahümme eınnî alâ zikrike ve şükrike ve husni ibâdetik."

"Allahım! Seni zikretme, sana şükretme ve sana güzelce ibadet etme konusunda bana yardımcı ol."[247]

[247] Ahmed; 22225

16-KA'DE (OTURMA)

248. Ali İbnu Abdirrahmân el-Mu'âvî (r.a) anlatıyor: "Ben namazda çakıl taşlarını kurcalarken İbnu Ömer (r.a) beni gördü. Namazdan çıkınca beni bunu yapmaktan men etti ve:

"Sen de Rasûlullah (s.a.v)'ın yaptığı gibi yap!" dedi.

Ben: "Rasûlullah (s.a.v) ne yapmıştı?" diye sordum.

"Namazda oturduğu zaman, Peygamber efendimiz sağ avucunu sağ dizinin üzerine koyarak, bütün parmaklarını yumar, işaret parmağıyla da aşağı yukarı işarette bulunurdu. Sol avucunu da sol uyluğunun üstüne koyardı."[248]

***

249. Vâil İbnu Hucr (r.a) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v) sol ayağını yere yaydı, elini sol uyluğunun üzerine koydu, sağ ayağını da dikti."[249]

***

---

[248] Müslim, Mesâcid 114-116, (580); Muvatta, Salât 48, (1, 88); Ebü Dâvud, Salât 186, (987); Tirmizî, Salât 220, (294); Nesâî, İftitah 189, (2, 237), Sehv 32-35, (3, 36-38).

[249] Tirmizî, Salât 218, (292); Nesâî, Sehv 30, (3, 35).

250. Ebû Ya'fûr (r.a) diyor ki: "Mus'ab İbnu Sa'd İbnu Ebî Vakkâs'ın şöyle söylediğini işittim: "Babamın yanında namaz kılmış, namazda avuçlarımı iç içe kavuşturup uyluklarımın arasına koymuştum. Babam böyle yapmamı yasakladı ve:

"Biz de bir ara böyle yapmıştık. Böyle yapmamız yasaklandı ve ellerimizi dizlerimizin üzerine koymakla emrolunduk" dedi."[250]

***

251. Âsım İbnu Küleyb el-Şermî babasından, dedesinden; der ki: "Rasûlullah (s.a.v)'ın huzuruna girdim, namaz kılıyordu. Sol elini sol uyluğunun üzerine koymuş, sağ elini de sağ uyluğunun üzerine koymuş idi. (Sağ elin) parmakları hep yumuk, sadece işaret parmağı açıktı. Şöyle duâ ediyordu:

يا مقلب القلوب ثبت قلبي على دينك

"Ey kalbleri döndüren Allah'ım, kalbimi dînin üzerine sabit kıl."[251]

***

252. Abdullah İbnu Ömer (r.a) anlatıyor: "İbnu Ömer namazda oturunca bağdaş kurardı. Aynı şeyi ben de yaptım. O sırada yaşım gençti. Beni bunu yapmaktan yasakladı. Ve dedi ki:

---

[250] Buhârî, Ezân 118; Müslim, Mesâcid 29, (535); Ebü Dâvud, Salât 150, (867); Nesâî, İftitah 91, (2,185).
[251] Tirmizi, Da'avât 135, (3581).

"Namazın sünneti sağ ayağını dikmen, solu da bükmendir." Ben kendisine:

"Ama sen bunu yapıyorsun!" dedim. Bunun üzerine:

"Ayaklarım beni taşımıyor" diye açıklamada bulundu."

Nesai'nin rivayetinde şöyle denmiştir: "(Namazın sünneti) sağ ayağını dikmen, parmaklarını kıbleye yöneltmen ve sol (ayak) üzerine de oturmandır.[252]

***

253. İbnu Mes'ud (r.a) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v) ilk iki rek'atte oturunca, (çabuk) kalkmak için sanki kızgın taş üzerine oturmuş gibiydi."[253]

[252] Buhârî, Ezân 145; Muvatta, Salât 51, (89, 90); Nesâî, İftitah 189, 190, (2, 235, 236). Metin Buhârî'ye aittir.

[253] Ebü Dâvud, Salât 188, (995); Tirmizî, Salât 270, (366); Nesâî, İftitah 195, (2, 243).

17-SELAM

254. Amir İbnu Sa'd, babasından (r.a) naklediyor: "Rasûlullah (s.a.v) namazını tamamlayınca sağına ve soluna selam verirdi, ben geride olduğum halde yanağının beyazlığını görürdüm."[254]

***

255. İbnu Mes'ud (r.a) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v) namazı bitince sağına ve soluna selam verir, şöyle derdi: "Esselâmu aleyküm ve rahmetullah, es-selâmu aleyküm ve rahmetullah."[255]

***

256. Câbir İbnu Semûre (r.a) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v) ile beraber namaz kılınca, ellerimizle (işaret ederek): "Esselâmu aleyküm ve rahmetullâhi" demiştik -ve eliyle de iki tarafına işaret etti. Rasûlullah (s.a.v) bunun üzerine:

"Ellerinizle neye işaret ediyorsunuz? Niye ellerinizi hırçın atların kuyruğu gibi kıpırdatır görüyorum? Namazda sakin olun. Herbirinizin ellerini dizlerine koyup, sonra

---

[254] Müslim, Mesâcid 119, (582); Nesâî, Sehiv 68, (3, 61).
[255] Ebü Dâvud, Salât 189, (996); Tirınizî, Salât 221, (295); Nesâî, Sehiv 71, (3, 63).

sağındaki ve solundaki kardeşine selam vermesi yeterlidir"[256]

***

257. Hz. Âişe (r.a) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v) selam verince: "Allahümme ente's-selâm ve minke's-selâm. Tebârekte yâ ze'l-celâli ve'l-ikrâm" diyecek kadar otururdu." "Ey Allah'ım! Sen selamsın (her çeşit ayıp, kusur ve âfetlerden uzaksın). İnsanların sahib olduğu selâmet sendendir. Ey Celâl ve ikram sahibi Rabbimiz! Senin şânın yücedir." [257]

***

258. Semûre İbnu Cündeb (r.a) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v) imamın selamına selamla karşılık vermemizi, birbirimizi sevmemizi, birbirimize selam vermemizi emretti."[258]

***

259. Ebû Hureyre'den (r.a) Rasûlullah (s.a.v) dedî ki: "Selâmı uzatmamak sünnettir." [259]

***

260. Esved b. Yezid en-Nehâî'den: Bir adamın Abdullah b. Mes'ûd'a (r.a) Rasûlullah'ın (s.a.v) namazı bitirdikten sonra:

---

[256] Müslim, Salât 119, (430); Ebü Dâvud, Salât 189, (998, 999, 1000); Nesaî, Sehiv 5, (3, 4, 5).
[257] Müslim, Mesâcid 136, (592); Tirmizî, Salât 224, (298).
[258] Ebü Davud, Salât 190, (1001).
[259] Ahmed; 10829

'Sağ tarafından mı (cemaate) dönerdi, yoksa sol tarafından mı?' diye sorduğunu duymuştum. Bunun üzerine Abdullah b. Mes'ûd şöyle dedi: “Rasûlullah (s.a.v) dilediği taraftan dönerdi, çoğunlukla hanımlarının odalarına doğru olacak şekilde sol tarafından dönerdi.” [260]

***

261. Ummü Seleme'den (r.a):

Rasûlullah (s.a.v) sabah namazını kılıp selâm verdiğinde şöyle derdi:

"Allahümme, innî es'elüke ilmen nâfian ve rizkan vâsian (Bir rivayette: ve rizkan tayyiben), ve amelen mütekabbelen."

"Allahım, ben senden faydalı ilim, bol rızık (Bir rivayette: ...temiz rızık) ve kabul olunan amel isterim." [261]

***

262. Hz. Ali'den (r.a): Rasûlullah (s.a.v)

Namazdan (çıkış) selâmını verdiğinde şöyle dedi:

“Allahümmeğfirlî ma kaddemtü vema ehhartü vema esrartü vema a'lentü ve vema esraftü vema Ente alemü bihi minnî Ente'l-mukaddimu ve Ente'l- muahhiru Lâ ilahe illâ Ente."

---

[260] Ahmed; 4383
[261] Ahmed; 26481

"Allahım! Benim yaptığım ve yapacağım, gizlediğim ve açığa vurduğum, haddi aştığım ve ayrıca benden daha iyi bildiğin (bütün) günahlarımı affet! Sen dilediğini ileri götüren ve dilediğini de geride bırakansın, senden başka ilâh yoktur."[262]

***

263. Müslim b. Haris et-Temîmî'den (r.a). Rasûlullah (s.a.v) bana şöyle dedi:

"Sabah namazını kıldığında insanlardan birisiyle konuşmadan önce yedi kez şöyle de:

Allahümme ecırnı minenar. (Allah'ım! beni cehennem ateşinden koru.)

O günde Ölürsen izzet ve celâl sahibi Allah senin cehennemden korunmanı yazar.

Akşam namazını kıldığında da insanlardan birisiyle konuşmadan (şöyle de):

"Allahümme innî es'elüke'l-cennete, Allahümme ecırnı mıne'n-nar." (Allah'ım! Senden cenneti isterim. Allah'ım! beni cehennem ateşinden koru.) O gecede ölürsen izzet ve celâl sahibi Allah senin cehennemden korunmanı yazar. [263]

***

264. Ebû Hüreyre'den (r.a). Rasûlullah (s.a.v) dedi ki:

---

[262] Ebü Davud, Salât,118, Tirmizî, Deavat, 32, Ahmed; 729
[263] Ahmed; 17976

"Kim namazın sonunda otuz üç kere Sübhanallah diyerek Allah'ı tesbih eder, otuz üç kere Elhamdülillah diyerek Allah'a hamd eder ve otuz üç kere de Allahü ekber diyerek Allah'ın yüceliğini ifade eder ve bu şekilde doksan dokuza ulaşır. Sonra da yüzüncüde

لاَ إِلَهَ إِلاَّ اللهُ وَحْدَهُ لاَشَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ

'Lâ ilahe illahü vahdehû lâ şerike leh lehü'l-mülkü ve lehü'l-hamdü ve hüve ala külli şey'in kadîr' "Allah'tan başka hakkıyla ibâdete lâyık hiçbir ilah yoktur.O, birdir ve hiçbir ortağı yoktur.Mülk O'nundur, hamd da O'nadır.O, her şeye gücü yetendir." derse o kişinin hataları denizdeki (sayısız) köpük kadar bile olsa kesinlikle affolur."[264]

***

265. Rasûlullah'ın azatlısı Sevban'dan (r.a) Rasûlullah (s.a.v) (farz) namazı bitirip kalkacağında üç kere Estağfirullah der ve şöyle devam ederdi:

"Allahümme! Ente's-selâmü ve minke's-selâm, tebarekte yâ ze'l-celali ve'l-ikram,"

[264] Ahmed; 8819

"Allah'ım! Sen selamsın, selam senden gelir. Ey celal ve ikram sahibi! Sen mübareksin."[265]

266. Muğire b. Şu'be'nin katibi Verrâd'den. Muğire b. Şu'be, Muâviye'ye (r.a) şunları yazıp gönderdi: 'Rasûlullah (s.a.v) namazda selam verdiğinde şöyle derdi:

لاَ إِلَهَ إِلاَّ اللهُ وَحْدَهُ لاَشَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ، اَللَّهُمَّ لاَ مَانِعَ لِمَا أَعْطَيْتَ، وَلاَمُعْطِيَ لِمَا مَنَعْتَ، وَلاَيَنْفَعُ ذَا الْجَدِّ مِنْكَ الْجَدُّ

"Lâ İlahe illailahü vahdehû lâ şerike leh, lehü'l-mülkü velehü'l-hamdü ve hüve alâ külli şey'in kadîr. Allahümme! Lâ mania limâ a'tayte, velâ mu'tıye Ve - mena'te velâ yenfeu ze'l-ceddi minke'l-ced. ""Allah'tan başka hakkıyla ibâdete lâyık hiçbir ilah yoktur.O, birdir ve hiçbir ortağı yoktur.Mülk O'nundur, hamd da O'nadır.O, her şeye gücü yetendir. Allahım! Senin verdiğine mâni olacak, senin mâni olduğuna da verecek hiç kimse yoktur. Makam sahibinin sahip olduğu şeyler, senin yanında kendisine hiçbir fayda vermez."[266]

***

267. Abdurrahman b. Ganm'dan (r.a): Hz. Peygamber (s.a.v) şöyle dedi:

---

[265] Ahmed; 22265
[266] Buhâri, 1/255; Müslim, 1/414, Ahmed; 18100

"Kim akşam ve sabah namazı farzından sonra namaz kıldığı yerden ayrılmadan on kere "Lâ ilahe illallahü vahdehü şerike leh, lehü'l-mülkü velehü'l-hamdü biyedihi'i-hayr yuhyî ve yümît ve hüve alâ külli şey'in kadîr' “Allah’tan başka hakkıyla ibâdete lâyık hiçbir ilah yoktur. O, birdir ve ortağı yoktur. Mülk O’nundur ve hamd O’nadır. Tüm hayırlar Allah’a aittir. O, yaşatır ve O, öldürür. O, her şeye gücü yetendir.” derse bunların her birinde kendisine on (sevap) yazılır, on günah silinir, (makamı) on derece yükseltilir, hoşlanılmayan her şeye karşı bunlar zırh olur, kovulmuş her şeytana karşı zırh olur, şirk dışında başka bir günah onu telef etmez. Bu dediğinden daha faziletlisini söyleyen dışında insanların en faziletlisi olur." [267]

***

268. Ukbe b. Âmir el-Cühenî'den (r.a): Rasûlullah (s.a.v) bana her namazın sonunda muavvizât (İhlâs - Felak - Nas) surelerini okumamı emretti. [268]

***

269. Amr b. Dinar'dan:

İbn Abbas'ın azatlı kölesi Ebû Ma'bed anlattı:

'İbn Abbas'ın (r.a) kendisine bildirdiğine göre, insanların farz namazı bitirdikten

[267] Ahmed; 17913
[268] Ahmed; 17719

sonra söylenecek zikirleri yüksek sesle söylemeleri Rasûlullah (s.a.v) döneminde de vardı.'

İbn Abbas ekledi:

"İnsanların tesbihatta seslerini yükselttiklerini duyduğumda namazı bitirdiklerini anlardım." [269]

***

270. Ebû Saîd el-Hudrî'nin (r.a) naklettiğine göre Rasûlullah (s.a.v) namazda selâm verdiği zaman Sübhâne Rabbike Rabbi'l-îzzeti amma yasifûn ve selamün alel mürselin. Vel hamdü lillahi rabbil âlemin. "Senin güç ve kuvvet sahibi Rabbin, onların yakıştırdıkları vasıflardan münezzeh ve yücedir. Selam ve esenlik peygamberlere olsun. Hamd, âlemlerin rabbi olan Allah'adır." âyetini (Saffât sûresi. 180) okurdu.[270]

***

271. Berâ'dan (r.a) şöyle demiş: Biz, Resûlüllah 'ın(s.a.v) arkasında namaz kıldığımız zaman onun sağ tarafında olmayı isterdik. Kendisi yüzünü bize dönerdi. Ben, onun: "Yâ Rabbî! Kullarını tekrar diriltece-ğin gün beni azabından koru!" derken işitmişimdir.[271]

---

[269] Ahmed; 17348
[270] Metâlîbu'l-Âliye;286, Mecmuz'-Zevâid;1,201
[271] Müslim, Salâtül Müsafirin, 62

18-NAMAZIN UZUNLUĞU VE KISALIĞI HAKKINDA

272. Ebü Saîd (r.a) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v)'ın öğle ve ikindi namazındaki ayakta duruşlarının uzunluğunu tahmin ederdik. Öğledeki ilk iki rek'atin uzunluğunu Secde sûresini okuyacak kadar tahmin ettik. Sonra iki rek'atin uzunluğunu da bunun yarısı kadar tahmin ettik.

İkindinin ilk iki rek'atinin ayakta duruşunun uzunluğunu, öğlenin son iki rek'atinin uzunluğu kadar tahmin ettik. İkindinin son iki rek'atinin uzunluğunu da bunun yarısı kadar tahmin ettik."[272]

***

273. Ebû Saîd (r.a) anlatıyor: "Öğle namazı başlardı, bu anda bir kimse Baki'ye gider, ihtiyacını görür, sonra abdest alır gelir ve uzunluğu sebebiyle Rasûlullah'ın birinci rek'atine yetişirdi."[273]

***

274. İbnu Mes'ud (r.a) anlatıyor: "Bir gece Rasûlullah (s.a.v) ile birlikte namaz kıldım. Öylesine namazı uzattı ki, içimden çirkin bir şey yapmak geçti.

---

[272] Müslim, Salât 156, (452); Ebü Dâvud, Salât 130, (804); Nesâî, Salât 16, (1, 237).
[273] Müslim, Salat 161, (454); Nesai, İftitah 56, (2, 164).

"Ne yapmak istemiştin?" diye sordular. Dedi ki:

"Oturup Peygamber efendimizi yalnız bırakmayı düşündüm."[274]

***

275. Fadl İbnu'l-Abbâs (r.a) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v) buyurdular ki: "Namaz ikişer ikişer kılınır. Her iki rek'atte bir oturma vardır. Namazda huşü (huzur) duyulur, insanın aciz olduğu ifade edilir. Ellerini kaldırırsın." Şöyle de dedi: "Ellerini, içleri kendi yüzüne dönük olarak Rabbine kaldırır; isteklerini (ısrarla tekrarla söyleyerek) istersin:

"Ya Rabbi! ya Rabbi! ya Rabbi!.." Kim bunu yapmazsa namazı eksiktir."[275]

***

276. Ammâr İbnu Yâsir (r.a) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v) buyurdu ki: "Kişi vardır, namazını kılar bitirir de, kendisine namazın sevabının onda biri yazılır. Kişi vardır, dokuzda biri, sekizde biri, yedide biri, altıda biri, beşte biri, dörtte biri, üçte biri yarısı yazılır."[276]

---

[274] Buhârî, Teheccüd 9; Müslim, Müsâfirîn 204, (773).
[275] Tirmizî, Salât 283, (385).
[276] Ebû Dâvud, Salât 128, (796).

19-NAMAZ KILINAN YERLER

277. Hz. Enes (r.a)'in anlattığına göre, büyükannesi Müleyke (r.a) hazırladığı bir yemeğe Rasûlullah (s.a.v)'ı davet etti. Hz. Peygamber yemekten yedi. Sonra:

"Kalkın size namaz kıldırayım!" buyurdu. Enes (r.a) der ki:

"Ben uzun süredir kullanılmaktan kararmış olan hasırımızı getirdim. Üzerine su serptim. Hz. Peygamber üzerinde namaza durdu. Ben ve yetim, arkasında saf yaptık, yaşlı (annem) de bizim arkamızda durdu. Rasûlullah (s.a.v)bize iki rek'at (nafile namaz) kıdırıp, sonra ayrıldı."[277]

***

278. Hz. Enes (r.a) anlatıyor: "Biz çok sıcak günlerde Rasûlullah (s.a.v)'la birlikte namaz kılardık. Biriniz alnını sıcak se-

[277] Buhârî, Salât 20, Ezân 78, 161, 164, Teheccüd 25; Müslim, Mesâcid 266-268, (658-660); Muvatta, Kasru's-Salât 31, (1, 153); Ebû Dâvud, Salât 71, (612, 658); Tirmizi, Salât 173, (234); Nesâî, Mesâcid 43, (2, 56, 57); İmâmet 19, (2, 85-86).

bebiyle yere koyamayacak olsa, giysisini serer onun üzerine secde ederdi.[278]

***

279. İbnu Ömer (r.a) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v) yedi yerde namaz kılmayı yasakladı: "Mezbele (çöplük), mezbaha (hayvan kesilen yer), makbere (mezarlık), yol, hamâm, deve ahırı, Kâbe'nin damının üstü."[279]

***

280. Ebû Hüreyre (r.a) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu:

"Allah yahudilere ve hıristiyanlara lânet etsin. Peygamberlerinin kabirlerini mescide çevirdiler."[280]

***

281. Atâ İbnu Yesâr (r.a) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v) şöyle duâ buyurdu: "Allahım! Kabrimi ibâdet edilen bir put kılma" (ve devamla dedi ki): "Peygamberlerinin kabirlerini mescidler haline getiren bir topluluğa Allah'ın öfkesi artmıştır."[281]

***

[278] Buhârî, Amel fis-Salât 9, Salat 23, Mevat 11; Müslim, Mesâcid 191, (620); Ebü Dâvud, Salât 93, (660); Tirmizî, Salât 411, (584); Nesai, İftitah 144, (2, 216); İbnu Mâce, İkâmetu's-Salât 64, (1033).

[279] Tirmizî, Salât 255, (346).

[280] Buhârî, Salât 54; Müslim, Mesâcid 20, (530); Ebû Dâvud, Cenâiz 76; Nesâî, Cenâiz 106, (4, 95, 96).

[281] Muvatta, Kasru's-Salât 85, (1, 172).

282. İbnu Ömer (r.a) anlatıyor: "Resüllullah (s.a.v) bineğinin üzerinde iken yönü hangi yönde olursa olsun tesbih ediyor, nafile namaz kılıyor, rükû ve secde içinde başıyla işarette bulunuyordu."[282]

***

283. Hz. Câbir (r.a) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: "Yerüzü bana bir mescid ve temiz kılındı. Ümmetimden bir kimse namaz vaktine ulaşınca nerede olursa namazını kılsın."[283]

***

284. İbrahim İbnu Yezîd et-Teymî (r.a) anlatıyor: "Babamdan mescidin avlusunun kenarında Kur'an öğreniyordum. Bu sırada secde âyeti okumuşsam babam hemen secdeye kapanıyordu. Kendisine:

"Babacığım yolda niye secde ediyorsun?" diye sordum... Dedi ki: "Ben Ebû Zerr (r.a)'in şöyle söylediğini işittim: "Rasûlullah (s.a.v)'a yeryüzünde inşa edilen ilk mescidin hangisi olduğunu sordum: "Mescid-i Haram" (Kâbe) olduğunu söyledi. Ben: "Sonra hangisi?" dedim, "Mescid-i Aksa!" diye cevap verdi. Ben: "İkisi arasında kaç yıl fark var?" dedim. "Kırk yıl!" dedi

---

[282] Buhârî, Taksirus-Salât 7, 8, 11, 12, Vitr 5, 6; Müslim, Müsâfırîn 39, (700); Muvatta, Kasru's-Salât 22, (1,150,151); Ebû Dâvud, Salât 277, (1224,1225); Tirmizî, Salât 345, (472); Tefsir, Bakara (2961); Nesâî, Kıble 23, (243, 244). Kıyâmu'l-Leyl 23, (3, 232).

[283] Nesâî, Mesâcid 42, (2, 56).

ve ilave etti: "Yeryüzü sana (baştan ayağa) bir mesciddir, öyleyse nerede namaz vaktine ulaşırsan namazını (orada) kıl, çünkü fazîlet ondadır (namaz vaktinin girdiği ilk andadır)"[284]

***

285. İbnu Ömer (r.a) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu:

"Namazlarınızdan bir kısmını evlerinizde kılın. Sakın evlerinizi namaz kıınmayan kabirlere çevirmeyin!"[285]

286. Hz. Câbir (r.a)'den Peygamber efendimiz (s.a.v) şöyle emretmiştir:

"Sizden kim namazını mescidde kılarsa namazından bir pay da evi için ayırsın. Çünkü Allah, evinde kılacağı namaz için dahi bir hayır takdir etmiştir.[286]

***

287. Mu'âz İbnu Cebel (r.a) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v) bağ ve bahçelerde namaz kılmayı da müstehab, sevimli ve hoş sayardı."[287]

---

[284] Buhârî, Enbiyâ 8, 40; Müslim, Mesâcid 2, (520); Nesâî, Mesâcid 3, (2, 32); İbnu Mâce, İkâmet, Mesâcid 7, (753).

[285] Buhârî, Salât 52, Teheccüd 38; Müslim, Musâfirîn 208, (777); Ebü Dâvud, Salât 346, (1448); Tirmizî, Salât 331, (451); Nesâî, Salâtu'l-Leyl 1, (3,197).

[286] Müslim, Müsâfirîn 210, (778).

[287] Tirmizî, Salat 249, (334).

288. Sebra b. Ma'bed el-Cühenfden (r.a): Rasûlullah (s.a.v) deve yataklarında namaz kılmayı yasakladı, koyun ağıllarında ise namaz kılmaya ruhsat verdi. [288]

***

[288] Ahmed; 20870

20-NAMAZDA YAPILMASI YASAK VE UYGUN OLAN İŞLER

289. Zeyd İbnu Erkam (r.a) anlatıyor: "Biz, önceleri namaz kılarken konuşurduk. Öyle ki herkes kendi yanındakine birşeyler söyleyebilirdi. Derken şu ayet nazil oldu: "Allah'a saygı ve bağlılık içinde namaz kılın" (Bakara 238). Böylece namazda iken susmakla emrolunduk ve namazda konuşmak yasaklandı."[289]

***

290. İbnu Mes'ud (r.a) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v)'a selam verirdik, O da bizim selamımızı alırdı. Necâşi'nin yanından döndüğümüz zaman O'na yine namazda selam vermiştik, bizim selamımızı almadı.

"Ey Alah'ın Resûlü, biz sana bir zamanlar namazda selam verirdik, sen de selamımızı alırdın (şimdi niye almıyorsun)?" dedik. Bizi şöyle cevapladı:

"Namazda meşguliyet var!"[290]

***

---

[289] Buhârî, Amel fi's-Salât 2, Tefsir, Bakara 43; Müslim, Mesâcid 35, (539); Ebü Dâvud,178, (949); Tirmizî, Salât 297 (405); Nesâî, Sehv 20.

[290] Buhârî, Amel fis's-Salât 2, 15, Fadilu'l-Ashâb 37, Müslim, Mesâcid 34, (538); Ebü Dâvud,170, (923, 924); Nesâî, Sehv 20, (3, 19).

291. Mu'âviye İbnu'l-Hakem es-Sülemî (r.a) anlatıyor: "Ben Rasûlullah (s.a.v) ile birlikte namaz kılıyordum. Derken cemaatten bir şahıs hapşırdı. Ben: “Yerhamükallah” dedim. Cemaattekiler bana kötü kötü baktılar. Bunu üzerine (kızıp) : “Vay başıma gelen, niye bana böyle bakıyorsunuz?” dedim. Bu sefer ellerini dizlerine vurarak beni susturmak istediler. Rasûlullah (s.a.v)namazı bitirince (bana iyi davrandı), annem babam O'na fedâ olsun, ben O 'ndan, ne önce ne de sonra, ondan daha iyi öğreten bir öğretmen görmedim. Allah'a yemin olsun O beni ne azarladı ne dövdü, ne de gönlümü kırdı; sadece:

“Namazda insan sözlerinden dünyevi bir söz söylemek uygun değildir, Namaza uygun olan söz, tesbîh, tekbîr ve Kur'an okumaktır!” dedi.[291]

***

292. Mu'aykîb (r.a) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v)'a, namaz kılanın secde edeceği yerdeki toprağın düzlenmesinden soruldu... "şu cevabı verdi: "Mutlaka yapmak zorunda isen bâri bir kere yap!"[292]

***

293. Ebû Zerr (r.a) 'den şöyle, buyrulmuştur: "Sizden kim namaza dururs a, sakın

---

[291] Müslim, Mesâcid 33, (537); Ebû Dâvud, Salât 171, (930, 931); Nesâî Sehv 20, (3, 14-1 8).

[292] Buharî, Amel fi's Salât 8; Müslim, Mesâcid 46, (545); Ebû Dâvud, Salât 175, (946); Tirmizî, Salât 279, (3 80) ; Nesâî, Sehv 8, (3, 7).

çakıllara değmesin. Çünkü rahmet, ona karşıdan gelir."[293]

***

294. Ebû Zerr (r.a) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v) buyurdu ki: "Allah, kula namazda sağa sola bakmadıkça rahmetiyle yaklaşmaya devam eder. Sağa sola bakdığı zaman ondan yüz çevirir. "[294]

***

295. Hz. Âişe (r.a) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v) 'a namazda sağa sola bakmaktan sordum. Şu cevabı verdi:

''Bu bir çeşit kapıp kaçırmadır. Şeytan kulun namazından kapıp kaçırır.''[295]

***

296. Hz. Enes (r.a) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v): "İnsanlara ne oluyor da namaz kılarken gözlerini semaya kaldırıyorlar? '' dedi ve bu konuda sert sözler söyledi. Sonra konuşmasını şöyle tamamladı: "Ya bundan vazgeçerler ya da gözleri çıkarılır."[296]

***

[293] Muvatta, Kasru's-Salât 43, (1,157); Ebû Dâvud, Salât 175, (945) ; Tirmizî, Salât 279, (379); Nesâî, Sehv 7, (3,6).

[294] Ebû Dâvud, Salât 165, (909) ; Nesâî, Sehv 10, (3,7).

[295] Buhârî, Ezân 93, Bed'ü'l-Halk 11; Ebû Dâvud, Salât l65, (910); Nesâî Sehv 10, (3,8). Bu rivâyet Müslim'de bulunamamıştır.

[296] Buhârî, Ezân 91; Ebû Dâvud, Salât l 67, (913) ; Nesâî, Sehv 9, (3, 7).

297. Ebû Hüreyre (r.a) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v) buyurdu ki: "İmam hata ederse “Subhanallah demek” erkeklere, el çırpmak da kadınlara aittir."[297]

***

298. Ebû Hüreyre (r.a) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v): "Namazda iki siyahı yani yılan ve akrebi öldürün'' buyurdu."[298]

299. Ebû Hüreyre (r.a) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v) namazda sarınmayı ve erkeğin ağzını örtmesini yasakladı."[299]

***

300. Abdullah İbnu'l-Erkâm (r.a) halka imamlık yapıyordu. (Bir seferinde) kamet getirilmişti. Bir adamın elinden tutup öne sürdü ve: "Rasûlullah (s.a.v)'ın: "Namaz başlarken birinizin tuvalet ihtiyacı gelirse, önce tuvalete gitsin! ''dediğini işittim dedi.''

(Namaza kamt getirildiğinde Abdullah İbnu'l-Erkâm’ın tuvalet ihtiyacı vardı. Bu sebeple yerine başka birisinin imam olmasını

---

[297] Buhârî, Amel fi's-Salât 5; Müslim, Salât 106, (422); Ebû Dâvud, Salât 173, (939) ; Tirmizî, Salât 272, (369) ; Nesâî, Sehv l 6, (3, 11-12).

[298] Ebû Dâvud, Salât 169, (921); Tirmizî, Salât 287, (390); Nesâî, Sehv 12, (3, 10).

[299] Ebû Dâvud, Salât 86, (643); Tirmizî, Salât 278, (378).

istedi. Kendisi abdest tazelemek için ayrıldı.)[300]

***

301. Ebû Said (r.a)'den : "Rasûlullah (s.a.v) buyurdu ki: "Sizden biri, halka karşı sütre olacak bir şeyin gerisinde namaz kılarken, biri önünden geçmeye kalkarsa ona engel olsun, diğeri haddini bilmeyip ısrar ederse onunla mücâdele etsin. Zira o, (bu haliyle) şeytandır."[301]

***

302. Ebû Cüheym (radıyalalhu anh) demiştir ki:

"Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: "Eğer namaz kılanın önünden geçen kimse, bu geçişi sebebiyle kendisine gelen günahı bilseydi orada kırk… kalması onun için, namaz kılanın önünden geçmesinden daha hayırlı olurdu."

***

Ebû 'n-Nadr der ki: "Bilemiyorum! Peygamber Efendimiz (s.a.v) "kırk gün mü'' dedi, kırk ay mı dedi, kırk sene mi dedi?"[302]

---

[300] Muvatta, Kasru's-Salât 49; (1,159); Ebû Dâvud, Taharet 43, (88); Tirmizì, Tahâret 108, (142), Nesâî, İmâet 51, (2, 110, 111);İbnu Mâce, İkâmetu s-Salât 114, (616).

[301] Buharî, Salât 100, Bed'ül-Halk 11; Müslim, Salât 259, (505);Muvatta, Kasru's-Salât 33, (1,154) ; Ebû Dâvud, Salât 108, (697, 698, 699,700) ; N esaî, Kıble 8, (2, 66) ; Kasâme 45, (8, 6162).

[302] Buhârî, Salât,101; Müslim, Salât26l, (507); Muvatta, Kasru's-Salât 34, (1,154,155); Ebû Dâvud, Salât 109,

***

303. İbnu Abbas (r.a) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v): "Uyuyanın ve konuşanın gerisinde namaz kılmayın" buyurdu.''[303]

304. Ebû Hüreyre (r.a) anlatıyor: "Biriniz namaz kılınca, önüne bir şey koysun. Bulamazsa bir değnek koysun. Beraberinde bir değnek de yoksa bir çizgi çizsin. Böyle yaparsa önünden geçen kendisine zarar vermez."[304]

***

305. Talha İbnu Ubeydillah (r.a) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v) buyurdu ki: "Biriniz namaz kılarken, önüne semerin arka kaşı boyunda bir şey koydu mu, namazını rahat kılsın, bunun arkasından geçene aldırmasın.''[305]

***

306. İbnu Ömer (r.a) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v), bayram günü namaz için çıkınca bir mızrak alınmasını emrederdi. Mızrak, namaz sırasında Peygamber efendimizin önüne konur, O da halk arkasında olduğu halde mızrağa doğru namaz kılardı. Peygamber efendimiz yolculuk sırasında da böyle yapar-

---

(701); Tirmizî, Salât 251, (336); Nesâî, Kıble 8, (2, 66).

[303] Ebû Dâvud, Salât 106, (694).

[304] Ebû Dâvud, Salât 103, (689).

[305] Müslim, Salât 241, (499) ; Ebû Dâvud, Salât 102,Tirmizî, Salât, 250, (335).

dı. Bu sünnete uygun olarak emirler de mızrak kullandılar."[306]

***

307. Mikdâd İbnu'l-Esved (r.a) diyor ki : "Ben, Rasûlullah (s.a.v)'ı çubuğa, direğe ve ağaca karşı namaz kılar vaziyette ne zaman görmüşsem, her seferinde, onları sağ kaşının veya sol kaşının karşısına aldığını görmüşümdür. Hiç bir zaman sütresin tam karşısında durmadı. "[307]

***

308. Sehl İbnu Ebî Hasme (r.a) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu : "Biriniz sütreye karşı namaz kılınca, ona yakın olsun, böylece şeytan namazını bozmasın."[308]

309. Ebû Katâde (r.a) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v), kızı Zeyneb 'in kızı olan torunu Ümâme 'yi omuzunda taşıdığı halde halka namaz kıldırırdı. Secdeye varınca çocuğu (yana) bırakır, ayağa kalkmak için doğrulunca tekrar omuzuna alırdı.''[309]

***

[306] Buharî, Sa1ât 92, 90; Müslim, Salât 245 (501); Ebû Dâvud, Salât 102, (687) ; Nesâî, Kıble 4, (2, 62); İbnu Mâce, İkametu's-Salât 164, (1304, 1305).
[307] Ebû Dâvud, Salât 105, (693).
[308] Eb Rasûlullah Dâvud, Salât 107, (695).
[309] Buharî, Slât 106, Edeb 18; Müslim, Mesâcid 41, (5, 43); Muvatta, Kasru's-Salât 81, (1,170); Ebû Dâvud, Salât 169,(917, 918, 919, 920); Nesâî; Mesâcid 19, (2, 45), Sehv 13, (3, 10).

310. Hz. Âişe (r.a) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: "Sizden biri namaz kılarken uyuklayacak olursa, uykusu gidinceye kadar hemen yatsın. Çünkü uyuklayarak namaz kılanınız, bağışlanma dilerken kendi nefsine küfretmeye kalkar da farkında olmaz."[310]

***

311. İbnu Abbâs (r.a) Abdullah İbnu'l-Haris'i, -saçını arkadan topuz yapmış olduğu halde- namaz kılarken görmüş Arkasında durup, topuzu çözmeye başlamış, saçını topuz yapan da kımıldamayıp, ona fırsat tanımıştır. İbnu'l-Hâris namazını bitirince, İbnu Abbâs'a gelip: "Benim saçımla niye ilgilendin?" diye sormuş, İbnu Abbâs (r.a) şu cevabı vermiştir: "Ben Rasûlullah (s.a.v)'dan işittim, demişti ki:

"Böyle bir kişinin örneği, kolları arkasından bağlı olduğu halde namazını kılan kimsenin örneğidir. ''[311]

***

312. Abdullah İbnu Muhammed İbni Ebî Bekr (r.a) anlatıyor: "Hz. Âişe (r.a)'nin yanında idik. Yemeği getirildi. Derken Kâsım İbnu Muhammed namaza kalktı, Hz. Âişe:

---

[310] Buharî, Vudü 53, Müslim, Müsafirîn 222, (786); Muvatta, Salatu'l-Leyl 3, (1,118); Ebû Dâvud, Salât 308, (1310); Tirmizî, Salât 263, (355); Nesâî, Tahâret 117, (1, 99-100).

[311] Müslim, Salât 232, (492) ; Ebû Dâvud, Salât 88, (647); Nesâî, İftitâh 147, (2, 2l5-216).

"Rasûlullah (s.a.v) 'ın şöyle söylediğini işittim '' dedi:

"Yemeğin yanında hazır iken namaz kılınmaz, tuvalete sıkıştığında da namaz kılınmaz.''[312]

***

313. Ümmü Seleme'den (r.a): Rasûlullah (s.a.v) Ümmü Seleme'nin odasında namaz kılıyordu, önünden Abdullah ya da Ömer geçmek istedi. Peygamberimiz eliyle şöyle işaret etti, O geçmedi geri döndü.

Sonra Ümmü Selem'nin kızı geçmek istedi, Peygamberimiz eliyle aynı şekilde işaret etti. Ancak o kız durmadı önünden geçti. Rasûlullah namazı bitirince şöyle dedi:

"Onlar (kızlar/kadınlar) daima galip gelenlerdir." [313]

***

314. Ebû Hüreyre'den (r.a) Bana dostum (Hz. Muhammed) (s.a.v) üç şeyi emretti, üç şeyi yasakladı:

Bana uyumadan önce vitri kılmamı, her (hicrî) aydan üç gün oruç tutmamı ve iki rekât kuşluk namazı kılmamı tavsiye etti.

Namazda başka tarafa (sağa, sola) yönelmekten, maymun oturuşu gibi oturmaktan ve horoz gagalaması gibi (rükûya, secdeye) ça-

[312] Müslim Mesâcid 67, (560) ; Ebû Dâvud, Tahâret 43, (89).
[313] Ahmed; 26403

buk gitmekten/acele hareketlerden beni yasakladı. [314]

***

315. Muaz b. Enes el-Cühenî'den (r.a):

Rasûlullah (s.a.v) şöyle derdi:

"Namazda gülen, sağa sola yönelen ve parmaklarını çıtlatan kişi aynı hükme tabidir." (Yani namazı bozulur.)[315]

316. Mutarrif b. Abdullah b. Şihhîr babası (Abdullah b. Şihhîr)'dan (r.a) nakletti:

Rasûlullah (s.a.v) namaz kılarken yanına geldim. Göğsünde tencere(deki su) kaynaması gibi bir kaynama (sesi) vardı. [316]

***

317. İbn Abbas'tan (r.a). Hz. Peygamber (s.a.v) namaz kılarken ihtiyaç anında sağa ve sola göz ucuyla bakardı, ancak boynunu sırtının gerisine çevirmezdi.[317]

***

318. Şeddâd (b. Hâd eI-Leysî)'den (r.a): Günün sonraki namazları olan öğle ya da ikindi namazlarından birinde Hz. Peygamber (s.a.v) yanımıza geldi. Hasan'ı veya Hüseyin'i taşıyordu. Rasûlullah öne geçti ve çocuğu yere bıraktı. Sonra namaza durdu,

---

[314] Ahmed; 7585
[315] Ahmed; 15191
[316] Ahmed; 16269
[317] Ahmed; 2485

namazın ortasında secdeye gitti ve secdeyi uzattı. Ben başımı kaldırdım, o da ne, Rasûlullah secdedeyken küçük çocuk onun sırtında duruyor, ben (tekrar) secdeye döndüm. Rasûlullah namazı bitirince insanlar:

'Ey Allah'ın Rasûlü! Sen namaz ortasında secdeyi o kadar uzattın ki bir şey oldu veya sana vahiy geliyor zannettik' dedi. Bunun üzerine Rasûlullah şöyle buyurdu:

"Bunlardan hiç biri olmadı. Ancak oğlum (torunum) beni binek yaptı. Onu acele ettirmek istemedim. Böylece torunumun istediği olsun.[318]

319. Cabir'in (r.a) bildirdiğine göre Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurmuştur: "Kişi namaza durduğunda Allah yüzünü ona döner. Sağa sola baktığında buyurur ki: EyAdemoğlu! Kime bakıyorsun? Benden daha hayırlı birine mi? Bana bak. İkinci kez dönerse, yine aynısını söyler. Üçüncü kez döndüğünde ise Allah da yüzünü ondan çevirir."[319]

***

320. Cabir'in (r.a) bildirdiğine göre Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurmuştur: "Tebessüm namazı bozmaz, fakat kahkaha ile gülmek namazı bozar."[320]

***

[318] Ahmed; 27519
[319] Mecmuz'-Zevâid;2426
[320] Mecmuz'-Zevâid;2440

321. İbn Abbas'ın (r.a) bildirdiğine göre Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurmuştur: "Sizden biriniz namaza durduğunda gözlerini yummasın."[321]

***

322. Zeyd b. Sabit (r.a) demiştir ki: "Rasûlullah (s.a.v) namazda secdede iken (secde yerinde olan şeyleri gidermek için) üflemeyi ve (sıcak) içeceklere üflemeyi yasakladı."[322]

***

323. İbn Ömer'in (r.a) bildirdiğine göre Rasûlullah (s.a.v): "Sizin en hayırlınız namazdayken omuzları en yumuşak olanınızdır. Kişinin safta gördüğü bir boşluğu doldurmak amacıyla attığı adımdan daha sevap bir adım yoktur."[323]

***

324. İbn Abbas'ın (r.a) bildirdiğine göre Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurmuştur: "Kim bir kimseye eziyet edeceği endişesiyle ilk safa geçmeyi terk ederse, Allah onun için ilk saf sevabı verir."[324]

***

325. İbn Abbas'ın (r.a) bildirdiğine göre Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurmuştur: "Siz-

---

[321] Mecmuz'-Zevâid;2450
[322] Mecmuz'-Zevâid;2452
[323] Mecmuz'-Zevâid;2501
[324] Mecmuz'-Zevâid;2536

den biriniz camiye girdiğinde saf tamamlanmışsa, bir adamı kendine doğru çekerek hemen yanına alsın.” (Safta tek başına namaz kılmasın)[325]

***

326. Hz Aişe’den (r.a) bildirdiğine göre Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurmuştur: “Misvak kullanılarak kılınan namaz, misvaklanmadan kılınan namazdan yetmiş kat daha faziletlidir.”[326]

***

327. İbn Ömer’in (r.a) bildirdiğine göre Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurmuştur: “Sizden biriniz namaza başlarken ellerini kaldırsın, avuç içlerini kıbleye doğru çevirsin. Çünkü Allah onun önündedir.”[327]

***

328. Vail b. Hucr (r.a) bildiriyor: Bana Rasûlullah (s.a.v): “Ey Vail! Sen namaz kılarken ellerini kulaklarının hizasına kadar kaldır. Kadın ise ellerini göğüsleri hizasına kaldırır.” buyurdu.[328]

***

329. Semure b. Cundub (r.a) bildirmektedir: Rasûlullah (s.a.v) bize şöyle derdi: “Sizden biriniz namaz kılarken şöyle dua

---

[325] Mecmuz’-Zevâid;2537
[326] Mecmuz’-Zevâid;2554
[327] Mecmuz’-Zevâid;2589
[328] Mecmuz’-Zevâid;2594

etsin: Allahım! Doğu ile Batı arasını uzaklaştırdığın gibi benimle hatalarım arasını da uzaklaştır. Allahım! Kıyamet günü hatalarım sebebiyle cemalini ahrette görememekten sana sığınırım. Allahım! Beyaz elbisenin kirlerden temizlenmesi gibi beni günahlarımdan temizle. Allahım! Beni Müslüman olarak yaşat, Müslüman olarak canımı al.”[329]

***

330. Vâsile b. El-Eska’nın (r.a) bildirdiğine göre Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: “Kişi namazını bitirinceye kadar alnının terini silmesin. Fakat yanaklarındaki terleri silmesinde bir sakınca yoktur. Çünkü secde izi iki gözünün arasında (alnında) kaldığı sürece melekler onun için dua ederler.”[330]

***

331. Hz Ali’den (r.a) Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: “Teşehhüd duasını okumayanın namazı olmaz.” [331]

***

332. Rasûlullah (s.a.v) namaz kılarken bir adam mescide girdi ve Mescid'in içinde bulunan bir kuyuya düştü. Bu adamın gözünde biraz görme bozukluğu (veya körlük) vardı. Bu olay üzerine cemaatten olanların çoğu namazda iken güldüler. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v) gülenlere abdest-

[329] Mecmuz’-Zevâid;2615
[330] Mecmuz’-Zevâid;2761
[331] Mecmuz’-Zevâid;2848

lerini yeniden almalarını ve yeniden namaz kılmalarını emretti.[332]

333. Hz Aişe'den (r.a) Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurmuştur: "Namaz kılarken birinizin abdesti bozulursa, burnunu tutar gibi yapsın ve hemen namazdan ayrılsın."[333]

***

334. Abdullah İbnu Amr'dan (r.a) Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurmuştur: "Bir kimsenin abdsti namazın sonunda, selam vermeden önce bozulacak olursa, kıldığı namaz tamamlanmış olur."[334]

***

335. Ebû Sa'îdi 'l-Hudrî (r.a) anlatıyor: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: "Biriniz önüne bir sütre koyarak namaz kılarken birisi önünden geçmeye kalkarsa göğsünden iterek onu engellesin. Eğer karşı koyarsa onunla mücadele etsin. Çünkü o şeytandır."[335]

***

336. Hafs İbnu Gıyas'dan (r.a): Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: "Namazda iken annen seni çağıracak olursa ona cevap ver; fakat baban çağıracak olursa ona cevap verme."[336]

***

[332] Mecme'u'z-Zevaid (2/82)
[333] İbnu Mâce, İkâmetüs Salat, 138, Ebû Dâvud, Salât, 236.
[334] Dâvud, Salât, 74, Tirmizî, Salât, 300
[335] Buharî, Sütretül Musalli, 10, Müslim, Salât, 259.
[336] İbn Ebû Şeybe, 2, 191.

337. Hz Ali'den (r.a) Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: "Namazda iken parmaklarını çıtlatma."[337]

***

338. Ebû Derdâ'dan (r.a): Peygamber (s.a.v) şöyle buyurdu; "Bu ümmetten ilk kaldırılacak olan şey huşudur. Hatta sen ümmet içinde bir tane huşu sahibi insan göremeyeceksiniz."[338]

[337] İbnu Mâce, İkâmetüs Salat,42.
[338] Mecma'uz Zevâid, 2,136

21-SEHİV (YANILMA) SECDESİ

339. Abdullah İbnu Mâlik İbnu Büheyne (r.a) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v) öğle namazının ilk iki rekatini tamamlamıştı. Oturması gerektiği halde oturmadan kalktı. Namazı bitirince iki (fazla) secde daha yaptı, daha sonra selam verdi. ''[339]

***

340. İbnu Mes'üd (r.a) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu:

"Namaz kılarken üç mü kıldım dört mü kıldım diye şüpheye düşersen, eğer dört kıldın gibiyse hemen otur, sonra sen daha otururken ve selam vermemişken iki secde daha yap; sonra aynı şekilde teşehhüd oku, sonra selam ver."[340]

***

341. Ebû Sa'îdi 'l-Hudrî (r.a) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: "Biriniz namazında, iki mi kıldım, üç mü kıldım? Diye şüpheye düşerse, şüpheyi bıraksın, daha emin olduğu şeyi yapsın. Sonra da selam vermeden

---

[339] Buharî, Sehv 1, 5 ; Ezân 145,147, Eymân 15 ; Müslim, Mesacid 85, (570) ; Muvatta, Salât 65, (1, 96) ; Ebû Dâvud, Salât 200, (1034,1035); Tirmizî, Salât 288, (391); Nesâî, Sehv 21, (3,19, 20), 28, (3, 34), İftitâh 196, (2, 244) ; İbnu Mâce, İkâmet 131,(1206).

[340] Ebû Dâvud, Salât 198, (1028).

önce iki secde yapsın. Eğer (bu kıldığı ile) beş rekât kılmışsa namazını onunla (sehiv secdesiyle) çift yapmış olur. Dördü tam kılmış idiyse, o iki secdesi, şeytanın burnunu sürtme olur."[341]

342. Abdurrahman İbnu Avf(r.a) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: "Biriniz namazında yanılır da bir mi iki mi kıldığını bilemezse, namazını bir kılmış gibi düşünsün; iki mi üç mü kıldığını bilmezse iki kılmış gibi düşünsün; üç mü dört mü kıldığını bilmezse üç kılmış gibi düşünsün, sonra da selam vermezden önce iki (fazla) secde yapsın.''[342]

***

343. Ebû Hureyre (r.a) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v) namazın ikinci rekâtında selam verip bitirdi. Zülyedeyn (r.a) kendisine:

"Ey Allah'ın Resûlü, namaz kısaldı mı yoksa unuttunuz mu? '' diye sordu. Peygamber efendimiz:

"Zülyedeyn doğru mu söylüyor? '' diye sordu. Herkes:

"Evet!'' diye cevap verdi. Resul-i Ekrem (s.a.v) de iki rek 'at daha kıldı, sonra

---

[341] Müslim,Mesâcid 88, (571);Muvatta, Salât 62,(1, 95); Ebû Dâvud, Salât 197, (1024,1026, l027, l029); Tirmizî, Salât 291., (396); Nesâî, Sehv 24, (3, 27); İbnu Mâce, İkâmet 132, (1210); 133, (1212).

[342] Tirmizî, Salât 291, (398).

selam verdi, sonra tekbir getirip iki secde daha yaptı Bu iki secde diğer secdelerinin uzunluğunda idi veya biraz daha uzundu. Sonra namazdan kalktı."[343]

***

344. İbnu Mes 'ud (r.a) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v) namaz kılmıştı. Namazda (unutarak) eksik veya fazla kıldı. Kendisine:

" Ey Allah 'ın Resûlü! Namazda (yeni bir durum mu oldu?)'' diye soruldu.

"Bunu niye sordunuz? '' diye O da merak etti.

"Şöyle şöyle kıldınız '' dediler. Rasûlullah (s.a.v)hemen dizlerini bükerek kıbleye yöneldi ve iki adet sehiv secdesinde bulundu, sonra selam verdi ve yüzünü bize çevirerek:

"Şayet namazda yeni bir şey olsaydı ben size haber verirdim. Ancak ben bir insanım. Sizin unuttuğunuz gibi ben de unuturum. Öyleyse bir şey unutursam bana haber verin. Biriniz namazında şüpheye düşecek olursa doğruyu araştırsın ve onun üzerine, kalanı

[343] Buharî, Sehv, 3,4,5, Mesâcid 88, Cemâ'at 69, Edeb 45, Haberu'l-Vâhid 1; Müslim, Mesâcid 97, (573); Muvatta, Salât 58, (1, 93); Ebû Dâvud, Salât 195, (1008, 1009, 1010, 1011, 1012); Tirmizî, Salât 289, (394), 292, (399); Nesâî, Sehv 22-23, . (3, 20, 26).

kılsın, sonra da iki (sehiv) secdesi yapsın'' dedi.''[344]

***

345. Muğîre İbnu Şu 'be (r.a) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: "İmam, (yanılarak ikinci rek'atte oturacağı yerde sonraki) rek'ate kalkmaya çalışır ve tam doğrulmadan hatırlarsa, hemen otursun. Tam kalkıp doğrulmuşsa artık (geri dönüp) oturmasın, namazın sonunda sehiv secdesi yapsın:"[345]

***

346. Ebû Ala b. eş-Şihhîr'den: Hz. Osman (r.a) dedi ki:

'Ey Allah'ın Rasûlü! Benimle namazım ve kıraatim arasına şeytan girdi.' Rasulullah (s.a.v) "Bu kendisine Hanzeb denilen bir şeytandır. Onu hissettiğinde ondan Allah'a sığın ve sol tarafına üç kere tükür" dedi. Hz. Osman ekledi: 'Böyle yaptım, izzet ve celal sahibi Allah onu benden uzaklaştırdı.[346]

***

[344] Buhari, Sehiv 2, Salât 31, 32, Eymân 15, Haberu'l-Vâhid 1; Müslim, Mesâcid 89, (572); Ebû Dâvud, Salât 196, (1019,1020,1021 1022); Nesâî, Sehv 26, (3, 31-36); Tirmizî, Salât 289, (392, 393).

[345] Ebû Dâvud, Salât 20l, (1036);Tirmizî, Salât 269, (365).

[346] Ahmed; 17823

22-TİLAVET SECDESİ

347. İbnu Ömer (r.a) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v), içerisinde secde âyeti olan bir sureyi okur, secde ayetleri geldikçe secde ederdi. Biz de secde ederdik. Öyle ki (kalabalık sebebiyle) namaz dışı vakitlerde alnımızı koyacak secde yeri bulamadığımız olurdu."[347]

***

348. Ebû Hüreyre (r.a) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: "Ademoğlu secde âyeti okur ve secde ederse şeytan ağlayarak ayrılır ve: "Yazık bana, insanoğlu secdeyle emredildi ve secde etti, karşılığında ona cennet var. Ben de secdeyle emrolundum ama ben itiraz ettim, benim için de ateş var'' der.[348]

***

349. Amr İbnu'l-Âs (r.a) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v) bana Kur'an'dan onbeş secde âyeti okuttu. Bunlardan üçü Mufassal

---

[347] Buharî. Sücûdu'l-Kur'ân 9, 8, I2; Müslim, Mesacid 103, (575); Ebû Dâvud, Salât 333, (1411, 1412, 1413).
[348] Müslim, İmân 133, (81).

surelerdedir. Hacc sûresinde de iki secde âyeti vardır."[349]

***

350. İbnu Mes'ud (r.a) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v) Necm suresini okudu ve tilavet secdesi yaptı, beraberindekiler de secde ettiler. Ancak, aralarında bulunan Kureyşli bir ihtiyar yerden bir avuç toprak alarak alnına götürdü ve: "Bu bana yeter'' dedi.

İbnu Mes'ud der ki: "Ben sonra bu adamın kâfir olarak öldürüldüğünü gördüm. Bu Ümeyye İbnu Halef'di. ''[350]

***

351. Ebû Hüreyre (r.a) anlatıyor: "Biz Rasûlullah (s.a.v) ile birlikte İnşikak suresinde ve Alak suresinde secde ettik.''[351]

***

352. Hz. Âişe (r.a) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v), geceleyin yaptığı tilavet secdelerinde şöyle derdi:

***

[349] Ebû Dâvud, Salât 328, (1401):İbnu Mâce, İkâmet 71, (1057). (577):Nesâî. 48.(2, 159).

[350] Buhari, Sücûdu'l-Kur'an 4, 1, Menâkıbu'l-Ensâr 29, Meğâzî 7, Tefsir, Necm; Müslim, Mesâcid 105, (576); Ebû Dâvud Salât 330, (1406); Nesâî, İftitah 49, (2, 160).

[351] Müslim, Mesacid 108, (578); Ebû Dâvud, Salât 331, (1407); Tirmizî, Salât 402, (573, 574) ; Nesâî, İftitâh 51, 52, (2, 161-162).

سَجَدَ وَجْهِيَ لِلَّذِي خَلَقَهُ، وَشَقَّ سَمْعَهُ وَبَصَرَهُ بِحَوْلِهِ وَقُوَّتِهِ

"Yüzüm, kendisini yaratan, tasvir eden, ilahi güç ve kudretiyle onda işitme ve görme duyguları açan Allah'a secde etti."[352]

***

353. İbn Ömer'den (r.a): Hz. Peygamber (s.a.v) öğle namazının ilk rekâtında (kıyamdayken) secdeye gitti. Ashabı onun 'Secde' suresini okuduğunu anladı. [353]

***

354. Ebû Said el-Hudrî (r.a) anlattı: Rüyasında kendisini Sâd suresini yazarken gördü. Secde ayetine gelince yanındaki divit, kalem ve her şey secdeye gitmişti. Bu (rüyasını) Hz. Peygamber'e (s.a.v) anlattı, ondan sonra (o ayette) secde etmeyi bırakmadı. [354]

---

[352] Ebû Dâvud; Salât 334, (1414); Tirmizî, Salât 407, (508); Nesâî, İftitah 71, (2, 222).
[353] Ahmed; 5556
[354] Ahmed; 11680

23-ŞÜKÜR SECDESİ

355. Ebû Bekre (r.a) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v) sevinçli bir olayla karşılaşınca Allah'a şükretmek üzere secde ederdi."[355]

***

356. Sa'd İbnu Ebî Vakkâs (r.a) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v) ile birlikte Mekke 'den çıktık, Medîne 'ye gitmeyi arzu ediyorduk. Yolun bir yerine (Azvera 'ya) ulaşınca, Peygamber efendimiz ellerini kaldırıp Allah 'a dua etti ve secdeye kapandı. Uzun süre öyle kaldı. Sonra kalkıp yeniden ellerini kaldırdı, bir süre (öyle kaldı). Sonra tekrar secdeye kapandı. Bu şekilde üç kere secde yaptı. Sonra dedi ki: " Ben Rabbimden istekte bulundum ve ümmetime şefaat ettim. Rabbim, ümmetimin üçte birini bana verdi. Ben de Rabbim için şükür secdesine kapandım. Sonra başımı yerden kaldırıp, ümmetim lehinde tekrar (mağrifet için) istekte bulundum, bana ümmetimin üçte birini daha verdi, ben de Rabbime şükür secdesinde bulundum. Sonra başımı kaldırdım ümmetim için tekrar istekte bulundum, bana ümmetimin son üçte birini de

[355] Ebû Dâvud, Cihâd 174, (2774); Tirmizî, Siyer 25, (1578); İbnu Mâce, İkâmet 192, (1394).

verdi, ben de Rabbime şükür secdesine kapandım."[356]

***

357. Abdurrahman b. Avf tan (r.a): Ben mescide girdim ve Rasûlullah'ı mescitten çıkarken gördüm. Hemen peşinden gittim. Bir hurma bahçesine girdi. Orada secde yaptı, secdeyi uzattıkça uzattı. O kadar ki ben Allah'ın O'nun ruhunu teslim almasından korktum. Kendisine bakmak için yanına geldim. Başını kaldırdı ve:

"Ey Abdurrahman! Sana ne oldu?" diye sordu. Ben durumu anlatınca şöyle dedi:

"Cibril (Aleyhîsselâm) bana dedi ki:

'Sana bir müjde vereyim, istemez misin? İzzet ve celal sahibi Allah sana şöyle diyor: 'Kim sana salâvat getirirse ona rahmetimle karşılığını veririm. Kim sana selam verirse ben de ona selam veririm. [357]

***

358. Ebû Bekre (r.a) Hz. Peygamber'e (s.a.v) bir müjdeci geldiğini gördü, Rasûlullah'a İslam ordusunun düşmanlara karşı zafer kazandığını müjdeliyordu. (O sırada) Rasûlullah'ın başı Hz. Âişe'nin kucağındaydı. Rasûlullah ayağa kalktı ve secdeye kapandı. Sonra müjde getiren kişiyi (düşman hakkında) sorguladı. O da düşmanın yönetimi-

[356] Ebû Dâvud, Cihad 174, (2775).
[357] Ahmed; 1662

ni bir kadının üstlendiğini haber verdi. Bunun üzerine Hz. Peygamber şöyle dedi:

"Erkekler, kadınlara itaat ettiği zaman helak oldu. Erkekler, kadınlara itaat ettiği zaman helak oldu ..." Bunu üç kere tekrarladı.[358]

***

[358] Ahmed; 20334

24-CEMAATLE NAMAZIN FAZİLETİ VE HÜKÜMLERİ

359. Ebû Hüreyre (r.a) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v) buyurdu ki: "Kişinin cemaatle kıldığı namazın sevabı evinde ve çarşıda kıldığı namazından yirmibeş kat fazladır. Şöyle ki, abdest alınca güzel bir abdest alır, sonra mescide gider, evinden çıkarken sadece cemaat ile namaz kılmak niyetiyle çıkmıştır. Bu sırada attığı her adım sebebiyle bir derece yükseltilir, bir günahı affedilir. Namazı kıldı mı, mescidde olduğu müddetçe melekler ona rahmet okumaya devam ederler ve şöyle derler:

"Ey Rabbimiz buna rahmet et, merhamet et."

"Sizden herkes, namazı beklediği müddetçe namaz kılıyor gibidir."

İbnu Ömer (r.a)'den kaydettiği bir diğer rivayette şöyle denmiştir: "Rasûlullah (s.a.v)buyurdu ki:

"Cemaatle kılınan namaz, ayrı kılınan namazdan yirmiyedi derece üstündür."[359]

***

[359] Buharî, Ezan 30, Cum'a 2; Müslim, Salât 272 (649); Ebû Dâvud, Salât 49, (559); Tirmizî, Salât 245, (330); İbnu Mâce, Mesacid 16, (788).

360. Hz. Osman (r.a) anlatıyor: "Rasûlullah'dan (s.a.v) işittim şöyle diyordu:

"Kim yatsıyı bir cemaat içinde kılarsa sanki gecenin yarısını namazla geçirmiş gibi olur. Kim de sabah namazını bir cemaat içinde kılarsa sanki gecenin tamamını namazla geçirmiş gibi olur."[360]

***

361. Ubey İbnu Ka'b (r.a) anlatıyor: "Bir adam vardı. Mescide ondan daha uzakta oturan birini bilmiyordum. Cemaatle namazları da hiç kaçırmıyordu. Kendisine:

"Bir eşek alsan da karanlık veya sıcak zamanlarda binsen!'' denilmişti de şu cevabı verdi:

"Evimin mescide yakın olması beni memnun etmez. Ben mescide kadar yürümelerimin, sonra da aileme dönüşlerimin sevab olarak yazılmasını diliyorum. ''

Rasûlullah (s.a.v), (adamın bu sözünü işitince): "Allah Teâlâ bu isteklerinin hepsini yerine getirdi '' buyurdu.''[361]

***

[360] Müslim, Mesâcid 260, (656); Muvatta, Salâtu'1-Cemâ'a 7, (1, 132); Ebû Davud, Salât 48, (555); Tirmizî, Salât 165, (221).

[361] Müslim, Mesâcid 278, (663) ; Ebû Dâvud, Salât 49, (586).

362. Ebû Hüreyre (r.a) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v)'a âmâ (kör) bir kişi gelerek:

"Ey Allah'ın Resûlü! Beni mescide kadar getirecek bir yardımcım yok!'' diyerek Peygamber efendimizden namazı evinde kılmak için izin istedi. (O da izin verdi.)

Adam geri dönünce, Rasûlullah (s.a.v)onu çağırtarak:

" Ezanı işitiyor musun? '' diye sordu. Adam: "Evet! '' deyince:

"Öyleyse namaza gel'' dedi ve evde kılmaya izin vermedi.''[362]

***

363. İbnu Abbas (r.a) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: "Kim, müezzini işitir ve kendini engelleyen bir özrü olmadığı halde cemaate katılmazsa, kıldığı namaz (kâmil bir sevapla) kabul edilmez."

"(Ey Allah 'ın Resûlü !) denildi, meşru özür nedir? "

" Korku veya hastalıktır! '' buyurdu.''[363]

***

[362] Müslim, Mesâcid 255, (653); Nesâî, İmâmet 50, (2, 109) ; Ebû Dâvud, Salât 47, (552).
[363] Ebû Dâvud, Salât 47 (551).

364. Ebû Hüreyre (r.a) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: "Münafıklara en ağır gelen namaz yatsı namazıyla sabah namazıdır. Eğer bu iki namazdaki hayrın ne olduğunu bilselerdi, emekleyerek de olsa onları kılmaya gelirlerdi. Nefsimi kudret eliyle tutan Allah'a yemin olsun! Ezan okutup namaza başlamayı, sonra halkın namazını kıldırması için yerime birini bırakmayı, sonra da beraberlerinde odun desteleri olan bir grup erkekle namaza gelmeyenlere gitmeyi ve evlerini üzerlerine yakıp yıkmayı düşündüm."[364]

***

365. Itbân İbnu Mâlik (r.a) anlatıyor: "Ey Allah'ın Resûlü! Akan seller benimle kabilemin mescidi arasına engel çıkarıyor. İstiyorum ki evime kadar şeref verip bir yerde namaz kılsanız da orayı mescit yapsam!'' dedim.

Rasûlullah (s.a.v): "İnşaallah bir ara geleyim!'' buyurdu. Beraberinde Hz. Ebû Bekir olduğu halde gelmesiyle evimizi şereflendirip (izin isteyerek içeri girdiği) zaman ilk iş olarak, "Nerede namaz kılmamı istersin? '' diye sordu. Evin bir köşesini işaret ederek yer gösterdim. Orada namaza

[364] Buharî, Ezân 29, Husûmât 5, Ahkâm 52 ; Müslim, Mesâcid 252, (651) ; Muvatta, Salâtu'l-Cemâ' a 3, (1, 129-130) ; Ebû Dâvud, Salât 47, (548, 549); Tirmizî, Salât 162, (217); Nesâî, İmâmet 49, (2, 107).

durdu. Biz de arkasından saf yaptık. Bize iki rek'at (nâfile) namaz kıldırdı."[365]

***

366. İbnu Ömer (r.a) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v) yolculuk sırasında, soğuk veya yağmurlu gecelerde müezzine (ezan sırasında) şöyle söylemesini de emrederdi: "Dikkat! Namazlarınızı bulunduğunuz yerlerde kılacaksınız!"[366]

***

367. Itbân İbnu Malik (r.a) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v) : şöyle buyurdu "Cemaate, Kuran'ı en iyi okuyan kimse imam olur. Eğer kıraatte (okumada) herkes eşitse, sünneti en iyi bilen; sünneti bilmede eşitseler, hicret etmede önce davranan; hicrette de eşitseler, yaşca büyük olan imam olur. Kişi misafir olduğu evin sahibine veya emri altında çalıştığı yöneticisine imamlık yapmasın. Ev sahibinin başköşesine izni olmadan da oturmasın."[367]

368. Ebû Sa'îd (r.a) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: "Namaz kılacaklar üç kişi iseler içlerinden biri

---

[365] Buharî, Ezan 40, 50, 15 3, 15 4,Salât 45, 46, Teheccüt 36, Megâzî 11, Et' ime 15, Rikâk 6, İstitâbe 9 ; Müslim, İman 54, (33); Muvatta, Kasru's-Salât 86, (1,172); Nesâî, İmâmet 10, (2, 80).

[366] Buhârî Ezân 18, 40; Müslim, Misâfirîn 22, (697); Muvatta, Salât 10,(1,73); Ebû Dâvud, Salât 214, (1060-1064); Nesâî, Ezan 17,(2,15).

[367] Müslim, Mesâcid 290, (673); Tirmîzî, Salât 174 (235); Edeb 24 (2773); Ebû Dâvud, Salât 61, (582, 583, 584) ; Nesâî, İmâmet 3, 6, (2, 76-77).

imam olsun. İmamlığa en fazla hak sahibi olan Kur'an-ı Kerim'i daha iyi okuyandır.''[368]

***

369. İbnu Abbas (r.a) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: "Sizin için hayırlınız ezan okusun, Kuran'ı en iyi okuyanınız da imam olsun. ''[369]

***

370. Hz. Enes (r.a) anlatıyor: "Rasûlullah, (s.a.v) İbnu Ümmi Mektum'u âmâ (kör) olduğu halde, halka imamlık etmesi için (yolculuğa çıkarken) yerine tâyin etti."[370]

371. İbnu Amr İbnu'l-Âs (r.a) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: "Üç kişi vardır, Allah onların namazını kabul etmez:

Kendisini sevmeyen kimselere imam olan;

Vakti çıktıktan sonra namaza gelen;

Köleyi azad ettikten sonra tekrar köle yapan."[371]

***

372. Ebû Ümâme (r.a) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: "Üç kişi

---

[368] Müslim, Mesacid 289, (672) ; Nesâî, İmâmet 5, (2, 77).
[369] Ebû Dâvud, Salât 61, (590).
[370] Ebû Dâvud, Salât 65, (595).
[371] Ebû Dâvud, Salât 63, (593).

vardır ki, onların namazları kulaklarını geçmez:

Dönünceye kadar, kaçan köle.

Kocası kendisine dargın olarak geceyi geçiren kadın.

Kavminin nefret ettiği imam. ''[372]

***

373. Ebû Hüreyre (r.a) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: "Sizden kim halka namaz kıldırırsa namazı kısa tutsun. Çünkü cemaatte zayıf, sakat, hasta ve ihtiyaç sahibi vardır. Kendisi kılınca dilediği kadar uzatsın."[373]

***

374. Hz. Enes (r.a) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: "Ben, uzun tutmak niyetiyle namaza başlarım. Namazı kıldırırken bir çocuk ağlaması kulağıma gelir, çocuğun ağlamasından annesinin duyacağı üzüntüyü bildiğim için namazı uzatmaktan vazgeçerim."[374]

***

[372] Tirmizî, Salât 266, (360).
[373] Buharî, Ezan 62 ; Müslim, Salât 186, (467) ; Muvatta, Cemâ' at 13, (1,134) ; Ebû Dâvud, Salât 127, (794, 795) ; Nesâî, İmâmet 35, (2, 94) ; Tirmizî, Salât 175, (236).
[374] Buharî, Ezan 65; Müslim, Salât 189, (469, 470), 196, (473); Tirmizî,Salât 175, (237), 276, (376); Nesâî, İmâmet 35, (2,94-95).

375. Muğîre İbnu Şu 'be (r.a) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: "İmam, farz namazı kıldığı yeri değiştirmeden aynı yerde nafile namaz kılmamalıdır.''[375]

***

376. Ümmü Seleme (r.a) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v) selam verince yerinde bir miktar kalırdı. Allah bilir ya, bizim görüşümüze göre O'nun bu bekleyişi, kadınların erkeklerden önce çıkmalarını sağlamak içindi. "[376]

***

377. Sevbân (r.a) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: "Üç şey vardır, onları yapmak hiçbir kimseye helal olmaz: "1- Kişi bir kavme imamlık yapar, sonra da sadece kendisi için dua eder, cemaatini dua dışı bırakır; bunu yapan onlara ihânet eder. 2- Kişi, izin almazdan önce bir evin içine bakamaz, bunu yapan ev halkına ihanet eder. 3- Kişi küçük abdestine sıkışmış iken tuvalete gidinceye kadar namaz kılamaz."[377]

***

378. Ebû Mes 'ûd el-Bedrî (r.a) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v) namazda omuzlarımıza eliyle dokunur ve: "Düzgün olun, karışık durmayın, sonra kalblerinize de karışıklık

---

[375] Ebû Dâvud, Salât 73, (616).
[376] Buharî, Ezan 157,152, l62, 164; Nesâî Sehv 77, (3, 67) ;Ebû Dâvud, Salât 203,(1040).
[377] Ebû Dâvud, Tahâret 43, (90) ; Tirmizî, Salât 265, (357).

ve ayrılık girer. Hemen arkama, sizden akıl ve bilgi sahibi olanlar dursun. Sonra sırayla bunları takibedenler, sonra da onları takibedenler dursun" derdi. ''[378]

***

379. Ebû Hüreyre (r.a) anlatıyor: ''Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: "İmamlar namazı sizin için kılarlar. Doğru kılarlarsa sevabı sizedir. Hatalı kılarlarsa sizin namazınızın sevabı sizedir, hata yaparlarsa sorumluluk imamlara aittir."[379]

380. İbnu Abbâs (r.a) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v) ile birlikte (birgece) namaz kıldım. Soluna durmuştum, başımdan tutarak sağına doğru çekti."[380]

***

381. Alkame ve el-Esved şöyle dediler: "İbnu Mes'ud'un (r.a) yanına girmek için kendisinden izin istedik. Bize izin verdi. Sonra kalkıp ikimizin arasında namaz kıldı.

---

[378] Müslim, Salât 122, (432) ; N esâî, İmâmet 26, (2, . 90) ; Ebû Dâvud, Salât 96, (674).

[379] Buharî, Ezân 55.

[380] Buharî, Ezan 57, 58, 59, 77, 79, İlm 41, Vudû 5, 36, Ezân 161, Vitr 1, Amel fi 's-Salât 1, Tefsir, Al-i İmrân 17.,18, I 9, 20, Libâs 71, Edeb 118, Da'avât 10, Tevhîd 27 ; Müslim, Salâtu'1-Müsafirîn 181, (763) ; Muvatta, Salâtu'l-Leyl 11, (1,121;122) ; Ebû Dâvud, Salât 70, (610, 611) ; Tirmizî, Salât 171, (232) ; Nesâî, İmâmet 45, (2, 104) ; İbnu Mâce, İkâmetu's-Salât 44, (973).

Sonra da: "Ben Rasûlullah (s.a.v)'ın böyle yaptığını gördüm'' dedi. ''[381]

***

382. Ebû Hüreyre (r.a) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: "Erkek saflarının en hayırlısı birinci saftır. En kötüsü de en son saftır. Kadın saflarının en hayırlısı en son saftır, en kötüsü de en öndekidir."[382]

***

383. Nu 'man İbnu Beşir (r.a) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: "Ya saflarınızı düzeltirsiniz ya da Allah kalplerinize ayrılık koyar. Saflarınızı düzgün yapın, çünkü safların düzeltilmesi namazın tamamını (sağlayan şartlar) dandır.''[383]

384. İbnu Ömer (r.a) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: "Safları düz tutun, omuzları bir hizaya getirin, aradaki boşlukları kapatın, kardeşlerinizin (sizi düzeltmeye çalışan) ellerine karşı nezâketli olun. Arada şeytan gedikleri bırakmayın. Kim safta dururs a Allah da

---

[381] Müslim, Mesâcid 26, (534) ; Ebû Dâvud, Salât 71, (613) ; Nesâî, Mesâcid 27, (2, 49-50) ; İftitah 90, (2, 183).

[382] Müslîm, Salât 132, (440); Ebû Dâvud, Salât 98, (678); Tirmizî, Salât 166, (224); Nesâî, İmâmet 32, (2, 93).

[383] Buharî, Ezân 71, Müslim, Salât 127, (436); Ebû Dvud, Salât 94, (662, 663); Tirmizî, Salât 167, (227) ; Nesâî, İmâmet 25, (2, 89).

onnladır. Kim de saftan ayrılırsa Allah da ondan ayrılır.''[384]

***

385. Vâbisa İbnu Ma'bed (r.a) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v) bir adam gördü, safın gerisinde tek başına namaz kılıyordu. Ona namazını yeniden kılmasını emretti."[385]

***

386. Ebû Sa'id (r.a) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v), Ashabında bir gerileme görmüştü: "İlerleyin bana uyun. Sizden sonrakiler de size uysunlar. Bir kavim gerilemeye devam ederse Allah da onları gerileti-verir '' buyurdu.''[386]

***

387. Câbir İbnu Semüre (r.a) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu:

" Meleklerin Rabbleri katında saf tutmaları gibi siz de saf tutmaz mısınız?"

Biz: "Melekler nasıl saf tutarlar? '' dedik.

---

[384] Ebû Dâvud, Salât 94, (666); Nesâî, İmâmet 31, (2, 93).
[385] Ebû Dâvud, Salât 100, (682); Tirmizî, Salât 170, (230).
[386] Müslim, Salât 130, (438); Ebû Dâvud, Salât 98, (680); Nesâî, İmâmet 17, (2, 83).

Rasûlullah (s.a.v): "Onlar, ön safları tamamlarlar ve safda çok düzgün dururlar." dedi. [387]

***

388. Ebû Hüreyre (r.a) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: "Eğer birinci safta ne kadar hayırlar olduğunu bilseydiniz, birinci safta namaz kılmak içinmutlaka kur'a çekerdiniz."[388]

***

389. Ebû Hüreyre (r.a) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu : "İmam, kendisine uyulandır. Öyleyse o tekbir getirdi mi siz de tekbir getirin. Rükûya gidince siz de rükûya gidin. "Semi'allahu li-men hamideh" (Allah kendisine hamdedeni işitir) deyince "Allahümme Rabbenâ leke'l-hamd'' (Ey rabbimiz hamdler sanadır) deyin. O ayakta namaz kılarsa siz de ayakta kılın, otururak kılarsa siz de hepiniz otururak namaz kılın.''[389]

***

390. Ebû Hüreyre (r.a) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: "Sizden biri, rükû ve secdede başını imamdan önce kaldırdığı zaman Cenâb-ı Hakk'ın, (Kıyamet

---

[387] Müslim, Salât 119, (430) ; Ebû Dâvud, Salât 94, (661) ; Nesâî, İmâmet 2 8, (2, 92).
[388] Müslim, Salât 131, (439).
[389] Buharî, Ezan 74, 82 ; Müslim, Salât 86-89, (414-417); Ebû Dâvud, Salât 69, (603, 604) ; Nesâî, İftitâh 30, (2, 141-142).

günü) başını eşek başına veya şeklini eşek şekline çevirerek dirilteceğinden korkmaz mı? ''[390]

***

391. Berâ (r.a) anlatıyor: "Biz, Rasûlullah (s.a.v) ile birlikte namaz kılarken, o "semi'allahu li-men hamideh" deyince, bizden hiç kimse, Rasûlullah (s.a.v) alnını yere koyuncaya kadar, sırtını eğmezdi. "[391]

***

392. Ebû Hüreyre (r.a) anlatıyor: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: "Bir kimse, namazdan tek rek'ati imamla kılabilmişse, namazın tamamını beraber kılmış gibi olur.''[392]

***

393. Hz. Ali ve Hz. Mu'âz (r.a) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: "Siz mescide geldiğinizde (cemaatle namaza başlanmış ise), imam (kıyâm, rükû, secde) hangi hâl

---

[390] Buharî, Ezân 53; Müslim, Salât 114, (427); Ebû Dâvud, Salât 76, (623); Tirmizî, Salât 409, (582); Nesâî, İmâmet 38, (2, 96).

[391] Buhârî, Ezân 52, 91, 133; Müslim, Salât 198, (474);Ebû Dâvud, Salât 75, (620, 621, 622); Tirmizî, Salât 208, (281); Nesâî, İmâmet 38, (2, 96).

[392] Mâlik (Vukt 15, s. 10), Ahmed (II, 241, 254, 260, 271, 280, 375), Dârimî (I, 277), Buhârî (Mevâkît 29, I, 145), Müslim (Mesâcid no. 161-2, s. 423-4), Ebû Dâvud (no. 1121), Tirmizî (no. 524), Nesâî (Mevâkît 30, I, 274; Mevâkît 11, I, 257; Cum'a 41, III, 112), İbn Mâce (no. 1121-2)

üzere olursa olsun hemen uyun ve yapmakta olduğunu yapın.''[393]

***

394. Ebû Hüreyre (r.a) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: "Kâmetin okunduğunu duyduğunuzda namaza yürüyün. Sakin ve vakûr olmayı unutmayın. Sakın koşuşmayın. Yetiştiğiniz yerden kılın, kaçırdığınız kısmı tamamlayın."[394]

***

395. Bişr İbnu Mahcan babasından (r.a) anlattığına göre, babası (Mahcan) Rasûlullah (s.a.v)'ın meclisinde idi. O sırada namaz için ezan okundu. Rasûlullah (s.a.v) kalktı, namaz kıldı ve döndü. Mahcan hâlâ yerindeydi. "Herkesle beraber namaz kılmana mâni olan şey nedir? Sen müslüman değil misin?" diye sordu. Mahcan:

"Elbette müslümanım, ancak ben âilemle namazımı kılmıştım! '' dedi. Efendimiz:

"Mescide geldiğin zaman namaza kalkılırsa kılmış bile olsan cemaatle birlikte sen de kıl!" buyurdu."[395]

***

---

[393] Tirmizî, Salât 414, (591); Ebû Dâvud, Salât 28, (506).

[394] Buharî, Ezân 23,Cum'a 18; Müslim, Mesâcid 151, (602); Muvatta, Salât 4, (1, 68-69); Ebû Dâvud, Salât 55, (572-573) ; Tirmizî, .Salât 244, (327) ; Nesâî, İmâmet 57, (2,114-115).

[395] Muvatta, Salâtu'l-Cemâ'a 8, (1,132); Nesâî, İmâmet 53, (2, 112).

396. İbnu Ömer (r.a)'in anlattığına göre, bir adam kendisine sordu:

"Ben evde namazımı kılıp sonra da imamla namaza yetişiyorum; onunula da namaz kılayım mı?''

"Evet!'' deyince adam tekrar sordu:

"Peki, bunlardan hangisini (farz olan) namazım yapayım?''

"Bu senin elinde mi? Bu Allah'a kalmıştır, dilediğini (asıl farz olan) namazın yerine sayar!" dedi. [396]

***

397. Ebû Hüreyre (r.a) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: "Namaz için kâmet okununca farzdan başka namaz kılınmaz.''[397]

398. Enes (r.a)'den; Allah Resûlü ((s.a.v) şöyle buyurdu: "Kim kırk gün birinci tekbirini kaçırmadan cemaatle namaz kılarsa Allah ona iki kurtuluş yazar: Biri ateşten kurtuluş, ikincisi münafıklıktan kurtuluş." [398]

399. İbn Mes'ûd (r.a)'dan: Allah Resûlü (s.a.v) şöyle buyurdu: "Kadının, evinde namaz kılması, bahçesinde namaz kılmasından; evin

---

[396] Muvatta, Salâtu'l-Cemâ'a 9, (1, 133).
[397] Müslim, Müsafirîn 63, (710) ; Ebû Dâvud, Salât 294, (1266); Tirmizî, Salât 312, (421); Nesâî, İmâmet 60, (2, 126).
[398] Tirmızî, Salat, 241

gizli bir yerinde namaz kılması da evin (diğer yerlerin)de namaz kılmasından daha faziletlidir." [399]

***

400. Muâz (r.a) ‘dan: Allah Resûlü (s.a.v) şöyle buyurdu: "Şeytan, koyunun kurdu gibi insanoğlunun kurdudur. Sürüden ayrılan ve uzaklaşan koyunu kurt nasıl kaparsa, şeytan da cemaatten uzaklaşan insanı öyle kapar. Onun için tenha yollardan uzak durun, cemaattan, topluluktan ve mescidlerden ayrılmayın!" [400]

***

401. Câbir (r.a)’den: Allah Resûlü (s.a.v) şöyle buyurdu: "Kim sarımsak ya da soğan yerse, bizden uzaklaşsın, ya da mescidimizden uzak dursun. Evinde otursun.”[401]

***

402. Ebû Hüreyre'den (r.a): Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu:

"Müslüman bir kişi mescidlerde namaz için kalacağında (yâni evinden bu niyetle çıktığından itibaren) Allah öyle sevinir ki tıpkı uzakta olan bir kişinin geldiğinde, onun ev ahalisinin onu güler yüzle karşıladıkları gibi sevinmesine benzer."[402]

---

[399] Ebû Davud, Salat,570
[400] Ahmed, 5, 233
[401] Ahmed, 3, 400
[402] Ahmed; 9802

***

403. Ebû Hüreyre'den (r.a): Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: "Kim mescide gider gelirse her gidiş ve gelişinde Allah onun için cennette bir konaklama yeri hazırlar." [403]

***

404. Ebû Hüreyre'den (r.a): Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu:

"Sizden birisi mescitte iken şeytan kendisine gelir ve onu emri altına almak (boyun eğdirmek) ister. Tıpkı kişinin hayvanını emri altına almak istediği gibi. Şeytana itaat ederse boynuna halka ya da ağzına gem vurur."

Ebû Hureyre şunları ekledi:

'Siz bunları gören kişilersiniz. (Burnuna) halka vurulan kişiyi, Allah'ı zikretmediği hâlde şöyle eğik olarak durur görürsün. Kendisine gem vurulan kişi de izzet ve celâl sahibi Allah'ı zikretmediği hâlde sneyerek ağzını açandır. [404]

***

405. Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: “Bir kişinin kendi bineğinin ön kısımına binmesi, yatak odasında oturması ve kendi

[403] Ahmed; 10557
[404] Ahmed; 8352

evinde ev halkına veya misafirlerine imamlık yapması hakkıdır.”[405]

***

406. Ebû Umâme (r.a) Hz. Peygamber'den (s.a.v) şöyle nakletmiştir: İçeri bir adam girdi ve Peygamber (s.a.v): "Şu adama iyilik yapıp onunla birlikte namaz kılacak kimse yok mu?" buyurdu. Bir adam kalktı ve onunla birlikte namaz kıldı. Sonra Rasûlullah (s.a.v): "İşte bu ikisi de cemaattir, bunlar da cemaattir" buyurdu.[406]

***

407. Ebû Hureyre ve İbn Abbâs (r.a) şöyle nakletmişlerdir: Allah Resulü (s.a.v) bize hutbe irat ederek şöyle buyurdu: "Kim her nerede ve kimle bulunursa bulunsun, cemaate devam ederse, sırat köprüsünden, köprüden geçen ilk grupla birlikte parlayan şimşek gibi geçer. Yüzü dolunay gecesinde Ay'dan daha parlak olur. Namaza devam ettiği her gün ve geceye karşılık ona bir şehit sevabı verilir. Kim ilk safta namaz kılmaya devam eder ve hiçbir mümine eziyet vermeden ilk tekbire yetişirse, Allah ona kıyamet günü müezzin sevabı verir..." [407]

***

408. Muhammed b. Abdurrahman b. Abdullah b. Abdurrahman b. Es'ad-Zürâre, amcası Yahya

---

[405] İmam Suyuti, Camiu’s-Sağir, 1/676
[406] Metâlîbu’l-Âliye;400
[407] Metâlîbu’l-Âliye;407

b. Es'ad b. Zürâre'den: Hz. Peygamber'den (s.a.v) naklen şöyle buyurduğunu aktarmıştır: "Kim cemaatle namaz, için ezanı duyar da üç kez ona iştirak etmezse kalbi mühürlenir ve kalbi münafık kalbine döndürülür.”[408]

***

409. Hz. Ali'nin (r.a) bildirdiğine göre Muâz, kendi kavmine sabah namazını kıldırdı ve Bakara sûresini okudu. Arkasında, beraberinde su taşıma devesi bulunan bir bedevi vardı. İkinci rekâtta bedevi namazı kendi başına kılıp Muâz'ın arkasından ayrıldı. Sonra bu olayı Hz. Peygamber'e (s.a.v) haber verdiler. Bedevi: "Su devemin kaybolmasından endişe ettim. Çoluk çocuğum var. Onlara (onunla) kazanç sağlıyorum" dedi. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: ''Onlara namazı, onların en zayıflarının namazı gibi kıldır. Zira içlerinde güçsüzler, yaşlılar ve ihtiyaç sahibi olanlar vardır. Sen fitne çıkarıcı olma!"[409]

***

410. Enes b. Mâlik'in (r.a) naklettiğine göre Rasûlullah (s.a.v): "Halkın imamı, onları Allah'a götüren elçileridir. Bu yüzden en faziletli olanınızı imam olarak öne geçiriniz."[410]

***

[408] Metâlîbu’l-Âliye;410
[409] Metâlîbu’l-Âliye;423
[410] Metâlîbu’l-Âliye;436

411. Enes b. Mâlik'in (r.a) bildirdiğine göre Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurmuştur: "Bana üç özellik verilmiştir. 1-Saflarda namaz kılmak. 2-Bana selâm özelliği verilmiştir ki, bu cennet halkının selamlaşma şeklidir. 3-Bana "âmîn" sözü verilmiştir. Sizden önce bu söz kimseye verilmemişti. Sadece Allah onu Harun'a vermiştir. Şöyle ki Mûsâ dua eder, Hârûn da "âmin" derdi. "[411]

***

412. Kabas b. Eşyem el- Leysi'den (r.a) Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: "İki kişiden birinin diğerine imamlık yaparak kıldıkları namaz, Allah katında dört kişinin ayrı ayrı kıldıkları namazdan daha değerlidir. İçlerinden birinin diğerine imamlık yaparak dört kişinin kıldıkları namaz, Allah katında sekiz kişinin ayrı ayrı kıldıkları namazdan daha değerlidir. İçlerinden birinin diğerine imamlık yaparak sekiz kişinin kıldıkları namaz, Allah katında yüz kişinin ayrı ayrı kıldıkları namazdan daha değerlidir.[412]

***

413. İbn Ömer'den (r.a) Rasûlullah (s.a.v): şöyle buyurdu:

"Kim, aralarında Allah'ın kitabını kendisinden daha iyi okuyabilen biri varken bir topluluğa imamlık yapmakta ısrar ederse, o

[411] Metâlîbu'l-Âliye;450
[412] Mecmuz'-Zevâid;2142

kimse kıyamet gününe kadar alçalmaya devam eder.” [413]

***

414. İbn Ömer’den (r.a) Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu:

“Lâ ilahe illallah diyen herkesin cenaze namazını kıl. Lâ ilahe illallah diyen herkesin arkasında namaz kıl.”[414]

415. İbn Ömer’den (r.a) demiştir ki: “Ben Rasûlullah’ı (s.a.v) şöyle buyururken işittim: “İmam cemaatle namaza durduğunda mescide giren ve tek başına namaza duran kişinin namazı geçerli değildir.”[415]

***

416. Ebû Umame’den (r.a) Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: “Hiç biriniz küçük abdesti sıkışık bir vaziyette namaz kılmasın. Yine hiç biriniz imam olup da yalnız kendisi için dua etmesin. Eğer böyle yaparsa, cemaate ihanet etmiş olur.”[416]

***

417. Ebû Hüreyre’den (r.a) : "Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: "İmamdan önce başını eğen ve kaldıranın perçemi şeytanın elindedir.”[417]

---

[413] Mecmuz’-Zevâid;2323
[414] Mecmuz’-Zevâid;2340
[415] Mecmuz’-Zevâid;2396
[416] Mecmuz’-Zevâid;2423
[417] Mecmuz’-Zevâid;2,78

***

418. Ebû Hüreyre'den (r.a) : "Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: "İmam belini rûkudan doğrultmadan önce namazın bir rek'atına yetişen kimse o namaza yetişmiş demektir."[418]

***

419. Vabısa ibnu Mabed (r.a) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v) namazı bitirip dönünce, arka safta tek başına cemaate katılmış olan birini gördü. Ona: "Ey tek başına namaz kılan kişi! Bir safa girip onlarla birlikte kılsaydın veya öndeki saf doluysa önden bir kişiyi yanına çekseydin. Namazını yeniden kıl. Çünkü namazın olmadı." buyurdu"[419]

***

420. Ebû Hüreyre'den (r.a) : "Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: " Biriniz farz namazdan sonra sünnet namazı kılmak için, biraz öne, biraz geri gitmekten yada sağa veya sola gitmekten aciz midir?"[420]

***

421. Huzeyfe ibnu Yeman'dan (r.a): "Rasûlullah (s.a.v) imamın, cemaatten daha yüksek bir yerde namaz kıldırmasını yasaklamıştır." dedi.[421]

---

[418] İbn Hıbban, Sahih, 4,352
[419] Ahmed, 1,96, Beyhaki, Sünen,3,105.
[420] Ebû Dâvud, Salât, 188
[421] Hakim, Müstedrek, 1, 329, Darekutni, Sünen, 2,88, Beyhaki, Sünen, 3,108

***

25-MESCİDLER

422. Osmân (r.a)'dan: Allah Resûlü (s.a.v)'nün şöyle buyurduğunu duydum: "Kim Allah'ın rızasını isteyerek bir mescid yaparsa, Allah onun için cennette bir ev yapar."[422]

***

423. Kâ'b b. Ucre (r.a)'dan: Allah Resûlü (s.a.v) şöyle buyurdu: "Sizden biri güzel bir abdest alıp da mescide doğru yola çıkarsa, parmaklarını birbirine kenetlemesin. Çünkü mescide doğru giden kişi namazda sayılır.'' [423]

***

424. Enes (r.a) 'den: Allah Resûlü (s.a.v) şöyle buyurdu: "İnsanlar, mescidlerde karşılıklı övünüp böbürlenmedikçe kıyamet kopmaz."[424]

***

425. İbn Abbâs (r.a)'dan dedi ki: "Mescidler Allah'ın yeryüzündeki evleridir. Gökteki yıldızların yer ehlini aydınlattık-

---

[422] Buhârî, Salat,65. Müslim, Mesacid,24 Tirmizî, Salat,318
[423] Ebû Dâvud, Salat 562. Tirmizî, Salat,386
[424] Ebû Dâvud, Salat,449. Nesai, Mesacid 2. Ahmed, 3, 135

ları gibi onlar da gök ehlini aydınlatırlar."[425]

***

426. Ebû Hureyre (r.a)'den: Allah Resûlü (s.a.v) şöyle buyurdu: "Mescidlerde devamlı ibadet edenler vardır ki, melekler onların yanında otururlar. Onlar mescide gelmedikleri zaman onları meleklerözlerler. Hastalandıkları zaman ziyaretlerine giderler. Bir işleri olursa onlara yardım ederler Mescide devam eden kişide şu üç kazanç meydana gelir: Kendinden yararlanılan kardeş, veya hikmetli bir söz, ya da beklenen bir rahmet." [426]

***

427. Amr b. Şuayb babası yoluyla dedesi (Abdullah b. Amr)'dan (r.a)

"Rasûlûllah (s.a.v) mescidde şiirlerin okunmasını, kayıp eşyanın ilânının yapılmasını ve Cum'a günü, namazdan önce halkalar kurulup sohbet edilmesini yasakladı."[427]

***

428. Amr b. Şuayb babası yoluyla dedesi (Abdullah b. Amr)'dan (r.a): "Rasûlullah (s.a.v) mescidlerde alım-satım yapmayı yasakladı." [428]

---

[425] Taberânî,2,7
[426] Ahmed, 2, 418, Mecmuz'-Zevâid;2025
[427] Ahmed; 6676
[428] Ahmed; 6991

***

429. Ebû Hüreyre'den (r.a): Rasûlullah'ın (s.a.v) şöyle dediğini duydum: "Kim bir kişinin mescidde kayıp ilânı için bağırdığını duyarsa: "Allah sana onu geri vermesini' desin. Çünkü mescidler bunun için yapılmadı." [429]

***

430. Enes b. Mâlik'ten (r.a): Rasülullah (s.a.v) mescidde oturuyordu ve ashabı da kendisiyle beraberdi. O anda mescide bir bedevi geldi ve bevletmeye başladı. Ashab hemen:

'Yapma! Yapma!' dediler. Rasülullah (s.a.v):

"Engel olmayın! Onu bırakın!" dedi ve o kişiyi bıraktılar. (Sonra) Rasülullah o kişiyi yanına çağırdı ve şöyle dedi:

"Mescidlere pislik, idrar ve tuvalet ihtiyacının atılması uygun/doğru değildir." [430]

431. İbn Ömer (r.a) anlattı: Biz Rasûlullah (s.a.v) devrinde gençler olarak mescidde kaylûleye (öğle istirahatına) kalarak uyurduk.[431]

***

432. İbn Ömer'den (r.a)

---

[429] Ahmed; 8572
[430] Ahmed; 12919
[431] Ahmed; 4607

Rasûlullah (s.a.v) Kâbe'ye girdi, (onunla birlikte) Osman b. Talha, Üsame b. Zeyd ve Bilâl (r.a) vardı, Bilâl kapıyı kapattı.

Bilâl dışarı çıkınca sordum:

'Hz. Peygamber ne yaptı?' Bilâl:

'İki direği sağ tarafına, bir direği sol tarafına ve üç direği de arkasına aldı, sonra kendisiyle kıble arasında üç zira/arşın olduğu hâlde namaz kıldı' dedi. [432]

***

433. Hz. Ali (r.a) der ki: Hz. Peygamber (s.a.v) mescide girerken Allahümmeftahh lî ebvabe rahmetik. "Allahım! Bana rahmet kapılarını aç!"

Mescidden çıkarken de: Allahümmeftah lî ebvabe fazlik "Allahım! Bana lütuf kapılarını aç!" diye dua ederdi.[433]

***

434. Enes b. Mâlik (r.a) der ki: Namaz için kamet getirildi. Rasûlullah (s.a.v), evden çıkıp benimle beraber Mescid'e doğru yürüdü. Derken adımlarını kısa atmaya başladı ve: "Bunu sadece namaza giderken adımlarımın sayısı artsın diye böyle yaptım" buyurdu.[434]

***

[432] Ahmed; 23779
[433] Metâlîbu'l-Âliye;376
[434] Metâlîbu'l-Âliye;489

435. İbn Abbas (r.a) anlattığına göre: Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu:

"Kim kaya kuşunun yumurtlamak için konduğu yuva kadar bile olsa, Allah için bir mescid yaptırırsa, Allah da onun için cennette bir köşk yaptırır."[435]

***

436. İbn Ömer'den (r.a) nakledildiğine göre Hz. Ömer, her Cum'a Rasûlullah'ın (s.a.v) mescidini güzel kokularla tütsülerdi.[436]

***

437. Enes b. Mâlik (r.a) der ki: "Biz yüksek yapılı mescidlerde namaz kılmaktan menedildik."[437]

***

438. Ebu'd Derda (r.a) demiştir ki: Ben, Rasûlullah'ı (s.a.v) buyururken işittim. "Mescid her takva sahibinin evidir. Mescidi evi edinen kimse için Allah, rahmet ve esenliği, ayrıca onun sırat köprüsünden geçerek Allah'ın rızasına ve Cennete ulaşmasını üzerine bir görev olarak almıştır."[438]

***

439. Ebû Said el-Hudrî'nin (r.a) bildirdiğine göre Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu:

---

[435] Mecmuz'-Zevâid;1937
[436] Mecmuz'-Zevâid;1960
[437] Mecmuz'-Zevâid;1986
[438] Mecmuz'-Zevâid;2026

"Kendini mescide alıştırıp mescidleri seveni Allah da sever."[439]

***

440. İbn Ömer'den (r.a) nakledildiğine göre Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu:

"Sizden her biriniz namazını kendi evine yakın olan mescidinde kılsın. Mescid, mescid dolaşmasın"[440]

***

441. Ümmü Seleme'den (r.a) Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: "Kadınlar için en hayırlı mescid, evleridir" [441]

***

442. Ebû Said el-Hudrî'den (r.a): Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: "Mescidlerde bulunmayı alışkanlık haline getirmiş birisini gördüğünüz zaman kesinlikle onun iman sahibi olduğuna şahidlik debilirsiniz. Çünkü Allah: "Allah'ın mescidlerini ancak Allah'a ve ahiret gününe iman edenler imar ederler. (Tevbe suresi; 18. Ayet)" buyurmuştur."[442]

***

443. Muaz ibnu Cebe'den (r.a): Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: "Küçük çocuklarınızı, delilerinizi veşerlilerinizi mescidlerden

---

[439] Mecmuz'-Zevâid;2031
[440] Mecmuz'-Zevâid;2037
[441] Mecmuz'-Zevâid;2105, İbn-i Huzyme(3/92)
[442] Tirmizî, İman,8, İbnu Mâce, Mesacid, 19.

uzak tutunuz. Davalarınızı, satışlarınızı, had cezalarınızı uygulamayı mescidlerde yapmayınız. Mescidlerde seslerinizi yükseltmeyin ve kılıçlarınızı kınından çıkarmayın. mescidlerinizin girişine abdest alınacak yerler ayarlayın. Oraları güzel kokularla tütsüleyin."[443]

***

444. Enes'den (r.a): Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: "Mescide tükürmek bir kabahattir; kefareti ise onu gömmektir."[444]

***

445. Abdullah ibnu Zübeyr'den (r.a) : "Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: "Benim bu mescidimde kılınan bir namaz diğer mescidlerde kılınan bin namzdan daha üstündür. Mesid-i Haram'da klınan namaz ise benim bu mescidimde kılınan namazdan yüz kat daha üstündür."[445]

446. Ebû Said el-Hudrî'den (r.a): Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: "Namaz kılmak amacıyla Mesid-i Haram, Mescid-i Aksa ve Mescid-i Nebevi dışında herhangi bir mescide gitmek için yolculuğa çıkılması doğru değildir."[446]

***

[443] İbni Mâce, Mesacid,5
[444] Buharî, Mesacid,5, Müslim, Mesacid,55, Ebû Dâvud, Salât,22, Tirmizî, Sefer,401.
[445] Ahmed, IV,5, İbn Hıbban, IV, 499.
[446] Ahmed, III, 64.

26-CUM’A NAMAZININ FAZİLETİ VE HÜKÜMLERİ

447. Ebû Hüreyre’den (r.a) : "Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: "Kim Cum'a günü gusül abdesti alır, sonra Cum'a namazına giderse sanki bir deve kurban etmiş gibi sevab kazanır. Kim ikinci saatte giderse bir sığır kurban etmiş gibi sevab kazanır. Kim üçüncü saat giderse boynuzlu bir davar kurban etmiş gibi sevab kazanır. Kim dördüncü saat giderse bir tavuk tasadduk etmiş gibi sevab kazanır. Kim beşinci saatte giderse bir yumurta tasadduk etmiş gibi sevab kazanır. İmam (hutbeye) çıkınca melekler hazır olur, anlatılanları dinlerler."

"Cum’a günü olunca, mescidin her bir kapısında melekler vardır. İlk gelenleri sırayla yazarlar. İmam (minbere) oturunca defterleri kapatıp, anlatılanları dinlemeye giderler."[447]

***

448. Abdullah İbnu Amr İbni'l Âs’dan (r.a): "Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: "Cum'a namazına üç (grup) insan katılır:

---

[447] (Buharî, Cum'a4,19; Müslim, Cum'a 10,24 (850); Muvatta, Cum'a 1, (1,101); Ebû Dâvud, Tahâret 129, (351); Tirmizî, Salât 358, (499); Nesâî, Cum'a 14, (3, 99); İbnu Mâce, İkâmet 82, (1092).

Kişi var, namaza katılır, boş konuşma yapar. Bunun namazdan elde edeceği tek şey o konuşmasıdır.

Kişi var, namaza gelir, dua eder. Bu kimse Allah'a duada bulunmuştur, Allah dilerse onun istediğini hemen verir, dilerse vermez.

Kişi vardır, namaza gelir sadece dinler ve susar, mü'minlerin arasından yararak geçmez, kimseye eziyet vermez. Onun bu namazı, daha önce geçen Cum'a'ya ve fazladan da üç güne kadar (günahlarına) keffarettir. Bu durum Cenâb-ı Hakk'ın şu sözünde vardır: "Kim bir hayır yaparsa bu kendisinden on katıyla kabul edilir" (En'am 160).[448]

***

449. Hz. Ali (r.a) Kûfe 'de hutbe verirken Rasûlullah'tan rivayetle minberden halka şöyle seslenmiştir: "Cum'a günü olunca şeytan çarşı ve pazara erkenden bayraklarıyla gider, insanlara binbir engel çıkararak mâni olmaya, onları Cum'a'dan (hiç olmasa) geciktirmeye çalışır. Melekler de erkenden gidip mescidin kapılarına dururlar. Gelenleri birinci saatte gelenler, ikinci saatte gelenler diye yazarlar. Bu durum imam (hutbeye) çıkıncaya kadar devam eder. Kişi mescidde, imamı görüp, dinleyebileceği bir yere oturup, can kulağıyla dinledi ve konuşmadı mı, kendisine iki kat sevap vardır. Kişi uzakta kalır ve imamı dinleyemiyeceği bir yere otu-

[448] Ebû Dâvud, Salât 235, (1113).

rur, sessiz durur ve konuşmazsa bir hisse sevap alır. Eğer, imamı görüp dinleyebileceği bir yere oturur fakat boş konuşma yapar, sessiz kalmazsa, ona iki hisse günah yazılır. Eğer, dinleme ve görme imkânı olmayan bir yere oturur ve boş konuşur ve sessiz kalmazsa, ona bir hisse günah vardır. Kim de yanındaki arkadaşına Cum'a günü "sus!'' derse "boş konuşmuş'' olur. Kim de boş konuşur ise, o Cum'adaki sevaptan nasibsiz kalır. ''[449]

***

450. Târık İbnu Şihâb'dan (r.a): "Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: "Cum'a namazı, dört kişi hâriç geri kalan her müslüman üzerine cemaat içinde yapması gereken vâcib bir görevdir. Cum'a namazına gitmesi gerekmeyen bu dört kişi şunlardır: Köle, kadın, çocuk ve hasta."[450]

***

451. Abdullah İbnu Amr İbni'l-Âs'dan (r.a) : "Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu : "Ezanı her işitene Cum'a namazı kılmak farzdır."[451]

***

452. Selmân'dan (r.a) : Allah Resûlü (s.a.v) şöyle buyurdu:

---

[449] Ebû Dâvud, Salât 209, (1051).
[450] Ebû Dâvud, Salât 215, (1067).
[451] Ebû Dâvud, Salât 212, (1056).

"Kim Cum’a günü yıkanıp elinden geldiğince temizlik yapıp yağlanır, evindeki kokudan da sürünür, sonra mescide gidip iki kişinin arasını eliyle açıp rahatsız etmeden sessizce oturur, sonra Allah'ın farz kıldığı namazı kılar ve imam konuşurken susup dikkatlice onu dinlerse, mutlaka bu Cum’a ile gelecek Cum’a arasında işleyeceği günahları bağışlanır." [452]

***

453. Enes’den (r.a) : ''Rasûlullah (s.a.v), Cum'a namazını öğleyin güneş tepeden batıya meyl edince kılardı. ''[453]

***

454. Sehl İbnu Sa 'd’dan (r.a): "Biz Rasûlullah (s.a.v) ile beraber Cum’a namazını kılar, sonra da kaylûle (öğle uykusu) yapardık sonra da yemek yerdik.'' [454]

***

455. İbnu Ömer’den (r.a) : "Rasûlullah (s.a.v) iki hutbe okurdu. Minbere çıkınca otururdu. (Bu esnada müezzin ezan okurdu). Müezzin ezanı bitirince kalkar ve hutbeyi okur, sonra tekrar oturur ve (bu sırada)

---

[452] Buhârî, Cum’a, 19

[453] Buharî, Cum'a 16, Ebû Dâvud, Cum'a 224, (1084); Tirmizî, Salât 361, (503).

[454] Buharî, Cum'a 40, 41, Hars 21, Et'ime 17, İsti'zan 16, 39; Müslim, Cum'a 30, (859); Ebû Dâvud, Cum'a 224, (1086); Tirmizî, Salât 378, (525).

konuşmazdı. Sonra kalkar (ikinci defa) hutbe okurdu."[455]

***

456. Câbir'den (r.a): "Rasûlullah (s.a.v) hutbe verdi mi gözleri kızarır, sesi yükselir, öfkesi artardı. Sanki bir orduya "Düşmanınız akşama veya sabaha size baskın yapacak!'' diye tehlikeyi haber veren komutan gibi olurdu.

"Ben size, Kıyamet şu iki parmak kadar yakınlaşmış olduğu bir zaman da peygamber gönderildim '' der ve şehadet parmağı ile orta parmağını birbirine yaklaştırarak gösterir, sözlerine şöyle devam ederdi:

"Emmâ bâd! Bilesiniz, sözlerin en hayırlısı Kitabul-lah'tır. En güzel yol da Muhammed'in yoludur. İşlerin en şerlisi de sonradan uydurulanlardır. Her bid'at sapıklıktır." Ayrıca şunları da söyledi:

"Ben her mü'mine kendi nefsinden daha yakınım. Nitekim kim bir mal bırakırsa bu ailesine aittir. Kim bir borç veya (bakıma muhtaç) kişiler bırakırsa bu bana aittir ve benim üzerimedir."[456]

***

[455] Buharî, Cum'a 30, 27; Müslim, Cum'a 33, (861); Ebû Dâvud, Salât 227, (1092) ; Tirmizî, Salât 363, (506) ; Nesâî, Cum'a 33, (3, 109).

[456] Müslim, Cum'a 43, (867); Nesâî, İydeyn 22, (3, 188, 189).

457. İbnu Mes 'ud'dan (r.a): "Rasûlullah (s.a.v) teşehhüd okuyunca şu mealde duada bulunurdu: "Hamd Allah'adır, O'na sığınır, O'ndan mağfiret dileriz. Nefislerimizin şerrinden de O'na sığınırız. Allah kime hidâyet verirse onu kimse saptıramaz, kimi de saptırırsa onu kimse hidayete ulaştıramaz. Şehâdet ederim ki, Allah'tan başka ilah yoktur. Yine şehâdet ederim ki, Muhammed O'nun kulu ve Resûlüdür. O'nu hak ile Kıyametten önce müjdeleyici ve korkutucu olarak göndermişti. Kim Allah ve Resûlüne itaat ederse doğru yolu bulmuştur. Kim de o ikisine isyan ederse, bilsin ki sadece kendisine zarar verir, Allah'a hiç bir zarar veremez."[457]

***

458. Câbir İbnu Semüre'den (r.a): "Rasûlullah (s.a.v)'ın namazı orta uzunlukta, hutbesi de orta uzunlukta idi.''[458]

***

459. Ebû Vâil'den (r.a) : Ammâr bize hitabetmişti. Güzel ve anlaşılır bir konuşma yaptı. Minberden inince:

"Ey Ebû'l- Yakzân! Beliğ ve veciz konuştun! Keşke biraz daha uzatsaydınız!'' dedik. Bize şu cevabı verdi:

"Ben Rasûlullah (s.a.v)'ı dinledim, şöyle buyurdu:

---

[457] Ebû Dâvud, Salât 229, (1097, 1098).
[458] Müslim, Cum'a 41 (866); Ebû Dâvud, Salât 229, (1101); Nesâî, Cum'a 35, (3, 110).

"Kişinin namazının uzunluğu ve hutbesinin kısalığı onun fıkhının (ilminin) işaretidir. Öyle ise, hutbeyi kısa tutun, namazın kıraatini uzatın. " [459]

***

460. Hz. Ebû Hüreyre'den (r.a) : "Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu : "İçerisinde kelime-i şehadet bulunmayan her hutbe kesik bir el gibidir. ''[460]

***

461. Semure İbnu Cündüb'den (r.a): "Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: Hutbe sırasında hazır bulunun, imama yakın olun. Çünkü kişi, uzaklaşmaya devam ede ede, girse bile cennette de geri kalır.''[461]

***

462. Ebû Hüreyre'den (r.a): "Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: "Cum'a günü, imam hutbe okurken, sen (yanıbaşında konuşan) arkadaşına: "Sus!" desen boş laf etmiş olursun."[462]

***

463. Ubeydullah İbnu Ebî Râfî'den (r.a): "(Emevi halifelerinden) Mervân, Ebû Hüreyre

---

[459] Müslim, Cum'a 47, (869); Ebû Dâvud, Salât 231, (1106).
[460] Tirmizî, Nikâh 16, (1106) ; Ebû Dâvud, Edeb 22, (4841).
[461] Ebû Davud, Salât 232, (1108).
[462] Buharî,Cum'a, 36; Müslim, Cum'a, 11, (851); Muvatta, Cum'a, 6, (1, 103); Ebû, Dâvut. Salât, 235, (1112); Tirmizî, Salât, 368, (512); Nesâî, Cum'a, 22, (3, 103, 104).

(r.a) 'yi Medine 'ye emir tayin etti. Ebû Hüreyre, Cum'a namazını kıldırdı ve birinci rek'atte, Fatiha süresini okuduktan sonra Cum 'a suresini okudu. İkinci rek'atte Fatiha ve Münâfikun surelerini okudu. Dedi ki:

"Ben Rasûlullah (s.a.v)'ın bunları okuduğunu işittim.''[463]

***

464. Semure İbnu Cündüb'den (r.a): "Rasûlullah (s.a.v) Cum'a namazında Sebbihismi Rabbike'l-A 'la ve Hel etâke hadîsu'l-Gâşiye sûrelerini okurdu.''[464]

***

465. Ümmü Hişâm Bintu Hârise İbnu 'n-Nu 'mân (r.aâ) anlatıyor: "Kâf ve'l Kur'âni'l-Mecîd sûresini, Cum'a günü minber üzerinden her Cum'a' namazında okurken Rasûlullah (s.a.v)'ın kendi dillerinden alıp öğrendim."[465]

***

466. Ebû Hüreyre'den (r.a): "Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu:

"Cuma namazına gecikerek imam hutbeye çıktıktan sonra mescide gidip, insanların omuzlarına basarak ön saflara geçmeye çalış-

---

[463] Müslim, Cum'a 61, (877); Ebû Dâvud, Salât 242, (112); Tirmizî, Salât 374,(519).

[464] Ebû Dâvud, Salât 242, (519); Nesâî, Cum'a 39, (3, 111, 112).

[465] Müslim, Cum'a 52, (873); Ebû Dâvud, Salât.229, (1100); Nesâi, Cum'a 28, (3, 107).

manızdan, namazı Zahru'l-Harre'de (Medine'-nin dışında) kılmanız daha hayırlıdır.[466]

***

467. Mu'az İbnu Enes'ten (r.a); Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: "Cum'a günü kim cema-atin omuzlarını yararak ilerlerse cehenneme bir köprü hazırlamış olur. ''[467]

***

468. Câbir'den (r.a): "Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu:

"Sizden hiç kimse, Cum'a günü kardeşini kaldırıp sonra da onun yerine oturmasın. Fakat: "Açılın" desin."[468]

***

469. Mu'âz İbnu Enes'den (r.a): "Rasûlullah (s.a.v), Cum'a günü imam hutbe verirken dizlerini dikerek oturmayı yasakladı."[469]

***

470. İbnu Ömer'den (r.a): Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: "Cum'a günü biriniz (mescitte) uyuklayacak olursa oturduğu yeri değiştirsin. ''[470]

---

[466] Muvatta, Cum'a 18, (1, 110).
[467] Tirmizî, Salât 369, (513).
[468] Müslim, Selâm 27-30, (2178).
[469] Ebû Dâvud, Salât 234, (1110); Tirmizî, Salât 370, (514).
[470] Ebû Dâvud, Salât 239, (1119); Tirmizî, Salât 379, (526).

***

471. Ebû'l-Ca'd ed-Damrî'den (r.a): "Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu:" Kim önemsemiyerek üç Cum'a namazını terkedecek olursa, Allah onun kalbini mühürler."[471]

472. Âişe'den (r.a): "Allah Resûlü'nün (s.a.v) Cum'a gününe özel iki elbisesi vardı. Cum'a günü onları giyerdi, namazdan sonra onları diğer Cum'a'ya kadar katlayıp saklardık." [472]

***

473. Câbir'den (r.a): Allah Resûlü (s.a.v) şöyle buyurdu: "Cum'a günü, oniki saatten ibarettir; her hangi bir müslüman (aranan) o saate rastlayıp da Allah'dan bir şey dilerse mutlaka ona dileğini verir Onu özellikle ikindiden sonraki saatlerde arayın!" [473]

***

474. Abdullah b. Amr'dan (r.a) Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: "Altı meclis var ki bir Müslüman onlardan hangisinde bulunursa, mutlaka Allah katında güvende olur:

1-Allah yolunda cihat etmek 2-Cum'a mescidinde bulunmak 3-Bir hastayı ziyaret etmek 4-Cenazenin peşinden gitmek 5-Evinde aile-

---

[471] Ebû Dâvud, Salât 210, (1052); Tirmizî, Salât 359, (500) ; Nesâî, Cum'a 2, (3,88).
[472] Taberânî,2,176
[473] Ebû Dâvud,Salat,1048, Nesâî, Cum'a,14

siyle kalmak 6-Adil devlet başkanına destek olup saygı duymak."[474]

***

475. Enes'den (r.a) Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: "Bana günler gösterildi. Onlar arasında Cum'a günü arzedildi. Baktım güzel bir ayna gibiydi. Bir de baktım ki ortasında siyah bîr nokta var. Bu siyahlık nedir? diye sorduğumda İşte bu (duaların kabul edildiği) saattir dedi[475]

***

476. Câbir (r.a) demiştir ki: Sa'd b. Ebî Vakkâs, Cum'a günü bir adama "Senin Cum'a namazın geçerli değildir" dedi. Adam bunu Hz. Peygamber'e (s.a.v) söyleyerek: "Ya Resûlallah! Sa'd bana Senin Cum'an geçerli değildir dedi", diye şikâyet etti. Peygamber (s.a.v) de: "Sa 'd onun namazı niçin geçerli değildir?" diye sordu. Sa'd: "Sen hutbe verirken konuştu" deyince, "Sa'd doğru söylemiş" buyurdu.[476]

***

477. Sa'd b. Ubâde'den (r.a) bir adam: "Ya Resûlallah! Bize Cum'a gününden bahset. Onda hangi faziletler vardır?" dedi. Resûlallah (s.a.v) de şöyle buyurdu: "Cum'a gününde beş özellik vardır: 1-Allah Âdem'i o gün yarattı ve on günde yeryüzüne indirdi 2-Allah Âdem-

[474] Metâlîbu'l-Âliye;372
[475] Metâlîbu'l-Âliye;578
[476] Metâlîbu'l-Âliye;623

'in ruhunu o günde aldı. 3- O günde öyle bir saat/vakit vardır ki, Müslüman bir kimse o anda dua etse, günah olan bir istekte veya akrabalık bağlarını kesmek anlamına gelecek bir dilekte bulunmadıkça Allah mutlaka istediğini ona verir. 4-Kıyamet o gün kopar. 5- Bütün mukarrep melekler, gökler, yerler, dağlar ve rüzgârlar Cum'a gününden çekinirler."[477]

***

478. İbnu Abbâs'dan (r.a) Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: "Size meleklerin en üstününü söyleyeyim mi? Cebraildir. Peygamberlerin en üstününü söyleyeyim mi? Adem'dir. Günlerin en üstününü söyleyeyim mi? Cum'a günüdür. Ayların en üstününü söyleyeyim mi? Ramazan ayıdır. Gecelerin en üstününü söyleyeyim mi? Kadir gecesidir. Kadınların en üstününü söyleyeyim mi? Meryem binti İmran'dır."[478]

***

479. Enes'den (r.a) Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: "Kim Cum'a günü sabah namazından önce üç defa "Kendisinden başka ilah bulunmayan Allah'tan bağışlanma diler, ona tövbe ederim" diye dua ederse, günahları denizköpüklerinden daha çok olsa bile bağışlanır." [479]

---

[477] Metâlîbu'l-Âliye;635
[478] Mecmuz'-Zevâid;3005
[479] Mecmuz'-Zevâid;3019

***

480. Ebû Said el-Hudrî'den (r.a): Bir gün Rasûlullah (s.a.v) bize hutbe okuyarak şöyle buyurdu: "Kuşkusuz Allah, size Cum'a namazını bu makamımda, bu anımda, bu ayımda ve bu yılımda kıyamet gününe kadar farz kıldı. Kim, adil veya zalim devlet başkanının varlığında Cum'a namazını mazeretsiz olarak terk ederse, Allah o kimsenin işlerini yoluna koymasın, işlerinde bereket olmasın. Dikkat edin. Böyle birinin ne namazı, ne de haccı kabul edilir. Dikkat edin. Böyle birinin hiçbir iyiliği de kabul olunmaz. Dikkat edin. Sadakası da kabul edilmez."[480]

***

481. Ebû Hüreyre'den (r.a): "Rasûlullah (s.a.v) Cum'a günü namaza çıkmadan önce tırnaklarını keser, bıyık uçlarını alırdı."[481]

***

482. İbnu Ömer'den (r.a): "Rasûlullah (s.a.v) Cum'a günü Mescide girince minberin yanında oturanlara; minbere çıkınca da yönünü cemaate doğru dönerek onlara selam verirdi."[482]

***

483. İbnu Abbâs'dan (r.a) Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: "Cum'a günü imam hut-

[480] Mecmuz'-Zevâid;3029
[481] Mecmuz'-Zevâid;3036
[482] Mecmuz'-Zevâid;3119

be okurken konuşan kimse, sırtında ciltlerle kitap taşıyan eşeğe benzer. Ona “sus” diyenin de Cum’ası geçersizdir.”[483]

484. İbnu Abbâs’dan (r.a): Rasûlullah (s.a.v) Cum’a namazı öncesinde dört rekat, sonrasında da dört rekat namaz kılardı. Bu dört rekat sünnet namazın aralarını (selamla) ayırmazdı.[484]

***

[483] Mecmuz’-Zevâid;3123
[484] Mecmuz’-Zevâid;3190

27-YOLCU NAMAZI

485. Enes'den (r.a): "Medine 'de öğle namazını Rasûlullah (s.a.v) ile birlikte dört rek'at kıldık. Mekke 'ye gitmek üzere yola çıkıp Zülhuleyfe 'ye gelince ikindiyi iki rek'at kıldı.''[485]

***

486. İbnu Abbâs'dan (r.a): "Rasûlullah (s.a.v) Medîne'den Mekke 'ye gitmek üzere yola çıktı. Allah'dan başka hiç bir şeyden korkmuyordu. Yolda namazı ikişer ikişer (yani kısaltarak) kıldı. ''[486]

***

487. Hz. Enes'den (r.a):"Rasûlullah (s.a.v) ile birlikte Mekke 'ye gitmek üzere Medîne'den çıktık. Peygamberimiz yolda farz namazları ikişer ikişer kılıyordu. Medîne 'ye dönünceye kadar hep böyle yaptı. ''

Enes 'e: "Mekke 'de ne kadar kaldınız? '' diye sorulmuştu:

---

[485] Buharî, Taksirû's-Salât 5, Hacc 24, 25, 27,117,119, Cihâd 104,126; Müslim, Salatu'l- Müsâfîrîn 11, (690); Ebû Dâvud, Salât 271, (1202) ; Tirmiz, Salât 391, (546); Nesâi, Salât 17, (1, 237).

[486] Tirmizî, Salât 391, (547); Nesâî, Taksîru's-Salât 1, (3,117).

"Orada on gün kıldık'' dedi. ''[487]

***

488. İbnu Abbâs'dan (r.a): "Rasûlullah (s.a.v) Mekke 'de ondokuz gün kaldı ve namazları kısalttı. Biz de (bundan böyle) sefer yapıp ondokuz gün bir yerde kaldık mı namazları hep kısaltırdık, ondokuzdan fazla kaldık mı artık namazları dörde tamamlardık."

Ebû Dâvud'un bir diğer rivayetinde "....Onyedi gün '' denmiştir. Nesâî 'nin bir diğer rivayetinde: "Fetih senesinde Mekke 'de onbeş gün kaldı ve namazları bu sürede kısalttı. "[488]

***

489. Hârise İbnu Vehb'den (r.a) : "Rasûlullah (s.a.v) Mina'da bize, sayıca en çok olduğumuz ve en fazla güven içinde olduğumuz bir zamanda namazı iki rek'at kıldırdı."[489]

***

[487] Buharî, Taksir 1, Megâzî 52; Müslim, Salatu 'l-Müsâfirin 15, (693) ; Ebû Dâvud, Salât 279, (1233); Tirmizî, Salât 392, (548); Nesâî, Taksîru's-Salât 4, (3, 121).

[488] Buharî, Taksîr 1, Megâzî 52, Ebû Dâvud, Salât 279, (1230, 1231, 1232); Tirmizî, Salât 392, (549); Nesâi, Taksîru's-Salât 4, (3, 121).

[489] Buharî, Taksîr 2, Hacc 84; Müslim, Salâtu'l-Müsâfirîn 21, (696); Ebû Dâvud, Hacc 77, (1965); Tirmizî, Hacc 52, (882); Nesâî, Taksîru ' s-Salât 3, (3, 119, 120).

490. Hz. Ömer (r.a), Mekke'de namazı halka iki rek'at kıldırdı. Selamı verince:

"Ey Mekkeliler!" Namazlarınızı dörde tamamlayın.Biz yolcuyuz bu sebeple iki rekat kıldık!" dedi.[490]

***

491. Hz. Enes'den (r.a): "Rasûlullah (s.a.v), güneş batıya yönelmeden yola çıkınca, öğle namazını ikindi vaktine erteler, ikindi olunca mola verir, öğle v ikindi namazını beraber kılardı. Yola çıkmadan önce güneş batıya meyletti (öğle vakti girdi) ise, hareketten önce öğle ve ikindi namazlarını kılar sonra yola çıkardı.''[491]

492. İbnu Abbas'dan (r.a): "Rasûlullah (s.a.v) yolcu iken öğle ile ikindiyi birleştirirdi, akşam ile yatsıyı da birleştirirdi. "[492]

***

493. Ca'fer İbnu Muhammed İbni Mesleme'den (r.a): "Rasûlullah (s.a.v) öğle ve ikindi namazlarını; Arafat'ta tek bir ezan ve iki ayrı kâmetle kıldı. İki namaz arasında nafile namaz kılmadı. Müzdelife 'de de akşamla

---

[490] Muvatta, Kasru's-Salât 19, (1, 149).
[491] Buharî, Taksîru's-Salât 16, l5; Müslim, Müsâfirîn 46, (704); Ebû Dâvud, Salât 274, (1218, 1219) ; Nesâî, Mevâkît 42, (1, 284-285).
[492] Buharî, Taksîru's-Salât 13.

yatsıyı bir ezan ve iki kâmetle kıldı ve aralarında nafile kılmadı."[493]

***

494. İbnu Abbâs (r.a) demiştir ki: "Kim iki namazı özürsüz olarak cem ederse (birleştirirse) büyük günah kapılarından bir kapıya gelmiş olur."[494]

***

495. İbnu Ömer'den (r.a): "Rasûlullah'a (s.a.v) yolda arkadaşlık ettim. Ancak, yolculuk sırasında nafile namaz kıldığını hiç görmedim. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

"Rasûlullah'ta sizin için güzel örnek vardır" (Ahzâb 21). İbnu Ömer devamla der ki:

"Eğer nâfileyi kılsaydım farz namazları da tam kılardım."[495]

496. Berâ'dan (r.a): "Ben, Rasûlullah (s.a.v) ile onsekiz yolculukta beraber oldum. Onun, güneş meyledince öğleden önce kıldığı iki rek'at sünnet namazı terketiğini görmedim."[496]

***

[493] Ebû Dâvud, Menâsik 57, (1906).
[494] Tirmizî, Salât l38, (188).
[495] Buharî, Taksîru's-Salât 11; Müslim, Müsâfirin 9, (689); Muvatta; Kasru's-Salât 22, (1,150); Ebû Dâvud, Salât 276, (1223); Tirmizî, Salât 391, Nesâî, Taksîru's-Salât 5, (3, 122; 123).
[496] Ebû Dâvud, Salât 276,(1222);Tirmizî, Salât 393,(550).

497. Hz. Âişe'den (r.a): "Rasûlullah (s.a.v) ile birlikte umre yapmak üzere Medine'den Mekke 'ye doğru yola çıktık. Mekke 'ye gelince:

"Ey Allah 'ın Resûlü! Annem babam sana feda olsun. Sen kısa kıldın, ben tam kıldım, sen yedin ben oruç tuttum, (ne dersiniz?) '' dedim. Şu cevabı verdi:

"Ey Aişe güzel yaptın! '' buyurdu ve bu işimde beni kınamadı '' dedi. ''[497]

***

498. Hz. Osman'dan (r.a): Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: "Yolcu herhangi bir memlekette evlendiği zaman artık oranın halkından biri olur ve namazlarını mukim gibi dört rekât olarak kılar." [498]

[497] Nesâî, Taksîru's-Salât 4, (3, 122).
[498] Mecmuz'-Zevâid;2949

28-HAVF (KORKU) NAMAZI BÂBI

499. Sehl İbnu Ebî Hasme'den (r.a): "Rasûlullah (s.a.v) ashabına korku namazı kıldırdı. Bu sebeple ashabı arkasında iki saf yaptı. Hemen arkasında bulunan safa birinci rek'ati kıldırdı. Sonra ayağa kalktı ve arkasındakilere bir rek'at namaz kıldırıncaya kadar ayakta kaldı. Sonra gerideki safta bulunanlar ilerledi, ön safdakiler de geriledi. Bu şekilde ilerleyenlere de bir rek 'at namaz kıldırdı. Sonra gerileyenler bir rek 'at namaz kılıncaya kadar yerinde oturdu. Sonra da selam verdi.''[499]

***

500. Câbir'den (r.a): "Biz Zâturrikâ 'da Rasûlullah (s.a.v) ile beraberdik. Koyu gölgeli bir ağacın yanına gelmiştik. Bu ağacı, altında dinlenmesi için Peygamber efendimize bıraktık. (Rasûlullah kılıcını ağaca asıp dinlenmeye çekilmişti ki, O 'nu gizlice takip eden) müşriklerden biri gelip (asılı olan kılıcı kapıp) kınından sıyırıp Rasûlullah'a:

---

[499] Buharî, Megâzi 31; Müslim, Müsâfirin 309, (841); Muvatta, Salâtu'l-Havf 1, (1,183); Tirmizî; Salât 398, (565); Ebû Dâvud, Salât, 282, (1337, 1338, 1339); Nesâî, Salâtu'l-Havf 1, (3,170-171)

"Benden korkuyor musun?" dedi. Peygamber efendimiz:

"Hayır!" deyince"

"Peki seni benden kim kurtaracak?"

"Allah!" diye cevap verdi. Durumdan haberdar olan ashab adamı tehdîd etti. O da kılıncı kınına koydu ve ağaca astı. Sonra namaz kılındı. Rasûlullah (s.a.v) bir guruba iki rek'at kıldırdı. Bunlar geri çekildiler. Sonra ikinci gurup geldi, onlarada iki rek'at namaz kıldırdı. Rasûlullah 'ın namazı dörde tamamlanmıştı, cemaatin namazı ise iki rek'atti."[500]

***

501. Ebû Ayyâş ez-Zürâkî'den (r.a): "Biz Usfân 'da Rasûlullah (s.a.v) ile beraberdik. Müşriklerin başında (henüz müslüman olmayan) Hâlid İbnu'l-Velîd vardı. Öğleyi kılmıştık. Müşrikler (kendi kendilerine aralarında şöyle) konuştular: "İyi bir fırsat elimize geçmişti, onlar namazda iken saldırsaydık ya!''

Bunun üzerine hemen kasr (namazı kısaltma) ile ilgili âyet öğle ile ikindi arasında nâzil oldu. İkindi vakti olunca, Rasûlullah (s.a.v)kalkıp kıbleye karşı durdu. Müşrikler de önlerindeydi. Arka tarafına da bir saf yaptı. Bu safın arkasına da bir saf koydu. Rasûlullah rükûya varınca hep birlikte rükû

[500] Buharî, Megâzi 31, 84, 87; Müslim; Müsâfirîn, 307- 311, (840,843); Nesâî, Salâtu'l-Havf 1, (3, 175, 176, 178).

yaptılar. Rasûlullah secde yaptı, hemen arkasındaki safdakiler de secde yaptı. Diğerleri (rükûdan) doğrulup onları korumak üzere kıyamda kaldılar. Bunlar iki secdeyi tamamlayıp kalkınca arkalarında bulunanlar secdeye gittiler. Sonra Rasûlullah 'ın arkasındaki saftakiler diğerlerinin yerlerine gittiler, arkadaki saftakiler de öndekilerin yerine ilerlediler. Sonra Rasûlullah rükûya gitti, hepsi O'nunla birlikte rükû yaptı. Sonra Rasûlullah secde yaptı ve hemen arkasındaki safdakiler de secde yaptılar. Bu sırada arkadakiler bunları korumak üzere kıyamda kaldılar.

Allah Rasûlü ve arkasındakiler oturunca, en arkadakiler secdeye gittiler. Sonra hep beraber oturup hep beraber selam verdiler."[501]

***

502. İbnu Ömer'den (r.a): "Rasûlullah (s.a.v) korku namazını iki gruptan birine tek rek 'at olarak kıldırırken, diğer grup düşmana karşı durmuştur. Kılanlar kalkıp, düşmana dönük vaziyette, (bekleyen) arkadaşlarının yerine geçtiler, onlar da gelip (Rasûlullah 'ın arkasına geçtiler), O da bunlara bir rek 'at namaz kıldırdı, sonra da

[501] Ebû Dâvud, Salât 281, (1236); Nesâî, Salâtu'l-Havf 1, (3, 176-177).

bu iki gruptan her biri birer rek 'at namazlarını kaza ettiler.''[502]

***

503. Ebû Hüreyre'den (r.a): "Rasûlullah (s.a.v) Dacnân ile Usfân arasına, müşriklerle sarılmış bir yere indi. Müşrikler (aralarında):

"Bu müslümanların bir namazları var (topluca kılarlar), bu onlara evlatlarından da, eşlerinden de kıymetlidir. İşte bu, ikindi namazlarıdır. Hazırlığınızı yapın, üzerlerine toptan bir kerede çullanın!'' dediler. Cebrail (a.s), Rasûlullah (s.a.v)'a gelerek ashabını iki kısma ayırmasını, onlardan bir grupla namaz kılarken diğer grubun geri tarafta ayakta beklemesini, tedbirli olmalarını ve silahlarını beraberlerinde almalarını, birinci gruba bir rek'at kıldırmasını, bu kısmın birinci rekatten sonra geri çekilmesini, arkadaki grubun öne ilerlemesini, bu yeni gruba da bir rek 'at kıldırmasını, böylece her bir grubun Rasûlullah 'la birlikte birer rek 'atlerinin olmasını, Rasûlullah 'ın da böylece iki rek'at kılmış olmasını emretti."[503]

***

[502] Buharî, Salatu'l-Havf 2, Megâzî 31, Tefsir, Bakara 44; Müslim, Müsâfirîn 205, (839); Muvatta, Salâtu'l-Havf 3, (1, 184); Ebû Dâvud, Salât 285, (1243); Tirmizî, Salât 398, (564); Nesâî, Salâtu'l-Havf 1, (3, 171, 173).

[503] Ebû Dâvud, Salât 284, (1240,1241); Tirmizî, Tefsîr, Nisa, (3038); Nesâî, Salâtu'l-Havf 1, (3, 173, 174).

504. Abdullah b. Mes’ud’dan (r.a): Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: “Korku namazında yanılma yoktur.”[504]

***

[504] Mecmuz’-Zevâid; 2930

29-BEŞ VAKİT NAMAZA BAĞLI NAFİLELER

505. İbnu Ömer'den (r.a): "Rasûlullah (s.a.v) ile birlikte iki rek 'at öğleden evvel, iki rek 'at sonra, iki rek 'at Cum'adan sonra, iki rek'at akşamdan sonra, iki rek 'at yatsıdan sonra namaz kıldım. Akşam ve yatsı(dan sonrakiler) evinde idi.''[505]

***

506. Hz. Aişe'den (r.a): "Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu:

"Sünnette gelen oniki rek 'ate kim devam ederse Allah ona cennette bir ev bina eder: Bu oniki rek'atin:

Dördü öğleden önce,

İkisi öğleden sonra,

İkisi akşamdan sonra,

İkisi yatsıdan sonra,

[505] Buharî, Teheccüd.29, 25, 34; Cum'a 39; Müslim, Müsafirîn 291, (729), Cum'a 71, (882); Muvatta, 69, (1,166); Ebû Dâvud, Salât 290, (1252); Nesâî, İkâmet 64, (2,119), Cum'a 43, (3, 113) ; Tirmizî, Salât 220, (433, 434).

İkisi de sabahtan önce.''[506]

***

507. Hz. Ali'den (r.a): "Rasûlullah (s.a.v) sabah ve ikindi hariç her namazın arkasından iki rek'at (nafile) kılardı."[507]

***

508. Hz. Aişe'den (r.a): "Rasûlullah (s.a.v) nafilelerden hiç birine, sabah namazının iki rek 'atlik nafilesi kadar aşırı ilgi göstermemiştir."[508]

***

509. Hz. Âişe'den (r.a): "Rasûlullah (s.a.v) sabah namazında ezanla kamet arasında hafif (kısa) iki rek 'at namaz kılardı.''

Nesâî 'nin bir başka rivayetinde şöyle gelmiştir: "Müezzin sabah ezanını bitirince kalkar, sabah namazından önce ve ufukta fecrin açılmasından sonra iki rek'at hafif namaz kılar, sonra da sağ yanının üzerine yatardı.''[509]

***

---

[506] Tirmizî, Salât 206, (414); Nesâî, Kıyamu'l- Leyl 66, (3, 260); İbnu Mâce; İkâmet 100, (1142).

[507] Ebû Dâvud, Salât 299, (1275).

[508] Buharî, Teheccüd 27; Müslim, Salâtu'l-Müsafirin 96, (725); Ebû Dâvud, Salât 291, 292, (1254, 1258) ; Tirmizî; Salât 307, (416); Nesâî; Kıyâmu'l-Leyl 56, (252).

[509] Buharî, Teheccüd 28, 12; Müslim, Müsafirin 90, (724); Muvatta, Salâtu'l-Leyl 29, (1, 127); Ebû Dâvud, Salât 292, (1, 255); Nesâî, Kıyâmu'l-Leyl 60, (3, (256); 58, (3, 252-253).

510. İbnu Abbas'dan (r.a): "Rasûlullah (s.a.v) sabah namazının sünnetinin iki rek'atında çoğunlukla şunları okurdu:

Birinci rek'atta (mealen): "(Ey müminler) deyin ki:"Biz Allah'a, bize indirlene; Kur'an'a, İbrahim'e, İsmail'e, İshak'a, Ya'kûb'a ve torunlarına (esbâta) indirilenlere, Musâ'ya, İsâ'ya verilenlere ve bütün peygamberlere Rabbleri katından verilen (Kitap ve âyetlere) îman ettik. Onlardan hiç birini (kimine inanmak, kimini inkâr etmek suretiyle) diğerinden ayırd etmeyiz. Biz, (Allah'a) teslim olmuş (müslümanlar)ız'' (Bakara 136).

İkinci rek'atte de, Al-i İmran sûresindeki şu âyet (meâlen): "Deki: "Ey Ehl-i Kitap (Yahudiler, Hıristiyanlar) hepiniz bizimle sizin aranızda eşit (ve âdil) bir kelimeye gelin. (Şöyle) diyerek: "Allah'tan başkasına tapmayıp, Ona hiç bir şeyi eş tutmayalım. Allahı bırakıp da kimimiz kimimizi Rabler (diye) tanımayalım (Buna rağmen) eğer yine yüz çevirirlerse (o halde) deyin ki: "Şahid olun, biz muhakkak müslümanlarız" (64. âyet).[510]

***

511. İbnu Mes'ud'dan (r.a): "Ben bir ay kadar Rasûlullah (s.a.v)'ı göz ucuyla tâkib ettim, sabahın farzdan önce kılınan iki

[510] Müslim, Müsafirin 99, (727); Ebû Dâvud, Salât 292, (1259); Nesâî, İftitah 38, (2, 155).

rek'atinde şu sureleri okuyordu: "Kul yâ eyyühe'l-Kâfirun'' ve "Kulhüvallahu ahad."[511]

***

512. Hz. Âişe'den (r.a): "Rasûlullah (s.a.v) sabahın iki rek'at nafilesini kıldı mı; uyanıksam benimle konuşurdu, değilsem, müezzin namaz için kamet okuyuncaya kadar yatardı.''[512]

***

513. Ebû Hüreyre'den (r.a): "Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: "Biriniz, sabahın farzından önce iki rek'atlik sünneti kılınca sağı üzerine yatsın."[513]

***

514. Ebû Hüreyre'den (r.a): "Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: "Kim sabah namazının iki rek'at sünnetini vaktinde kılamazsa güneş doğduktan sonra kılsın.''[514]

***

515. Hz. Ali'den (r.a):"Rasûlullah (s.a.v) öğleden önce dört, öğleden sonra da iki rek'at kılardı.''[515]

***

---

[511] Tirmizî, Salât 308, (417).
[512] Buharî, Teheccüd 24, 26 ; Müslim, Müsafirin 133, (743) ; Ebû Dâvud, Salât 293, (1, 262, 1263); Tirmizî, Salât 309, (418).
[513] Ebû Dâvud, Salât. 203, (1261) ; Tirmizî, Salât 311, (420).
[514] Tirmizî, Salât 314, (423).
[515] Tirmizî, Salât 315, (424).

516. Hz. Aişe'den (r.a): "Rasûlullah (s.a.v) öğlenin farzdan önceki dört rek'atli sünneti, namazdan önce kılamazsa sonra kılardı.''[516]

***

517. Ümmü Habîbe'den (r.a): "Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: "Kim öğleden önce dört, öğleden sonra da dört (rek'at nafile) kılarsa, Allah onu ateşe haram eder. ''[517]

***

518. Ebû Eyyûb'dan (r.a): "Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: "Öğlenin farzından önce tek bir selamla kılınan dört rek'at nafile var ya bunların önünde sema kapıları açılır.''[518]

519. Abdullah İbnu's-Sâib'den (r.a): "Rasûlullah (s.a.v) güneşin zevalinden sonra ve öğleden önce dört rek 'at namaz kılardı ve derdi ki: "Şimdi semâ kapılarının açıldığı bir vakittir. Bu anda salih bir amelimin oraya yükselmesini isterim.''[519]

***

520. Hz. Ömer'den (r.a): "Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: "Öğle namazının farzından önce zevâlden sonra dört rek'at var-

---

[516] Tirmizî, Salât 317, (426).
[517] Ebû Dâvud, Salât 296, (1269); Tirmizî, Salât 317, (427, 428); Nesâî, Kıyâmu'l-Leyl 67, (3, 265).
[518] Ebû Dâvud, Salât 296, (1270) ; İbnu Mâce, İkâmet 105, (1157).
[519] Tirmizî, Salât 347, (478).

dır ki bunlar seherde benzerleri değerindedirler. Her ne varsa, bu saatte mutlaka Allah'ı tesbîh eder. ''

Rasûlullah sonra şu âyeti okudu:

"Allah'ın yarattığı şeylerin gölgeleri sağa sola vurarak, Allah'a boyun eğerek secde etmekte olduklarını görmüyorlar mı?''(Nahl 48).[520]

521. Hz. Ali'den (r.a):"Rasûlullah (s.a.v) ikindiden önce iki rek'at kılardı.''[521]

***

522. İbnu Ömer'den (r.a): "Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: "İkindiden önce dört rek'at nafile kılan kimseye Allah rahmetini bol kılsın.''[522]

***

523. Hz. Enes'den (r.a): "Müezzin akşam ezanını okuduğu zaman Rasûlullah (s.a.v)'ın ashâbından bir grup kalkıp mescidin sütunlarına doğru koşup Rasûlullah (s.a.v) (evinden) çıkıncaya kadar akşamdan önce ikişer rek'at nafile kılıyordu.''[523]

***

[520] Tirmizî, Tefsir, Nahl (3127).
[521] Ebû Dâvud, Salât 297, (1272).
[522] Ebû Dâvud, Salât 297, (1271); Tirmizî, Salât 318, (430).
[523] Buharî, Ezân 14, Salât 95; Müslim, Müsafirîn 303, (837); Nsâî, Ezân 39, (2, 28, 29).

524. Abdullah İbnu Mugaffel el-Müzenî'den (r.a): "Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu:

"Akşamdan önce iki rek'at namaz kılın! '' (Efendimiz) sonra, insanların bunu bir sünnet yapmasından korkarak " Dileyen kılsın'' dedi. ''[524]

***

525. İbnu Ömer'den (r.a): "Rasûlullah (s.a.v) ile birlikte, akşam namazından sonra evinde iki rek'at sünneti kıldım."[525]

***

526. Ka'b İbnu Ucre'den (r.a): "Rasûlullah (s.a.v), Benî Abdi'l-Eşhel mescidinde akşam namazını kılmıştı. Cemaat, farzı bitirince nafileyi kılmaya başladı. Bunu gören Rasûlullah: "Bu, evlerin namazıdır'' buyurdular. ''[526]

***

527. Şureyh İbnu Hâni'den: "Hz. Âişe'ye (r.a) Rasûlullah (s.a.v)'ın namazından sordum. Dedi ki:

"Yatsıyı her kılışında yanıma gelince mutlaka dört veya altı rek 'at nafile namaz kılardı. Bir gece yağmura yakalandık. Peygamber efendimiz'e bir post yaydık, postta

---

[524] Ebû Dâvud, Salât 300,(1281); Buhari Teheccüt 35, İ'tisâm 27; Müslim, Müsafirîn 304, (838).
[525] Tirmizî, Salât 320, (432).
[526] Ebû Dâvud, Salât 304, (1300) ; Nesâî, Kıyâmu'l-Leyl 1, (3, 198, 199).

suyun akmakta olduğu bir deliğe hâlâ bakar gibiyim. Efendimizin, elbisesini hiçbir surette yerden sakındığını görmedim.[527]

***

528. Hz. Câbir'den (r.a):"Rasûlullah (s.a.v) hutbe verirken bir adam girdi.

Rasûlullah adama: "Namaz kıldın mı?'' dedi.

Adam: "Hayır!'' dedi. Efendimiz:

"Öyleyse iki rek'atini kıl!" diye emretti.''[528]

***

529. Ebû Hüreyre'den (r.a): "Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: "Sizden biri Cum'a namazını kıldıktan sonra, dört rek'at nafil namaz kılsın."[529]

***

530. Nâfi'den (r.a): "İbnu Ömer (r.a), Cum'a günü bir adamın Cum'a namazını kılarken durduğu yerden hiç kımıldamaksızın iki rek'at daha kılmaya devam ettiğini görmüştü, adamı bundan men etti ve:

"Cum'a namazını dört mü kılıyorsun?'' dedi. İbnu Ömer, Cum'a günü evinde iki rekât kılar ve etrafındakilere:

---

[527] Ebû Dâvud. Salât 305, (1303).

[528] Buharî, Cum'a 32, 33, Teheccüd 25; Müslim, Cum'a 55, Ebû Dâvud, Cum'a 237; Tirmizi, Salât 367, (510); .Nesâî, Cum'a 21, 27, (3, .103, 107).

[529] Müslim, Cum'a 67, (881); Ebû Dâvud, Salât 244, (1131); Tirmizî, Salât 376.

"Rasûlullah böyle kılardı!'' derdi.''[530]

[530] Buharî, Cum'a 39, Teheccüd 25, 29; Müslim, Cum'a 70, (882); Ebû Dâvud, Salât 244, (1127, 1128); Tirmizî, Salât 376, (521, 522); Nesâî, Cum'a 42, 44, (3, 113).

30-VİTİR NAMAZI

531. Hz. Büreyde'den (r.a): ''Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu : "Vitr namazı haktır. Kim bunu kılmazsa bizden değildir." Bu cümleyi Peygamberimiz üç kere tekrar etti.''[531]

***

532. Hz. Ali'den (r.a): "Vitir namazı farz namaz gibi kesin değildir. Ancak Rasûlullah (s.a.v): "Allah tektir, tek'i sever. Öyleyse ey Ehl-i Kur'an vitri kılın!" buyurmuştur.''[532]

***

533. İbnu Ömer'den (r.a): "Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: "Gece namazınızın sonu tek rek'at olsun. "[533]

***

534. Ebû Eyyûb'den (r.a): "Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: "Vitir her müslüman üzerine bir haktır (vazifedir). Kim beş ile vitir kılmayı severse yapsın. Kim de üç ile vitir kılmak isterse yapsın. Kim tek rek'atla vitr kılmayı dilerse kılsın."[534]

---

[531] Ebû Dâvud, Salât 337, (1419).

[532] Tirmizî, Salât 333 (453, 454); Ebû Dâvud, Sa1ât 336, (1416) ; Nesâî, Kıyâmu'l-Leyl 27, (3, 228, 229).

[533] Buharî, Vitr 4; Müslim, Müsafirîn l49, (751); Ebû Dâvud, Salât 343, (1438); Nesâî, Kıyâmu'l-Leyl 30, (3, 230, 231).

[534] Ebû Dâvud, Salât 338, (1422); Nesâî, Salâtu'l-Leyl 40,(3,238, 239) İbnu Mace, İkâmet, 123, (1190).

***

535. İbnu Ömer'den (r.a): "Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: "Vitir gecenin sonunda kılınır. ''

Buharî'nin bir rivayetinde şöyle denmiştir: "Gece namazı ikişer ikişerdir. Gece namazından ayrılacağın zaman, tek rek'at daha kıl, bu sana kıldığın namazların tek olmasını sağlar."[535]

***

536. Abdülazîz İbnu Cüreye anlatıyor: "Hz. Âişe'ye (r.a) Rasûlullah hangi ayetleri okuyarak vitir namazı kılardı? Diye sorduk. Şöyle dedi: "Birinci rek'atte A'lâ suresini, ikinci rek'atte Kâfirun suresini, üçüncü rek'atta ise Kulhüvallahü ahad ve Muavvizateyn'i okurdu.''[536]

***

537. Hârice İbnu Huzafe'den (r.a): "Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: " Allah size (öyle) bir namazla yardım etti ki, O sizin için kızıl deve sürülerinden daha hayırlıdır. İşte bu namaz vitirdir. Allah onu,

---

[535] Buhar, Vitr 1, Salât 24, Teheccüt 10; Müslim, Müsafirin 155-147, (749, 753); Muvatta, Salâtu'l-Leyl 13, (1, 123); Tirmizî, Salât 323, (437); Nesâî, Kıyâmu'l-Leyl 26, (3, 227, 228); 35, (3, 233).

[536] Ebû Davud, Salât 339, (1424); Tirmizî, Salât 340, (463), Nesâi, Kıyamu'l-Leyl 47, 48, (3, 244,245).

sizin için yatsı namazı ile şafağın sökmesi arasına koydu.''[537]

***

538. Hz. Âişe'den (r.a): "Rasûlullah (s.a.v) her gece vitir kılardı. Gecenin evvelinde de kıldı, ortasında da kıldı; sonunda da kıldı. Ölümü sırasında gecenin sonunda kıldı."[538]

***

539. Câbir'den (r.a): "Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: "Kim gecenin sonunda kalkamamaktan korkarsa vitrini gecenin başında kılsın. Kim gecenin sonunda kalkmayı umuyorsa gecenin sonunda vitrini kılsın. Çünkü gecenin sonunda kılınan namaz (gece ve gündüz meleklerinin huzurlarında ve şehadetleri altında kılındığı için) meşhûd ve mahzûrdur. Bu yüzden gecenin başında kılanana namaza göre daha faziletlidir."[539]

***

540. Ebû,Katâde (r.a) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v), Hz. Ebû Bekr (r.a)'e:

"Vitri ne zaman kılıyorsun?'' diye sordu. Hz. Ebû Bekr:

---

[537] Ebû Dâvud, Salât 336, (1418); Tirmizî, Salât 332; (452).

[538] Buharí, Vitr 2, Müslim, Müsafirîn 137, (745); Nesâî, Kıyamu'l-Leyl 30, (3, 230); Tirmizî, Salât 334, (456), Sevâbu'l-Kur'an 23, (2925) ; Ebû Dâvud, Salât 343, (1435,1437).

[539] Müslim, Müsafirin 162, (755); Tirmizî, Salât 334, (455).

"Gecenin başında kılıyorum!'' dedi. Aynı şekilde:

"Vitri ne zaman kılıyorsun?" diye Hz. Ömer'e de sordu:

"Gecenin sonunda kılıyorum!'' dedi. Bunun üzerine Peygamber efendimiz, Hz. Ebû Bekr'e:

"Sen ihtiyatla amel ediyorsun!'' dedi. Hz. Ömer'e de:

"Sen de kuvetli olan, takvaya uygun olan ile amel ediyorsun!'' buyurdu."[540]

***

541. Ebû Sâid'den (r.a): "Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu:

"Vitir namazını kılmadan kim uyur veya unutursa hatırladığında veya uyandığında hemen kılsın."[541]

***

542. Hz. Ali'den (r.a): "Rasûlullah (s.a.v) vitrni kılarken şu duayı okurdu:

اللهم إني أعوذ برضاك من سخطك وأعوذ بمعافاتك من عقوبتك وأعوذ بك منك لا أحصي ثناء عليك أنت كما أثنيت على نفسك

"Allah'ım! Öfkenden rızana sığınırım. Cezandan affına sığınırım. Senden sana sığınırım. Sana (yapılması gereken) senayı (övgü-

[540] Muvatta, Salâtu'l-Leyl 16, (1,124); Ebû Dâvud, Salât 342, (1434).
[541] Ebû Dâvud, Salât 341, (1431);Tirmizî, Salât 342, (465).

yü) sayamam. Sen, kendi nefsine yaptığın övgüdeki gibisin."[542]

***

543. Ebû Said'den (r.a): Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: "Kim vitir namazını kılmadan uyursa veya onu unutursa hatırlayınca hemen kılsın."[543]

***

[542] Tirmizî, Dâ'avât 123, (3561); Ebû Dâvud, Salât 340, (1427); Nesâî, Kıyâmu'l-Leyl 51, (3, 249).
[543] Ebû Dâvud, Vitr, 6, İbnu Mâce, İkametüs Salât, 122.

31-GECE NAMAZI

544. Hz. Bilal'den (r.a): Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: "Size geceleyin kalkmayı tavsiye ederim. Çünkü o, sizden önce yaşayan salihlerin âdetidir; Rabbinize yakınlık (vesîlesi)dir; günahlardan koruyucudur; kötülüklere keffarettir, bedenden hastalığı kovucudur."[544]

***

545. İbnu Amr İbni'l-As'dan (r.a): "Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: "Kim geceyi on âyet, okuyarak ibadetle geçirirse gafiller arasına yazılmaz. Kim de yüz âyetle gecesini ihya ederse "kânitîn" zümresine yazılır. Kim de bin âyet okuyarak geceyi ihya ederse mukantırîn (büyük ecir kazananlardan) arasına yazılır."[545]

***

546. Ubâdetu'b'nu's-Sâmit'den (r.a): "Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: "Geceleyin kim uyanırsa şunu söylesin:

"Allah'tan başka ilâh yoktur, O birdir, ortağı yoktur. Mülk O'nundur, hamd de O'na aittir, O herşeye kâdirdir. Hamd Allah'a

---

[544] Tirmizî, Da'avât 112, (3543, 3544).
[545] Ebû Dâvud, Salât 326, (1398).

aittir, Allah eksiklikten uzaktır, Allah büyüktür, bütün amel ve ibadetler için gereken güç ve kuvvet Allah'tandır.

Sonra Peygamber efendimiz buyurdu: "Rabbim beni affet!'' desin veya dua ederse duasına cevap verilir. Eğer abdest alır ve namaz kılarsa namazı kabûl edilir.''[546]

***

547. Muğîre İbnu Şu 'be (r.a) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v) ayakları kabarıncaya kadar geceleri kalkıp namaz kılardı. Kendisine: "Allah senin geçmiş ve gelecek günahlarını affetti (niye kendini bu kadar hırpalıyorsun?)'' denildi. .

"Şükredici bir kul olmayayım mı?" cevabını verdi."[547]

***

548. Hz. Âişe (r.a) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v) gece namazını hiç terketmezdi. Öyle ki hastalanacak veya ağırlık hissedecek olsa otururak kılardı."[548]

***

549. Hz. Ebû Hüreyre'den (r.a): "Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: "Allah, geceleyin kalkıp namaz kılan ve hanımını da

---

[546] Buharî, Teheccüd 21.
[547] Buharî, Teheccüd 16, Tefsir, Feth 1, Rikâk 20; Müslim, Sıfatu'1-Münâfikîn 79, (2819); Tirmizî, Salât 304, (412); Nesâi, Kıyamu'l-Leyl 17, (3, 219).
[548] Ebû Dâvud, Salât 307, (1307).

uyandıran, hanımı kalkmak istemezse yüzüne su döken kula rahmetini bol kılsın.

Allah, geceleyin kalkıp namaz kılan, kocasını da uyandıran, kocası kalkmak istemezse yüzüne su döken kadına da rahmetini bol kılsın.''[549]

***

550. Ebû Hüreyre'den (r.a): "Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: "Biriniz uyuyunca ensesine şeytan üç düğüm atar. Her düğümü atarken, düğüm yerine eliyle vurarak üzerine uzun bir gece olsun, yat" dileğinde bulunur. Adam uyanır ve Allah'ı zikrederse bir düğüm çözülür, abdest alacak olursa bir düğüm daha çözülür, namaz kılarsa bütün düğümler çözülür ve böylece canlı ve hoş bir şekilde sabaha erer. Aksi halde habis ruhlu (içi kararmış) ve uyuşuk bir halde sabaha kavuşur."[550]

***

551. İbnu Mes 'ud (r.a) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v)'ın yanında bir adamın ismi geçti ve sabaha kadar uyuduğu, namaz kılmadığı söylendi. Peygamber efendimiz:

---

[549] Ebû Dâvud, Salât 307, (1308); Nesâî, Kıyamu'l-Leyl 5, (3, 205).

[550] Buharî, Teheccüd 12, Bed'ü'l-Halk 11; Müslim, Müsafirîn 207, (776); Muvatta, Kasru's- Salât 95, (1, 176); Ebû Dâvud, Salât 307, (1306); Nesâî, Kıyâmu'1-Leyl 5, (3, 203).

"Bu adamın kulağına şeytan işemiştir" buyurdu. ''[551]

***

552. Hz. Âişe'den (r.a): "Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu:

"(Sürekli olarak) geceleyin namaz kılan bir kimse, uykunun ağırlığıyla (bir gece uyuya kalsa ve namazını kılamasa) Allah'u Teâlâ onun namazının sevabını yine de yazar. Onun uykusu (Allah'ın ona yaptığı bir ikram) bir sadaka olur."[552]

***

553. Mesrûk (r.a) anlatıyor: "Hz. Âişe (r.a) 'ye sordum:

"Rasûlullah (s.a.v)'a göre hangi amel faziletliydi? '' Bana:

"Devamlı olan !"diye cevap verdi. Ben tekrar:

"Gecenin hangi vaktinde kalkardı?" dedim

"Horozu işittiği zaman kalkardı!" diye cevap verdi."[553]

***

[551] Buharî, Teheccüd 13, Bed'ü'l-Halk 11; Müslim, Müsâfirîn 205, (774); Nesâî, Kıyâmu'l-Leyl 5, (3, 204).
[552] Muvatta, Salâtu'l-Leyl 1, (1,117); Ebû Dâvud, Salât 310, (1314); Nesâî, Kıyamu'l-Leyl 61, (3, 257).
[553] Buhari, Teheccüd 7, Rikâk 18, Müslim, Müsafirîn 131, (741); Ebû Dâvud, Salât 312, (1317); Nesâî, Kıyamu'l-Leyl 8, (3, 208).

554. Hz. Âişe (r.a) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v)'ın gece namazı on rek'atti. Bir rek'at de tek rek'at olarak kılardı. Sabahın sünnetini iki rek'at kılardı. Böylece hepsi onüç rek'at olurdu.''[554]

***

555. Ebû Hüreyre'den (r.a): "Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: "Biriniz gece namazına kalkınca ilk önce iki hafif rek'atle namaza başlasın. Sonra dilediği kadar uzatsın.''[555]

***

[554] Buharî, Teheccüd 10, Müslim, Müsafirîn 121, 124, (736, 737); Muvatta, Salât'1-Müsafirîn 8, (1,120); Ebû Dâvd, Salât 316, (1334-1341-1361); Tirmizi, Salât 325; (439-445); Nesâî, Kıyâmu'l-Leyl 30, 35, 36, 44, 53, (3, 230, 233, 234, 239).

[555] Müslim, Müsafirîn 198, (768); Ebû Dâvud, Salât 313, (1323, 1324).

32-KUŞLUK NAMAZI

556. Ebû Hüreyre (r.a) anlatıyor: "Dostum Hz. Muhammed (s.a.v) bana her aydan üç gün oruç tutmamı, iki rek'at kuşluk namazı kılmamı ve yatmazdan önce de vitir namazı kılmamı tavsiye etti.''[556]

***

557. Ebû Zerr'den (r.a): "Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu:

"Her gün, sizin her bir eklem yeriniz için bir sadaka vermeniz gerekir. Her tesbih (Subhanallah) bir sadakadır. Her hamd (Elhamdülillah) bir sadakadır, her bir tehlîl (Lâ ilâhe illalah) bir sadakadır. İyiliği emretmek bir sadakadır. Kötülükten uzaklaştırmak bir sadakadır. Bütün bunlara, kişinin kuşlukta kılacağı iki rek'at namaz eşittir."[557]

***

558. Ebû Zerr ve Ebû 'd-Derdâ'dan (r.a): "Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: "Allah Teâlâ dedi ki: "Ey Adem oğlu! Günün evvelinde benim için dört rek'at namaz kıl, ben de

---

[556] Buharî, Teheccüd 33, Savm 60; Müslim, Müsafirîn 85, (721); Ebû Dâvud, Salât 342, (1432); Tirmizî, Savm 54, (760);Nesâî, Kıyâmu'l-Leyl 28, (3, 229).

[557] Müslim, Müsâfirîn 84, (720); Ebû Dâvud, Salât 301, (1286).

sana günün sonunu her türlü kötülüktenemin kılayım.''[558]

***

559. Ebû Hüreyre'den (r.a): "Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: "Kim kuşluk vaktinde iki rek'at namaz kılmaya devam ederse, deniz köpüğü kadar çok da olsa, Allah günahlarını affeder."[559]

***

560. Hz. Enes'den (r.a): "Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu:

"Kim kuşluk namazını oniki rek'at kılarsa Allah Teâlâ, cennette onun için altından bir köşk bina eder.''[560]

***

561. Hz. Âişe (r.a) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v) kuşluğu dört kılar, (bazan) dilediğince de artırırdı.''[561]

***

562. Zeyd İbnu Erkam'dan (r.a): "Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: "Kuşluk namazı, deve yavrusunun ayağı kumdan yanmaya başladığı zamandan itibaren kılınır."[562]

***

[558] Tirmizî, Salât 346, (475).
[559] Tirmizî, Salât 346, (476).
[560] Tirmizî, Salât 346, (473).
[561] Müslim, Müsâfirîn 78, 79, (719).
[562] Müslim, Müsâfirîn 43, (748).

563. Ebû Hureyre'den (r.a) Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu:

"Şüphesiz cennette nurlu kuşluk adı verilen bir kapı vardır. Kıyamet günü olduğu vakit (meleklerden) birisi şöyle seslenir: Kuşluk sünnetlerini kılmaya devam eden mü'minler nerede? İşte bu kapı onlarındır. Allah'ın lutfu keremiyle bu kapıdan içeri girin."[563]

[563] İmam Suyuti, Camiu's-Sağir, 1/678

33-RAMAZANDA GECE KALKIŞI TERAVİH NAMAZI

564. Ebû Hüreyre (r.a)'nin anlattığına göre: "Rasûlullah (s.a.v) ashabını, kesin bir emirde bulunmaksızın Ramazan gecelerini ibadetle geçirmeye teşvik ederdi. (Bu maksadla) derdi ki: "Kim Ramazan gecesini, sevabına inanarak ve bunu elde etmek niyetiyle namazla ihya ederse geçmiş günahları affedilir."

Rasûlullah (s.a.v)-bu tavsiyesi herhangi bir değişikliğe uğramadan- vefat etti. Bu durum (terâvihin kendi başına kılınması) Hz. Ebû Bekir'in hilafeti zamanında böylece devam etti, Hz. Ömer'in hilâfetinin başında da böyle devam etti.''[564]

***

565. Hz. Âişe (r.a) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v) Ramazan ayında, diğer aylarda görülmeyen bir gayrete girerdi. Ramazanın son on gününde ise çok daha şiddetli bir gayrete geçerdi. Son on günde geceyi ibadetle geçi-

[564] Buharî Terâvih 1, Müslim, Müsâfirîn174 (759); Ebû Dâvud, Salât 318, (1371); Tirmizî, Savm 83, (808) ; Nesâî, Siyam 39, (4,154,155) ; Muvatta, Salât fi Ramazan 2, (1,119).

rir, ailesini de (geceyi ibadetle geçirmesi için) uyandırırdı."[565]

***

566. Hz. Âişe (r.a) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v) (bir gece) mescidde (nafile) namazı kılmıştı. Bir çok kimse de (ona uyarak) namaz kıldı. (Sabah olunca "Rasûlullah geceleyin mescidde namaz kıldı" diye konuştular.) Ertesi gece de Efendimiz namaz kıldı. (Halk yine onları konuştu, katılacakların) sayısı iyice arttı. Üçüncü (veya dördüncü) gece halk yine toplandı.(Öyle ki mescid, insanları alamayacak hâle gelmişti.) Ancak Peygamber efendimiz (bu dördüncü gecede) yanlarına çıkmadı. Sabah olunca Efendimiz:

"Yaptığınızı gördüm. Size çıkmamdan beni alıkoyan şey, namazın sizlere farz olmasından korkmamdır" dedi. İşte bu olay Ramazan ayında oldu."[566]

***

567. Ebû Hüreyre'den (r.a): "Rasûlullah (s.a.v) Ramazan'da, mescidin bir kenarında namaz kılan bir gruba uğramıştı.

"Bunlar ne yapıyor?" diye sordu. "Bunlar, ezberlerinde Kur 'an bulunmayan kimselerdir,

---

[565] Buharî, Fadlu Leyleti'l-Kadir 5, Müslim, î'tikâf 8, (1175); Ebû Dâvud, Salât 318; (1376); Tirmizî, Savm 73, (796) ; Nesâî, Kıyâmu ' 1-leyl 17, (3, 218).

[566] Buharî Salatu't-Terâvih 1, Cum'a 29, 5; Müslim, Müsafirîn, 177, (761); Muvatta; Salât-fi'r Ramazan 1, (1, 113); Ebû Dâvud, Salât 318, (1373, 1374); Nesâî, Kıyâmu'l-Leyl: 4, (3, 202).

Übeyy İbnu Ka'b (r.a) bunlara namaz kıldırıyor!'' dediler. Peygamber efendimiz (s.a.v): "İsabet etmişler, bu davranış ne kadar iyi! '' buyurdu.''[567]

***

568. Ebû Zerr (r.a) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v) ile bir Ramazan ayında beraber oruç tuttuk. Ay boyunca bize son yedi güne kadar hiç (fazla) namaz kıldırmadı. Ayın son yedinci gününde gecenin üçte biri geçinceye kadar bize namaz kıldırdı. Altıncı gününde yine bir şey kıldırmadı. Beşinci gününde gecenin yarısı geçinceye kadar namaz kıldırdı: Kendisine: "Bu gecemizin geri kalan kısmında da bize nafile kıldırsanız! ''dedik. İsteğimize karşı:

"Kim imamla namaza başlar, sonuna kadar devam ederse, kendisine gecenin tamamını namazla geçirmiş (sevabı) yazılır '' buyurdu. Sonra Rasûlullah (s.a.v), aydan son üç gece kalıncaya kadar başka namaz kıldırmadı. Üçüncü gece bize namaz kıldırdı. Ehline ve kadınlarına dua etti. Bize o kadar uzun namaz kıldırdı ki "Felâh''ı kaçırmaktan korktuk. (Ebû Zerr 'e:) "Felâh '' nedir? diye soruldu:

"Sahur!'' cevabını verdi. (Sonra ayın geri kalan kısmında bize namaz kıldırmadı.)"[568]

---

[567] Ebû Dâvud, Salât 318, (1377)

[568] Ebû Dâvud, Salât 318, (1375); Tirmizı, Savm 81, (805); Nesâî, Sehv 103, (3, 83, 84), Kıyamu'l-Leyl 4, (3, 202).

***

569. İbn Abbâs'ın (r.a) bildirdiğine göre Rasûlullah (s.a.v) Ramazan ayında yirmi rekat teravih namazı ve bir de vitir kılardı.[569]

[569] Metâlîbu'l-Âliye;534

34-BAYRAM NAMAZLARI

570. İbnu Abbâs (r.a) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v) bayram günü iki rek'at bayram namazı kıldırdı. Ne bunlardan önce ne de bunlardan sonra başka namaz kıldırmadı.''[570]

***

571. Hz. Âişe (r.a) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v), Ramazan ve Kurban bayramlarının namazlarında, birinci rek'atte yedi (fazla) tekbir getirirdi, ikinci rek'atte ise, iki rüku tekbirinden başka beş (fazla) tekbir getirirdi."[571]

***

572. Nâfi (r.a) anlatıyor: "İbnu Ömer (r.a) dedi ki: "Rasûlullah (s.a.v), Hz. Ömer ve Hz. Ebû Bekir (r.a), bayram namazlarını hutbeden önce kılarlardı."[572]

***

---

[570] (Buhari, Iydeyn 8, 16, 18, 26, 32, Ezân 161, Zekât 21, 33, Tefsir, Mümtahine 1, Nikâh 124, Libâs 56, 57, 59, İ'tisam 16; Müslim, Iydeyn 13, (884); Ebû Dâvud, Salât 256, (1159); Tirmizi, Salat 387, (537); Nesai, Iydeyn 29, (3, 193).

[571] Ebû Dâvud, Salât 252, (1149, 1150.

[572] Buhari, Iydeyn 7, 8; Müslim, Iydeyn 8, (888); Tirmizi, Salât 383; (531) Nesâi, Iydeyn 9, (3, 183).

573. Hz. Câbir (r.a) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v) ile birlikte bayrama katıldım. Peygamber efendimiz hutbeden önce, ezansız ve kametsiz namaz kıldırdı. Sonra Bilâl (r.a)'e dayanarak kalktı. AIlah'tan korkmayı emretti ve O'na itaate teşvik etti. İnsanlara vaaz edip (ölümü, ahireti, cenneti, cehennemi) hatırlattı.

Sonra kadınlar bölümüne geçti. Onlara da aynı şekilde vaaz etti, hatırlatmalarda bulundu. Ve:

"Allah için sadaka verin, çünkü sizin çoğunluğunuz cehennemin odunusunuz!'' buyurdu. Yanakları kararmış itibarlı kadınlardan biri kalkarak:

"Niçin ey Allah'ın Resûlü? Niye cehennem odunlarıyız?'' diye sordu.

Rasûlullah açıkladı: "Çünkü siz kadınlar çok şikâyette bulunuyor, kocalarınıza nankörlük ediyorsunuz."

"Bunun üzerine kadınlar takılarından sadaka vermeye başladılar. Hz. Bilâl'in eteğine atıyorlardı."[573]

***

574. Ubeydullah İbnu Abdillah lbni Utbe İbni Mes'ud (r.a) anlatıyor: "Hz. Ömer (r.a), Ebû Vâkid el-Leysi (r.a)'ye sordu:

---

[573] Buhari, Iydeyn 7; Müslim, Iydeyn 4, (885); Ebû Dâvud, Salât 248, (1141); Nesai, Iydeyn 19, (3, 186, 187).

"Rasûlullah (s.a.v) kurban ve ramazan bayram namazlarında hangi sureleri okurdu?"

"Rasûlullah bu namazlarda Kâf ve Kamer surelerini okurdu." diye cevap verdi."[574]

***

575. Nu'mân İbnu Beşir (r.a) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v); bayramlarda ve Cum'a namazında A'lâve Ğâşiye surelerini okurdu. Bazan Cum'a ve bayram bir günde birleşirlerdi. Rasûlullah bu surelerin her ikisini de hem Cum'a hem de bayram namazlarında okurdu."[575]

***

576. Ebû Hüreyre'den (r.a): "Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: "Şu gününüzde iki bayram (Cum'a ve bayram günü) bir araya geldi. Dileyene bayram namazını kılması yeterlidir. (Cum'a namazı yerine öğle namazını kılabilir.) Biz her ikisini birleştiriyoruz."[576]

***

577. Ebû Ubeyd Sa'id İbnu Ubeyd'in anlattığına göre, Hz. Ömer (r.a) ile bir bayramda beraber olmuştur. Hz. Ömer önce namaz kıl-

---

[574] Müslim, Iydeyn 14, (891); Muvatta, Iydeyn 8, (1, 180); Ebû Dâvud, Salât 252, (1154), Tirmizi, Salât 385, (534); Nesâi, Iydeyn 12, (3, 183, 184).

[575] Müslim, Cum'a 62, (878); Muvatta, Cum'a 19, (1, 111); Ebû Dâvud, Salât 242, (1122, 1123); Tirmizi, Salât 385, (533); Nesai, Iydeyn 13, (3, 184).

[576] Ebû Dâvud, Salât 217, (1074); İbnu Mâce, İkâmet 166, (1311).

dırmış, sonra hutbe okuyup halka şöyle konuşmuştur:

"Rasûlullah (s.a.v) sizleri bu iki bayram gününde oruç tutmaktan men etti. Bu iki bayramdan biri oruç tuttuğunuz aydaki ramazan bayramınızdır. Diğeri de kurbanlarınızdan yediğiniz günün bayramıdır!''

Ebû Ubeyd der ki: "Ben Hz. Osman (r.a) ile de bayram geçirdim. O da hutbeden önce namaz kıldırdı. Hatta bu bir cum'a günüydü. Uzaktan gelenlere şöyle dediler:

"Kim Cum'ayı beklemek isterse beklesin, kim de ailesine dönmek isterse dönsün, kendisine izin verdik.''[577]

***

578. Hz. Enes (r.a) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v), Ramazan bayramında, sayıca tek olan birkaç hurma yemedikçe bayram namazına gitmezdi."[578]

***

579. Hz. Ali (r.a) demiştir ki: "Bayram namazına yürüyerek gitmen ve çıkmadan önce birşeyler yemen sünnettendir.''[579]

***

[577] Buhari, Edahi 16, Savm 66, 67; Müslim; Siyam 138, (1137).
[578] Buhari, Iydeyn 4, Tirmizi, Salât 390, (543).
[579] Tirmizi, Salat 382; (530); İbnu Mâce, İkamet 161, (1296).

580. Büreyde (r.a) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v), ramazan bayramı namazına bir şeyler yemeden çıkmazdı. Kurban bayramında ise, namazdan dönünceye kadar bir şey yemezdi."[580]

***

581. İbnu Ömer (r.a) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v) bayram namazına giderken bir yoldan gider, dönerken başka bir yoldan dönerdi.''[581]

***

582. Ümmü Atiyye (r.a) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v) bize, bayram namazlarına genç kızları, çadırda kalan genç bâkireleri, ve hayızlı kadınları da çıkarmamızı emretti. Hayızlıların da katılmaları Müslümanların topluluğunu görmeleri, dualarında hazır bulunmaları içindi, bunlar namaz kılınan yerin dışında kalacaklardı."[582]

***

583. Saîd b. Evs el-Ensarî (r.a) O da babasından: Allah Resûlü (s.a.v) şöyle buyurdu:

"Ramazan bayramı olduğu zaman, melekler yolların başlarını tutup şöyle seslenirler: “Ey Müslümanlar topluluğu! Haydi erkenden

---

[580] Tirmizi, Salât 390, (542).
[581] Ebû Dâvud, Salât 254, (1156).
[582] Buhari, lydeyn 15, 20, Hayz 23, Salât 2, Hacc 81; Müslim, Iydeyn 10, (890); Ebû Dâvud, Salat 247, (1136-1139); Tirmizi, Salât 388, (539, 540); Nesâi, Iydeyn 3, 4, (3, 180, 181).

gidin, acele edin! Cömert olan Rabbinize koşun. O, hayır dağıtıyor, bolca sevap yağdırıyor Gece namazla emrolundunuz, yerine getirdiniz, gündüz oruçla emrolundunuz, oruç tuttunuz! Böylece Rabbinize itaat etmiş oldunuz, haydi şimdi ödüllerinizi alın. Namazı kılıp dışarıya çıktıklarında ise bir seslenici şöyle seslenir: Biliniz ki, Rabbiniz sizleri bağışlamıştır. Haydi doğru evlerinize (büyük bir sevinç ile) dönünüz! Bugün ödül günüdür Bu güne semâda da ödül günü derler."[583]

***

584. Ebû Hureyre'den (r.a): "Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: "Kim Ramazan orucunu tutar ve bayram sabahı gusledip erkenden camiye gider, son olarak da bir sadaka verirse, bağışlanmış olarak geri döner." [584]

***

[583] Taberânî,2,201
[584] Mecmuz'-Zevâid; 3205

35-KÜSÛF NAMAZI

585. Hz. Âişe (r.a) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v) zamanında güneş tutulmuştu. Hemen kalkıp halka namaz kıldırdı. Namazda kıraatı uzun tuttu. Sonra rükuya gitti, rükuyu da uzun tuttu. Sonra başını kaldırdı, bu sırada uzun okudu, ancak bu okuyuşu öncekinden daha kısa idi. Sonra tekrar rükû yaptı ve rükûyu uzattı, ancak önceki rükûdan kısa idi. Sonra başını kaldırdı, sonra secdeye gidip iki secde yaptı. Sonra kalkıp, birinci rek'atte yaptıklarını aynen yaptı. Sonra selam verdi. Artık güneşde açıldı.

Sonra kalkıp halka konuştu. Dedi ki: "Bilesiniz, güneş ve ay bir kimsenin ölümü veya hayatı için tutulmaz. Onlar Allah'ın ayetlerinden iki ayetidir, kullarına gösterir. Bunların tutulduğunu görünce namaza koşun."[585]

***

586. Ebû'd-Derdâ'dan (r.a): "Peygamber (s.a.v), şiddetli rüzgar estiği zaman hemen mescide koşar ve rüzgar hafifleyinceye kadar

---

[585] Buhari, Küsüf 2, 4, 5, 13, 19, el-Amel fı's- Salât 11, Bed'ü'l-Halk 4, Tefsir, Maide 13; Müslim, Küsüf 1, 8, (901, 902, 903); Muvatta, Küsüf 1, (1, 186); Ebû Dâvud, 261, 263, 264, 265, (1177, 1180, 1187, 1188, 1190, 1191); Tirmizi, Salât 396, (561, 563); Nesâi, Küsüf 6, 7, 10, 11, (3, 127, 128, 129, 130).

orada dururdu. Güneş veya ay tutulması gibi sema da bir olay olduğu zaman, hemen büyük bir telaş içinde namaza koşardı. Hava açılıp aydınlanıncaya kadar namaz kılardı."[586]

[586] Taberânî, 2,211

36-İSTİSKA (YAĞMUR İSTEME) NAMAZI

587. Hz. Enes (r.a) anlatıyor: "İnsanlar kıtlığa maruz kaIdılar. Rasûlullah (s.a.v) bir Cum'a günü hutbe verirken bir bedevi kalkıp:

"Ey Allah'ın Resûlü! Malımız helâk oldu, çocuklarımız aç kaldı. Bizim için Allah'a dua ediver'' dedi. Bunun üzerine Peygamber efendimiz ellerini kaldırdı. Biz gökte bir bulut göremiyorduk. Nefsim elinde olan Allah'a yemin olsun, daha ellerini geri çekmeden, semâda dağlar gibi bulutlar göründü. Derken daha minberden inmemişti ki, sakalından yağmur damlaları dökülmeye başladı. O gün, ertesi güne kadar yağmur yağdı. Daha sonraki günde de yağdı, onu takib eden günde de yağdı, hatta bir sonraki Cum'aya kadar yağış devam etti. Öyle ki, o bedevi veya bir başkası kalkıp:

"Ey Allah'ın Resûlü! Binalarımız yıkıldı, hayvanlarımız suda boğuldu. Bizim için Allah'a dua ediver (artık yağmur kesilsin)'' dedi. Peygamber efendimiz ellerini kaldırıp:

"Allahım etrafımıza yağdır, üzerimize olmasın'' diye dua ettiler. Eliyle bulutlara doğru hangi taraftaki buluta işâret etti ise, bulutlar orada açıldı. Bütün Medine buluttan temizlendi."

Bir rivayette de şöyle denmiştir: "Allahım! Yağmur etrafımıza yağsın, üzerimize değil. Allahım! Dağların ve tepelerin üzerine, vadilerin içine ağaç biten yerlere olsun'' Hz. Enes der ki: "Bulut hemen çekildi biz de çıkıp güneşte yürüdük.''[587]

***

588. Hz. Aişe (r.a) anlatıyor: "Rasûlullah'a (s.a.v) yağmur azlığından şikâyet edildi. Bunun üzerine bir minber getirilmesini söyledi. Namaz kılınan yere minber kuruldu. Halka, oraya gidilecek gün tesbit edildi.''

Hz. Âişe devamla der ki: "Güneşin kızıllığı ufukta görülür görülmez yola çıktı. Namaz kılınan yere varıp minbere oturdu. Tekbir getirdi. Allah'a hamdetti. Sonra:

"Sizler memleketinizin kuraklığa uğradığından, yağmurun normal yağma zamanında gelmeyip gecikmesinden şikayet ettiniz. Allah (c.c) kendisine dua etmenizi emrediyor. Duanızı kabul edeceğini vaadetti" buyurdu ve sonra şöyle dedi:

"Hamd âlemlerin Rabbine aittir. O, Rahman ve Rahim'dir. Ahiret gününün sâhibidir. Allah 'tan başka hiçbir ilah yoktur, O dilediğini yapar. Ey Rabbimiz! Sen kendisinden

[587] Buhari, İstiskâ 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 14, 24, Menâkıb 25 Cum'a34, 35, Edeb 68, Da'avât 24; Müslim, İstiskâ 9, (897); Muvatta, İstiskâ 3, (1, 191); Ebû Dâvud, Salât 260, (1174, 1175); Nesâi, İstiskâ 1, 9, 10, 17, 18, (3, 154, 155, 158, 160, l65, 177).

başka ilah olmayan Allah'sın. Sen zenginsin, biz fakiriz. Üzerimize yağmur indir. İndirdiğini bize kuvvet ve güç kıl. Ecel zamanımıza kadar yetecek kıl!"

Bunu söyledikten sonra ellerini kaldırdı. O kadar yukarı kaldırdı ki, koltuk altının beyazlığı göründü. Sonra sırtını halka döndürdü. Elbisesini ters çevirdi, elleri bu sırada hep kalkmış vaziyette idi. Sonra tekrar halka yöneldi: Minberden indi ve iki rek'at namaz kıldı. Anında Allah bulut gönderdi. Gök gürledi. Şimşek çaktı. Allah'ın izniyle yağmur başladı.

Resullullah daha mescidine dönmeden seller aktı. Peygamber efendimiz cemaatin sığınağa dönmekteki acelelerini görünce azı dişleri görününceye kadar güldü. Ve: "Şehadet ederim ki, Allah her şeye kâdirdir ve ben de Allah'ın kulu ve Resûlüyüm" buyurdu."[588]

***

589. Hz. Enes (r.a) anlatıyor: "Biz Rasûlullah (s.a.v) ile beraberken bize yağmur isâbet etti. Peygamber efendimiz elbisesini açtı, bedenine yağmur isabet etti.

"Bunu niye yaptınız?'' diye sorduk.

"O Rabbinden yeni geliyor'' buyurdu.''[589]

***

[588] Ebü Dâvud, Salât 260, (1173).
[589] Ebû Dâvud, Edeb 114, (5100), Müslim, İstiskâ 13, (898).

37-CENAZE NAMAZI

590. Ebû Hüreyre'den (r.a) : "Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: "Kim üzerine namaz kılıncaya kadar cenazede hazır bulunursa kendisi için bir kirat sevab vardır. Kim de cenaze gömülünceye kadar hazır bulunursa iki kiratlık sevab vardır. Bir kirat'ın miktarı Uhud dağı kadardır."[590]

***

591. Ebû Hüreyre (r.a) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v), Necaşi'nin vefatını, ölümünün aynı gününde haber verdi. Ashabıyla musallaya gitti. Orada saf bağlatıp dört tekbir getirerek cenaze namazı kıldırdı."[591]

***

592. Humeyd İbnu Abdirrahmân anlatıyor: "Hz. Enes İbnu Mâlik (r.a) (cenaze) namazı kıldı. Yanılıp üç-sefer tekbir getirdi ve selâm verdi. Kendisine (üç sefer tekbir getirdiği) söylendi. Bunun üzerine kıbleye

---

[590] Buhari, Cenâiz 59; Müslim, Cenaiz 57, (946); Ebû Dâvud, Cenâiz 45; (3168); Nesâi, Cenaiz 54, 59, (4, 54-55, 76, 77); Tirmizi, Cenâiz 49, (1040); İbnu Mâce, Cenâiz 34, (1539).

[591] Buhari, Cenaiz 4, 55, 61, 65; Menakibu'l-Ensar 38; Müslim Cenâiz 62, 63, (951); Muvatta, Cenâiz 14, (1, 226, 227); Ebû Davud, Cenaiz 62, (3204); Tirmizi, Cenâiz 37, (1022); Nesâi, Ceaiz 76, (4, 72).

yönelerek dördüncü bir tekbir daha getirdi ve sonra selâm verdi.''[592]

***

593. Mâlik İbnu Hübeyre'den (r.a): "Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: "Bir müslüman ölür ve üzerine, Müslümanlardan üç saf namaz kılarsa, (Allah şefaati) mutlaka vâcib kılar.''

(Hadisin râvisi) Mâlik (r.a), cenazeye katılanlar az olursa, bu hadis sebebiyle cemaati üç safa ayarlardı.''[593]

***

594. Ebû Hüreyre'den (r.a): "Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: "Ölü üzerine namaz kıldınız mı ona ihlasla (samimiyetle) dua edin."[594]

***

595. Ebû Hüreyre (r.a)'nin anlattığına göre, kendisine: "Cenaze üzerine nasıl namaz kılarsın?" diye sorulmuştu. Dedi ki:

"Ailesinin evinden takibe başlarım, yere kondu mu tekbir getirir, Allah'a hamd, Resûlü ne salât eder, sonra şu duayı okurum:

---

[592] Buhari, Cenaiz 65. (Bunu ta'lik olarak, bab başlığında zikretmiştir).

[593] Ebû Dâvud, Cenaiz 43, (3166); Tirmizi, Cenâiz 40 (1028).

[594] Ebû Davud, Cenaiz 60, (3199); İbnu Mace, Cenaiz 23, (1497).

"Ya Rabbi! O senin kulundur, kulunun oğludur, kadın kulunun oğludur. O, senden başka ilah olmayıp sadece senin ilah olduğuna, Muhammed'in senin kulun ve elçin olduğuna şehadet ederdi, sen onu (bizden) daha iyi bilirsin. Allahım, eğer o iyi biri ise ona yapacağın ihsanı artır. Eğer kötülerden ise, günahlarını affet. Ey Allahım! Bizi (ona kılınan namazın) sevabından mahrum etme, ondan sonra bize fitne verme."[595]

596. Avf İbnu Mâlik (r.a) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v) bir cenâzenin namazını kıldırdı. Okuduğu duadan şunları ezberledik:

"Allahım! Şunu mağfıret et ve şuna rahmet eyle. Afiyet ver, affeyle, vardığı yerde ikramda bulun, girdiği yeri genişlet. Onun günahlarını kar ve buzla yıka, hatalardan temiz eyle, tıpkı elbisenin kirden temizlenmesi gibi. Onu dünyadaki evinden daha iyi bir eve, ailesinden daha hayırlı bir aileye koy, eşinden daha hayırlı bir eşe ulaştır. Onu kabir azabından, ateş azabından sakındır.''

Avf (r.a) der ki: "(Rasûlullah 'ın bu dualarını işitince) o ölünün yerinde kendimin olmasını istedim.''[596]

***

[595] Muvatta, Cenaiz 17, (228).
[596] Müslim, Cenâiz 85, (963); Tirmizi, Cenâiz 38, (1025); Nesâi, Cenâiz 77, (4, 73).

597. Hasan Basri (r.a): "Çocuk üzerine, Fâtiha okunur'' der ve şöyle dua ederdi: "Ey Allahım! Bunu bize öncü yap, karşılayıcı kıl, (ahiret) azığı ve ücret yap."[597]

***

598. Atâ (r.a) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v) oğlu İbrahim (ölünce) onun için cenaze namazı kıldırdı. O zaman çocuk yetmişinci gününde idi."[598]

***

599. Câbir'den (r.a): "Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu "Çocuk doğarken ağlamadan ölürse üzerine namaz kılınmaz, varis olmaz, ona da varis olunmaz."[599]

600. Nâfi İbnu Ebi Galib anlatıyor: "Hz. Enes (r.a) bir erkeğin cenâze namazını kıldırmıştı. Başının yanında durdu. Dört kere tekbir getirdi. Bir kadın üzerine de cenaze namazı kıldırdı. Kadının arka tarafında durdu, dört kere tekbir getirdi. Kendisine, Rasûlullah böyle mi yapardı?'' dendi. "Evet!'' cevabını verdi.''[600]

***

[597] Buhari, Cenâiz 66.
[598] Ebû Dâvud, Cenâiz 53, (3188).
[599] Tirmizi, Cenaiz 43, (1032); İbnu Mace, Cenaiz 26, (1508).
[600] Ebû Dâvud, Cenâiz 57, (3194); Tirmizi, Cenâiz 45, (1034).

601. Hz. Âişe (r.a) 'den anlatıldığına göre, Sa'd İbnu Ebi Vakkâs (r.a) vefat ettiği zaman, Hz. Âişe:

"Onu mescide sokun da ben de üzerine namaz kılayım'' dedi. Ancak onun bu teklifi acayip karşılandı ve kabul edilmedi. Bunun üzerine Hz. Âişe:

"İnsanlar ne çabuk unutuyorlar, Allah'a yemin olsun Rasûlullah (s.a.v)Beyzâ'nın iki oğlu Süheyl ve kardeşinin namazlarını mescidin içinde kıldırdı" dedi."[601]

***

602. İbnu Ömer (r.a) anlatıyor: "Babam Ömer İbnu'l Hattâb'ın cenâze namazı mescidde kılındı.''[602]

***

603. Ebû Hüreyre (r.a) anlatıyor: "Siyahî bir kadın -veya bir genç- mescidin hizmetini yürütüyor süpürüp temizliyordu. Rasûlullah (s.a.v) bir ara onu göremez oldu. "Kadın -veya genç- hakkında ne oldu?'' diye sordu.

"O öldü!'' dediler. Bunun üzerine

"Bana niye haber vermediniz?'' buyurdu. Ashab sanki kadıncağızın -veya gencin- ölümünü küçümsemişlerdi. Peygamber efendimiz: "Kabrini bana gösterin!" diye emrettiler.

---

[601] Müslim, Cenâiz 99, (973), Muvatta, 22, (1, 229); Ebû Dâvud, Cenâiz 54, (3189, 3190); Tirmizi, Cenâiz 44, (1033); Nesâi, Cenâiz 70, (4, 68).
[602] Muvatta, Cenâiz 23, (1, 230).

Kabir gösterildi. Resul-i Ekrem kadının kabri üzerine cenaze namazı kıldı. Sonra:

"Bu kabirler, sâhiplerine karanlıkla doludur. Allah, onlar için kıldığınız namazla kabirleri onlara aydınlatır" buyurdular."[603]

***

604. İbnu'l-Müseyyeb (r.a) anlatıyor: "Ümmü Sa'd (r.a), Rasûlullah (s.a.v) yokken vefat etti. Gelince onun için cenaze namazı kıldı. Bu arada bir ay geçmişti.''[604]

***

605. Hz. Ebû Hüreyre (r.a) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v)'a üzerinde borç olan bir ölü getirildiği zaman:

"Borcunu ödeyecek bir mal bıraktı mı?'' diye sorardı. Eğer yeterli mal bıraktığı söylenirse namazını kılardı. Aksi takdirde:

"Arkadaşınızın namazını kılın!" derdi. Ancak Allah Rasûlüne fetihler nasib ettiği zaman (her getirilenin) namazını kıldı ve (borcu var mı? diye) sormadı. Şöyle derdi:

Ben mü'minlere nefislerinden daha yakınım. Öyleyse, kim borç veya ağır bir yük veya çocuk bırakırsa o banadır, benim üzeri-

---

[603] Buhari, Cenâiz 67, Salât 72, 74; Müslim, Cenâiz 71, (956); Ebû Dâvud, Cenâiz 67, (3203).
[604] Tirmizi, Cenâiz 47, (1038).

medir. Kim de mal bırakırsa o da kendi varislerinedir."[605]

***

606. Hz. Âişe'den (r.a): "Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: "Üzerine müslümanlardan, kendisine şefaat taleb eden yüz kişinin cenaze namazı kıldığı her ölüye mutlaka şefaat edilir.''[606]

***

607. İbnu Abbâs (r.a) anlatıyor: "Rasûlullah'ı (s.a.v) işittim, diyordu ki:

"Bir müslüman ölür, cenaze namazına Allah'a şirk koşmayan kırk kişi katılırsa, Allah, bunların onun hakkındaki şefaatini mutlaka kabül eder.''[607]

***

[605] Buhari, Ferâiz 4, 15, 25, Kefâlet 5, İstikrâz 11, Tefsir, Ahzâb 1, Nafakât 15; Müslim, Feraiz 14, (1619); Tirmizi, Cenâiz, 69, (1070); Nesai, Cenaiz 67, (4, 66).

[606] Müslim, Cenâiz 58, (947), Tirmizi, Cenâiz 40, (1029); Nesâi, Cenâiz 78, (4, 75).

[607] Müslim, Cenâiz 59, (948); Ebû Dâvud, Cenâiz 45, (3170).

38-TAHİYYETÜ'L-MESCİD, İSTİHARE NAMAZI, HACET NAMAZI, TESBİH NAMAZI

608. Ebû Katâde'den (r.a): "Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: "Biriniz mescide girince oturmadan önce iki rek'at namaz kılsın."[608]

***

609. Kà'b İbnu Mâlik (r.a) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v), bir yolculuktan dönünce önce mescide uğrar, orada iki rek'at namaz kılar, sonra insanlar (ile görüşmek için) otururdu."[609]

***

610. Câbir (r.a) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v) bize, Kur'àn'dan -bir sûre öğrettiği gibi her işte istiharede bulunmamızı öğretirdi. Derdi ki: "Biriniz bir işi yapmayı istediği zaman, nafile olarak iki rek'at namaz kılsın, sonra şu duayı okusun: "Allahım! Senden hayır istiyorum, çünkü sen bilirsin. Senden hayrı yapmaya kuvvet istiyorum, çünkü sen vermeye kâdirsin, Rabbim!

---

[608] Buhari, Salat 60, Teheccüt 25; Müslim, Müsafirin 69, (714); Muvatta, Kasdu's-Salât 57, (1, 162); Ebû Dâvud, Salât 19, (367; 368); Tirmizi, Salât 235, (316); Nesâi, 37, (2, 53).

[609] Ebû Dâvud, Cihâd 178, (2781); Buhari, Salât 59 (bab başlığında muallak olarak).

Yüce fazlını da istiyorum. Sen herşeye kâdirsin, ben âcizim. Sen bilirsin, ben cahilim. Sen gayıbları bilirsin.

Allahım! Eğer biliyorsan ki bu işin bana dinim, hayatım ve sonum için -veya şimdi ve ileride demişti- hayırlıdır, bunu bana takdir et ve yapmamı kolay kıl. Sonra da onu hakkımda mübarek kıl. Eğer bu işin, bana dinim, hayatım ve sonum için -veya şimdi ve ileride dedi- zararlıdır; onu benden çevir, beni de ondan çevir. Hayır ne ise bana onu takdir et, sonra da bana onu sevdir!"

Hz. Câbir dedi ki: "Bu duadan sonra yapacağı işi söylerdi.''[610]

***

611. Abdullah İbnu Ebi Evfâ'dan (r.a): "Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu: "Kimin Allah'a veya herhangi bir insana ihtiyacı olursa önce abdest alsın, abdesti de güzel yapsın, sonra iki rek'at namaz kılsın, sonra Allah Teâlâ'ya övgüde bulunsun, Rasûlullah (s.a.v)'a salâvat getirsin, sonra şu duayı okusun:

"Halim, kerim olan Allah'tan başka ilâh yoktur. Yüce Arşın Rabbi eksik sıfatlardan uzaktır. Hamd âlemlerin Rabbine âittir. Rahmetine vesile olacak amelleri, bağışlamanı kazanacak sebepleri (hakkımda yaratmanı)

[610] Buhari, Da'avât 48; Teheccüd 25, Tevhid 10; Ebû Dâvud, Salât 366, (1538); Tirmizi, Salât 394, (480); Nesâi, Nikâh 27, (6, 80, 81); İbnu Mâce, İkâmet, 188, (1383).

istiyor, her çeşit günahtan koruman için yalvarıyor, her çeşit iyilikten zenginlik, her çeşit günahtan selâmet diliyorum. Rabbim! Affetmediğin hiçbir günahımı, kaldırmadığın hiçbir sıkıntımı bırakma! Hangi ameldeн razı isen onu ver, ey rahim olan, bana fazlaca rahmet gösteren Rabbim!''[611]

***

612. İbnu Abbâs (r.a) ve Ebû Râfi (r.a) anlatıyor: "Rasûlullah (s.a.v) Abbâs İbnu Abdilmuttalib (r.a)'e dedi ki:

"Ey Abbâs! Ey amcacığım! Sana bir iyilik yapmayayım mı?" Sana bağışta bulunmayayım mı? Sana ikram etmeyeyim mi? Sana on özellik(in hatırlatmasını) yapmayayım mı? Eğer sen bunu yaparsan, Allah senin bütün günahlarını önceki-sonraki, eskisi-yenisi, hatâen yapılanı-bilerek yapılanı, küçüğünü-büyüğünü, gizlisini-açığını yani hepsini affeder. Bu on özellik şunlardır: Dört rek'at namaz kılarsın, her bir rek'atte, Fatiha suresi ve bir sure okursun. Birinci rek'atte okumayı tamamladın mı, ayakta olduğun halde onbeş kere "Subhanallahi velhamdülillahi ve lailahe illallahu vallahu ekber" diyeceksin. Sonra rükû yapıp, rükuda iken aynı kelimeleri on kere söyleyeceksin, sonra başını rükudan kaldıracaksın, aynı şeyleri onar kere söyleyeceksin. Sonra secde edip, secdede iken onları onar kere söyleye-

[611] Tirmizi, Salât 348, (479); İbnu Mâce, İkamet 189, (1384).

ceksin. Sonra başını secdeden kaldıracaksın, onları onar kere söyleyeceksin. Sonra tekrar secde edip aynı şeyleri onar kere söyleyeceksin. Sonra başını kaldırır, bunları on kere daha söylersin. Böylece her bir rek'atte bunları yetmişbeş defa söylemiş olursun.

Aynı şeyleri dört rek'atte yaparsın. Dilersen bu namazı her gün bir kere kıl. Her gün yapamazsan haftada bir kere yap, haftada yapamazsan her ayda bir kere yap. Ayda olmazsa yılda bir kere yap. Yılda da yapamazsan ömründe bir kere yap."[612]

***

613. Allah'ın Peygamberi (s.a.v) sabah namazı esnasında Bilal'e (r.a) şöyle buyurdu:

"Ey Bilal! Bana, İslâm'da sana en çok yarar sağlayacağını umduğun amelinden söz et! Doğrusu ben bu gece cennette benim önümde narinlerinin hışırtısını duydum."

Bilal (r.a) de) şöyle söyledi:

"Ya Rasûlullah (s.a.v)! Ben İslâm'da şu amelden daha çok bana yarar sağlayacağını umduğum bir amel işlemedim: Ben gecenin veya gündüzün herhangi saatinde tam bir abdest aldıysam mutlaka bu abdestle Rabbim

[612] Ebû Dâvud, Salât 303, (1297,1299); Tirmizi, Salât 350, (482); İbnu Mâce; İkamet 190, (1386, 1387).

için O-'nun bana yazdığı (farz kıldığı veya takdir ettiği) bir namaz kılmışımdır."[613]

***

614. Cabır bin Abdullah (r.a) rivayet etmiştir:

"Rasûlullah (s.a.v) bize bütün işlerde, Kur'an-ı Kerim'den bir sureyi öğrettiği gibi istihareyi öğretirdi. Şöyle derdi:

"Biriniz bir iş düşündüğünde farz dışında iki rek'at namaz kılsın. Sonra şöyle desin:

"Ey Allah'ım! Senin ilminde hayırlı olanı bildirmeni diliyorum. Senin kudretine dayanarak bana (hayırlı olanı yapmam için) güç vermeni diliyorum. Senin büyük lütfundan istiyorum. Sen güç yetirirsin ama ben güç yetiremem. Sen bilirsin ama ben bilmem. Sen bütün gizlilikleri bilensin. Ey Allah'ım! Eğer bu işin benim dinim, yaşantım ve işimin sonu açısından -yahut "işimin öncesi ve sonrası açısından" dedi- hayırlı olduğunu bilirsen onu benim için mümkün eyle ve onu bana kolaylaştır. Sonra benim için onda bereket ver. Ey Allah'ım! Eğer bu işin benim dinim, yaşantım ve işimin sonu açısından -yahut "işimin öncesi ve sonrası açısından" dedi- şerli olduğunu bilirsen onu benden uzak tut, beni de ondan uzak tut ve beni hayırlı olan neredeyse ona muvaffak kıl. Sonra beni ona

[613] İbni Huzeyme (2/213)

razı eyle."Dedi ki: "Bu arada ihtiyacını arzeder."[614]

*

* *

[614] Buhari (3/48) Ebu Davud (2/89-90). Tirmizi (2/345-346) Nesai (6/80)